

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

**Aktuální problémy související s pobytem cizinců
v ČR**

Bc. Jana Lacinová, DiS.

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Jana Lacinová, DiS.

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Aktuální problémy související s pobytem cizinců v ČR

Název anglicky

Current Issues Relating to Residency of Foreigners in the Czech Republic

Cíle práce

Cílem práce bude zjistit, zda cizinci při pobytech v ČR dodržují právní předpisy upravující pobyt, podnikání a zaměstnání. V případě porušování specifikovat odvětví a kraje s největším nápadem, dále výši negativního dopadu na příjmy a výdaje státu, zdravotních pojišťoven a Správy soc. zabezpečení. Současně navrhnout efektivní a ekonomicky únosná opatření k eliminaci zjištěných nedostatků.

Metodika

- soustředění předpisů a odborné literatury, konzultace s vedoucím práce
- prostudování teoretické části práce a její zhodnocení
- prostudování konkrétních materiálů ke zkoumanému problému
- statistické vyhodnocení získaných dat
- sumarizace výsledků a jejich vyhodnocení

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

cizinec, cizinecká policie, ekonomika, kriminalita, Ministerstvo vnitra, státní rozpočet, pobyt, právní úprava, protiprávní jednání

Doporučené zdroje informací

BUDILOVÁ, Lenka, HIRT, Tomáš. Policista v multikulturním prostředí, Praha- 2005, 100s.ISBN 80-903510-1-8.

Další literatura po dohodě s vedoucím práce.

CHMELÍK, Jan a kol. Zločin bez hranic. Vyšetřování teroristického a organizovaného zločinu. Praha. Linde Praha a.s.,2004. 185s.ISBN 80-7201-480-3.

MAREŠOVÁ, Alena. Násilí uplatňované organizovanými skupinami a organizovaným zločinem.1 . vydání.Praha , Institut pro kriminologii a sociální prevenci.2004 ISBN 80-7338-022-6.

NĚMEC, Miroslav. Mafie a zločinecké gangy.Praha, Eurotonium,2003 ISBN -80-7317-026-4.

Zákon číslo 273/2008 Sb. o policii České republiky

Zákon číslo 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území České republiky

Zákon číslo 40/2009 Sb. – trestní zákoník

Předběžný termín obhajoby

2015/16 ZS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Milan Uhlík, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 10. 9. 2014

JUDr. Jana Borská

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 17. 11. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Aktuální problémy související s pobytem cizinců v ČR" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne datum odevzdání _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu práce JUDr. Milanu Uhlíkovi, CSc. za odborné vedení mé práce. Za jeho cenné rady při konzultacích, připomínky a především trpělivost. Poděkování patří taktéž Zaměstnancům Policie ČR, Ministerstva vnitra ČR a Celní správy ČR za ochotu a cenné rady při konzultacích. Ráda bych také poděkovala kpt. Mgr. Františku Vavrochovi, vrchnímu komisaři odboru cizinecké policie hlavního města Prahy, za jeho cenné rady a ochotu, při mém dotazníkovém šetření, se kterou se již člověk v dnešní době mnohdy neseťkává. Ráda bych také poděkovala své rodině za podporu při celém studiu.

Aktuální problémy související s pobytem cizinců v ČR

Current Issues Relating to Residency of Foreigners in the Czech Republic

Souhrn

Diplomová práce na téma: Aktuální problémy související s pobytem cizinců v České republice se zabývá cizineckou problematikou ve vztahu k porušování právních předpisů týkajících se zaměstnanosti, podnikání a v neposlední řadě i právních předpisů určujících pobyt.

V teoretické části je práce zaměřena na přehled platné právní úpravy, předpisy, které přímo souvisí s cizineckou problematikou.

Praktická část práce vychází z dotazníkového šetření určeného příslušníkům Policie ČR, Ministerstva vnitra a Celní správy i z ankety určené občanům. Objevují se zde i výsledky informací pocházejících z různých rezortů státní správy a veřejně dostupných zdrojů, všechny aspekty jsou analyzovány a vyhodnoceny v grafech či tabulkách. V diplomové práci jsou navrhována možná opatření a řešení jednotlivých problémů, které problematiku cizinců provázejí.

V závěru práce je uvedena rekapitulace nejzásadnějších dat z dotazníkového šetření s doporučením jak s těmito zjištěními pracovat.

Summary

The diploma thesis, that is entitled “Current Issues Relating to Residency of Foreigners in the Czech Republic” deals with foreigner problems in relation to violations of legal regulations of employment, entrepreneurship and last but not least, legal regulations determining the stay.

The theoretical part of the work is focused on an overview of current legislation, regulations that are directly related with the foreign issues.

Practical work is based on a survey intended to members of the Czech Police, Ministry of the Interior and Customs Administration, and also on a citizen poll. There are also presented the results of information from various government departments, public sources, when all these aspects are analysed and evaluated in graphs or tables. In the thesis there are proposed possible measures and solutions to individual problems that accompany the issue of foreigners.

The conclusion includes a recapitulation of the most fundamental data from the survey with recommendations on how to work with these findings, and last author's opinion, whether the objectives were achieved.

Klíčová slova: cizinec, cizinecká policie, ekonomika, kriminalita, Ministerstvo vnitra, státní rozpočet, pobyt, právní úprava, protiprávní jednání

Keywords: foreigner, Foreign Police, economy, criminality, Ministry of the Interior, state budget, stay, legal regulation, illegal proceedings

Obsah

1	Úvod	4
2	Cíl práce a metodika.....	5
3	Přehled platné právní úpravy	7
3.1.	Právní předpisy Evropské unie	7
3.2.	Právní úprava v mezinárodních dokumentech.....	12
3.3.	Právní předpisy upravující pobyt cizinců v České republice.....	13
3.4.	Právní předpisy upravující podnikání a zaměstnávání cizinců v České republice	17
4	Analýza zkoumané problematiky	26
4.1.	Pobyt cizinců v ČR podle důvodu a státní příslušnosti za období 10 let.....	27
4.2.	Vývoj správního trestání cizinců z důvodu porušování zákona o pobytu a právních předpisů upravujících podnikání a zaměstnávání za období 10 let	33
4.3.	Vývoj trestního postihu cizinců pro porušování právních předpisů České republiky za období 10 let	50
4.4.	Odvětví a kraje v ČR podle počtu správních a soudních trestání	60
4.5.	Dopad porušování právních předpisů na příjmy státního rozpočtu, zdravotních pojišťoven a Správy sociálního zabezpečení	65
5	Shrnutí výsledků zkoumání	78
5.1.	Názor autorky práce na současnou právní úpravu zkoumané problematiky	84
5.2.	Hodnocení organizace a řízení práce státních orgánů při zajišťování ochrany a bezpečnosti státu v současných podmínkách.....	85
5.3.	Srovnání výsledků vlastního zkoumání s výsledky zkoumání jiných autorů	86
5.4.	Navrhovaná opatření k eliminaci zjištěných nedostatků v právní úpravě a praxi	88
6	Závěr	89
7	Seznam použitých zdrojů	90
8	Přílohy.....	96

1 Úvod

Tématem této diplomové práce jsou aktuální problémy související s pobytem cizinců v České republice. Během několika posledních let prošla Česká republika výraznými strukturálními změnami, které se týkají ekonomiky, politického systému i samotného obyvatelstva. Po pádu totalitního režimu se začaly prohlubovat kontakty České republiky s ostatními zeměmi světa, obnovovaly a rozšiřovaly zvyky a tradice, čímž migrace obyvatelstva dostala úplně jiný rozměr. Otevření hranic a vstup České republiky do Evropské unie přinesl volný pohyb jejich obyvatel. Stejně jako Češi začali cestovat a navštěvovat jiné země, hledali uplatnění a lepší životní možnosti. To samé hledali a hledají i jiné národy u nás. Příliv cizinců se musí do jisté míry regulovat a musí se vymezit podmínkami, za jakých v České republice mohou tito cizinci pracovat.

Pro velký počet cizinců jsou na našem území nejčastějším důvodem k pobytu ekonomické podmínky. Není divu, když na našem území seženou cizinci mnohdy lepší práci, lépe finančně hodnocenou, než ve své rodné vlasti. V dnešní době se již jedná o zkušené a práce se nebojící osoby, které na našem území jsou buď zaměstnanci, sami zaměstnávají či podnikají. Ne vždy však dodržují všechny zákonem stanovené předpisy, ať už se jedná o předpisy České republiky vztahující se k zaměstnanosti, podnikání nebo předpisy určující pobyt. Diplomová práce poskytuje určitý pohled na cizineckou problematiku a v současné době jsou cizinci velmi aktuální téma nejen v České republice, ale i celosvětově. Vlna migrantů a to zejména z Afrického kontinentu, začíná osidlovat Evropu a dotýká se nejen států Evropského společenství, ale i okolních států ve světě.

2 Cíl práce a metodika

Cílem diplomové práce „Aktuální problémy související s pobytem cizinců v ČR“ je zjistit, zda cizinci při pobytech v ČR dodržují právní předpisy upravující pobyt, podnikání a zaměstnání. V případě porušování specifikovat odvětví a kraje s největším nápadem, dále vyšší negativního dopadu na příjmy a výdaje státu, zdravotních pojišťoven a Správy sociálního zabezpečení. Současně navrhnout efektivní a ekonomicky únosná opatření k eliminaci zjištěných nedostatků.

Při zkoumání dané problematiky se autorka v první řadě seznámila s právními předpisy a odbornou literaturou a poté provedla konzultaci s vedoucím práce. Použita byla analýza dostupné odborné literatury, elektronických zdrojů a právních předpisů, které dohromady poskytují komplexní pohled na zpracovávanou problematiku pobytu cizinců. Po prostudování literatury a právních předpisů byla zpracována teoretická část práce.

Po této fázi následně autorka přistoupila k dalšímu zkoumání dané problematiky, a to zpracováním praktické části diplomové práce. Základním pracovním postupem byl sběr dat, třídění, analýza a hodnocení dat a informací, na což navazuje metoda dotazníku a anketa. Údaje byly získány od kontaktních osob na Ministerstvu vnitra České republiky, Policii České republiky, Státního úřadu inspekce práce, Generálním ředitelství Celní správy, Ministerstvu spravedlnosti České republiky, Nejvyšším státním zastupitelství, Ministerstvu práce a sociálních věcí České republiky, Ministerstvu průmyslu a obchodu České republiky, Ministerstvu financí České republiky, Ústavu zdravotnických informací a statistik, Generálním ředitelství vězeňské služby a Českém statistickém úřadu. Z těchto rezortů a institucí byly získány materiály jak krajového, tak republikového významu.

V rámci vlastního zkoumání byl využit kvantitativní výzkum formou dotazníkového šetření a ankety. Dotazník byl pro tuto práci zvolen, jelikož se jedná o nejfrekventovanější metodu zjišťování údajů.¹ Dotazník a anketa byly zaměřeny na dva vzorky zkoumaného souboru respondentů. Prvním vzorkem zkoumaného souboru byli občané bez ohledu na

¹ GAVORA,P., *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno : Paido, 2000. 207 s. ISBN 978-80-247-3213-8.

výkon svého povolání. Druhým vzorkem zkoumaného souboru byli příslušníci Policie České republiky, a to přímo Obvodní oddělení Policie České republiky Rumburk, Odbor služební přípravy a výcviku České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie Liberec, Ředitelství služby cizinecké policie Ústí nad Labem, Ředitelství služby cizinecké policie Plzeň, Ředitelství služby cizinecké policie Olomouc, pracovníci Ministerstva vnitra ČR a to přímo odboru azylové a migrační politiky v Ústí nad Labem, příslušníci Celní správy z oddělení kontroly a dohledu Praha Ruzyň a příslušníci Celní správy z oddělení dohledu nad subjekty Moravskoslezského kraje. Autorka předpokládala, že počet respondentů pro výzkum dotazníkovou formou bude 200 osob a počet respondentů pro anketu bude také 200 osob.

Vytvořený dotazník a anketa vycházely z cíle diplomové práce, byly konzultovány na katedře statistiky s Ing. Tomášem Hlavšou, Ph.D. a na katedře humanitních věd s Ing. Irenou Herovou. Do kvantitativního výzkumu byli zapojeni respondenti z různých krajů České republiky, přičemž autorka využila svých kontaktů z nedávného působení na Ministerstvu vnitra České republiky, dále z osobního oslovení již zmíněných útvarů a pracovišť k provedení výzkumu a v neposlední řadě rozesílání dotazníků náhodným respondentům. Vedoucí jednotlivých oddělení byli telefonicky osloveni. Na pracovištích, kde byl výzkum schválen, byli zaměstnanci osloveni emailovou poštou, autorka v první řadě zaslala emailem oslovení (viz. Příloha č. 1) a URL adresu, po jejímž otevření se objevil samotný dotazník. Získání respondentů pro vyplnění ankety proběhlo skrze sociální sítě a emailovou poštu, kdy autorka zaslala oslovení (viz. Příloha č. 2) a URL adresu, po jejímž otevření se objevila samotná anketa. Tento způsob zobrazení dotazníku a ankety skrze internetový server Vyplňto.cz využila zejména se záměrem získat co nejvíce informací od co největšího počtu respondentů.

Po vyhodnocení dotazníků a jejich jednotlivých odpovědí byly vytvářeny grafy, které názorně zachytily zjištěné názory dotazovaných pracovníků a občanů na zkoumanou problematiku a umožnily provést přehledné shrnutí výzkumu. Shrnutí výzkumu pak bylo využito pro formulaci vlastních návrhů opatření a legislativních změn k zajištění bezpečnosti státu a dále k srovnání výsledků zkoumání autorky s výsledky zkoumání jiných autorů.

3 Přehled platné právní úpravy

Otázka integrace cizinců v Evropě není ničím novým, zejména na úrovni EU nabývá na důležitosti až v 21. století, kde až k dnešnímu dni zůstává nevyřešena. Integrovaná politika má za cíl podpořit proces začleňování přistěhovalců, tím se však velmi dotýká citlivých politických otázek a příslušnosti k národu, jež tvoří základní prvky státní suverenity. Z tohoto důvodu se snaží evropské státy udržet si svou výlučnou pravomoc při rozhodování o tom, kdo se může stát členem jejich společnosti a za jakých podmínek.²

V této části diplomové práce představuji národní i evropské právní předpisy, které souvisí s pobytem cizinců v České republice.

3.1. Právní předpisy Evropské unie

Právní úprava Evropské unie v oblasti migrační politiky je zaměřena na právní předpisy. Tyto předpisy zahrnují nařízení, jež mají přednost před zákony České republiky, dále také směrnice, které stanoví cíl, jehož má být dosaženo. V neposlední řadě jsou to také předpisy Evropské unie zahrnující dohody a úmluvy.

Listina základních práv Evropské unie

Tato listina byla přijata Evropským parlamentem výraznou většinou hlasů. V následujícím výčtu uvedu alespoň zkrácenou verzi Listiny, její plný text lze nalézt v Úředním listě Evropského společenství.

Hlava I. Lidská důstojnost

1. Lidská důstojnost je nedotknutelná
2. Každý má právo na život, trest smrti a popravky jsou zakázány
3. Každý má právo na respektování své duševní a fyzické nedotknutelnosti
4. Nikdo nesmí být mučen
5. Zákaz otroctví a nucené práce

² Sdružení pro integraci a migraci 2012. *Zvýšení role neziskového sektoru v oblasti sociální integrace pracovních migrantů v České republice*. Praha 2012. s23. ISBN 978-80-260-3541-1 .

Hlava II. Svobody

6. Každý má právo na svobodu a osobní bezpečnost
7. Každý má právo na respektování svého osobního a rodinného života
8. Každý má právo na ochranu osobních údajů
9. Právo založit rodinu a uzavřít manželství
10. Právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženského vyznání
11. Právo na svobodu projevu a informací
12. Právo na svobodu projevu a sdružování
13. Umělecká tvorba a vědecké bádání nesmějí být omezovány
14. Každý má právo na vzdělání včetně bezplatné povinné školní docházky
15. Právo na svobodnou volbu povolání a právo pracovat
16. Svoboda podnikání
17. Právo na vlastnictví a na ochranu duševního vlastnictví
18. Právo na azyl
19. Hromadné vyhoštění je zakázáno. Nikdo nesmí být vyhoštěn ani vydán do státu, kde by mohl být vystaven trestu smrti nebo mučení

Hlava III. Rovnost

20. Před zákonem jsou si všichni rovni
21. Zákaz jakékoli diskriminace podle pohlaví, národnosti atd
22. Unie respektuje kulturní, jazykovou a náboženskou rozmanitost
23. Rovnost mužů a žen ve všech oblastech
24. Děti mají právo na důstojný a nezávislý život
25. Starší osoby mají právo na důstojný a nezávislý život
26. Osoby se zdravotním postižením mají právo na opatření, jež zajistí jejich nezávislost

Dále se Listina základních práv Evropské unie skládá z hlavy čtvrté Solidarita, páté Občanská práva, šesté Soudnictví a sedmé.³

³ PELTRÁM, A. a kol., *Evropská integrace a Česká republika*, 1.vyd. Praha 2009, Grada Publishing,a.s., str. 144, ISBN 978-80-247-2849-0.

Z jednotlivých nařízení EU lze zmínit především:

- ❖ Nařízení Rady (ES) č. 539/2001, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni, ve znění nařízení Rady č. 2414/2001, 453/2003, 851/2005, 1932/2006.
- ❖ Nařízení Rady (ES) č. 1030/2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí ve znění nařízení Rady č. 380/2008.
- ❖ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006, kterým se stanoví kodex Společenství o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex), ve znění nařízení 296/2008, 81/2009 a 265/2010.
- ❖ Nařízení Rady (EHS) č. 1612/68 ze dne 15. října 1968, o volném pohybu pracovníků v rámci Společenství;
- ❖ Nařízení Rady (EHS) č. 311/76 ze dne 9. února 1976, o sestavování statistik o zahraničních pracovnících;

Mezi příkladný výčet směrnic EU patří:

- ❖ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Evropské unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat na území členských států – tato směrnice tedy zakotvuje právo svobodného pohybu a pobytu.
- ❖ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích států - jedná se o tzv. návratovou směrnici.
- ❖ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/52/ES ze dne 18. června 2009 o minimálních normách pro sankce a opatření vůči zaměstnavatelům neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí
- ❖ Směrnice Rady 2001/40/ES ze dne 28. května 2001 o vzájemném uznávání rozhodnutí o vyhoštění státních příslušníků třetích zemí

Mezi výčet dohod a úmluv patří:

- ❖ Schengenská dohoda „*Dohoda mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích (podepsaná v Schengenu v Lucemburském velkovévodství 14. června 1985). Úmluva k provedení dohody podepsané 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích (podepsaná 19. června 1990 v Schengenu).*“⁴
- ❖ Schengenské *acquis* „*rozumí se jím Schengenská dohoda, Schengenská prováděcí úmluva, Protokoly a úmluvy o přistoupení k Schengenské dohodě a Schengenské prováděcí úmluvě s příslušným Závěrečným aktem a prohlášeními a Rozhodnutí a prohlášení Výkonného výboru a akty k provedení úmluvy, které byly vydány orgány, na něž Výkonný výbor přenesl své rozhodovací pravomoci*“⁵
- ❖ Schengenský hraniční kodex „*V rámci schengenského prostoru jsou pravidla pro překračování hranic stanovená speciálním předpisem – tzv. Schengenský hraniční kodex. Všechny osoby a zboží překračující vnější hranice schengenských států jsou kontrolovány. Při kontrole se rozlišuje, zda-li se jedná o tzv. osoby požívající právo Společenství na volný pohyb (občané států Schengenu a EU a Lichtenštejnska včetně jejich rodinných příslušníků) a občany ostatních (tzv. třetích) zemí.*

Zatímco cílem kontroly občanů EU je ověřit totožnost a platnost předloženého cestovního dokladu, občané třetích zemí jsou podrobeni důkladné kontrole, během které je kromě totožnosti a platnosti cestovního pasu ověřováno také splnění všech dalších podmínek nezbytných pro vstup a pobyt ve společném prostoru (např. zdůvodnění účelu pobytu, dostatek prostředků na obživu během celého předpokládaného pobytu apod.).

Na vnitřních hranicích států Schengenu nesmí být hraniční kontroly prováděny vůbec, což se týká všech osob. Volnost pohybu osob přes vnitřní hranice schengenského prostoru však není absolutní. I po zrušení hraničních kontrol je

⁴ MVČR- azylová a migrační politika, schengenská dohoda 2014 [online]. 2014 [cit. 2014-10-25]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/schengenska-dohoda.aspx>

⁵ MVČR- azyl, migrace a integrace- terminologický slovník 2014 [online]. 2014 [cit. 2014-10-25]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>

třeba dbát na dodržování pravidel vyplývajících z předpisů daného státu. Schengen nijak nemění místní omezení vyplývající z pravidel silničního provozu, ochrany přírody a krajiny či soukromého majetku. Stejně tak se v jednotlivých zemích liší předpisy stanovující např. nejvyšší povolenou rychlost, tolerovanou hladinu alkoholu v krvi při řízení motorových vozidel, lhůty pro hlášení pobytu, pravomoci právo vynucujících orgánů apod.⁶

Jedním ze základních nástrojů nelegální migrace, je implementace směrnice Evropského parlamentu a Rady **2008/115/ES tzv. návratová směrnice**. Tato směrnice stanoví společné normy a postupy, které jsou v členských státech používány při navrácení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí. Směrnice je v souladu se základními právy a zásadami práva Společenství i s mezinárodními normami, vychází z toho, že navrácení by mělo být v první řadě dobrovolné a až poté by mělo přijít na řadu vynucení. Z tohoto důvodu od roku 2012 dochází k poklesu vydaných rozhodnutí o správním vyhoštění. Existují následující readmisní dohody :

- Dohoda mezi Evropským společenstvím a **Republikou Černá Hora**- jedná se o prováděcí protokol mezi Českou republikou a Republikou Černá Hora, kdy se řeší předávání a přebírání neoprávněně pobývajících osoby.
- Dohoda mezi Evropským společenstvím a **Ruské federace**- jedná se o prováděcí protokol mezi Českou republikou a Ruskou federací, kdy se řeší předávání a přebírání neoprávněně pobývajících osoby.
- Dohoda mezi Evropským společenstvím a **Albánskou republikou**- jedná se o prováděcí protokol mezi Českou republikou a Albánskou republikou, kdy se řeší zpětné přebírání neoprávněně pobývajících osoby.
- Dohoda mezi Evropským společenstvím a **Bosnou a Hercigovinou**- jedná se o prováděcí protokol mezi Českou republikou a Bosnou a Hercigovinou, kdy se řeší zpětné přebírání neoprávněně pobývajících osoby.

⁶ MVČR- základní informace o schengenské spolupráci 2014 [online]. 2014 [cit. 2014-10-26]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zakladni-informace-o-schengenske-spolupraci.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>

- Dohoda mezi Evropským společenstvím a **Srbskem**- jedná se o prováděcí protokol mezi Českou republikou a Srbskem, kdy se řeší zpětné přebírání neoprávněně pobývajících osoby.⁷

3.2. Právní úprava v mezinárodních dokumentech

Z hlediska provádění hraničních kontrol je důležitý **zákon číslo 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním**

Obecná ustanovení tohoto zákona

§1 Předmět úpravy

- a) právním řádem kterého státu se řídí soukromoprávní poměry včetně používání jiných předpisů než určeného rozhodného práva,
- b) právní postavení cizinců a zahraničních právnických osob v soukromoprávních poměrech,
- c) pravomoc a postup soudů a jiných orgánů při úpravě poměrů uvedených v písmenech a) a b) a rozhodování o nich včetně postupu v řízení, jestliže je mezinárodní prvek jen v řízení samotném,
- d) uznávání a výkon cizích rozhodnutí,
- e) právní pomoc ve styku s cizinou,
- f) některé záležitosti týkající se úpadku,
- g) některé záležitosti týkající se rozhodčího řízení včetně uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů.

§ 2 Mezinárodní smlouvy a předpisy Evropské unie

⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16.prosince 2008., o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí

Zákon se použije v mezích ustanovení vyhlášených mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána, a přímo použitelných ustanovení práva Evropské unie.⁸

3.3. Právní předpisy upravující pobyt cizinců v České republice

Cizinci se na území České republiky řídili do 30. 9. 1992 zákonem č. 68/1965 Sb., o pobytu cizinců na území Československé socialistické republiky, který byl od 1. 10. 1992 nahrazen zákonem č. 123/1992 Sb., o pobytu cizinců na území Československé federativní republiky. Po rozpadu ČSFR byl zákon začleněn do české Sbírky zákonů a od 1. 1. 2000 nahrazen novým zákonem č. 326/1999Sb., o pobytu cizinců.⁹

Od roku 1999, kdy nabytí platnost zákon o pobytu cizinců na území České republiky číslo 326/1999 Sb, uběhlo již patnáct let. Za tuto dobu byl zákon nesčetně krát novelizován, a to v důsledku událostí, které se týkaly jak České republiky, tak i poznatků z praxe s cizinci v naší společnosti.

Vstup České republiky do Evropské unie a Schengenského prostoru představoval nejen vidinu zlepšení životní úrovně českých občanů a spoluutváření evropského společenství s ostatními zeměmi, ale i prosazování práva volného pohybu občanů naší země skrz země Unie a tím pádem i opačně. Důležité bylo také zavést do českého právního řádu evropskou legislativu, která stanovuje jednotné normy pro vstup a pobyt cizinců tzv. třetích zemí (ne-členských zemí). Významný vliv na složení migrantů a jejich počet měla ekonomická krize v roce 2008, jejíž důsledky pocítujeme dodnes zejména v oblasti pracovních příležitostí.¹⁰

⁸ Zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém

⁹ Český statistický úřad: *Cizinci v ČR 2004* [online]. 2014 [cit. 2014-10-08]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/o/1414-04-2004-1__demograficke_aspekty_zivota_cizincu

¹⁰ EMN- Návrh nové právní úpravy vstupu a pobytu cizinců v České republice[online]. 2014 [cit. 2014-10-08]. Dostupné z: <http://www.emncz.eu/aktualne/cz::BLOCK:NOVINKY%7Cnejnovejsi:1-> Tomáš Haišman MVČR

Vnitrostátní zákon zabývající se problematikou cizinců č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů, upravuje především

- ❖ podmínky pro vstup a pobyt cizinců na území ČR,
- ❖ komplexní úpravu legalizace pobytů cizinců,
- ❖ pravidla vyhoštění cizinců z území ČR,
- ❖ použití opravných prostředků proti rozhodnutí správních úřadů ve věcech pobytu cizinců.

Dále zákon vymezuje práva a povinnosti cizích státních příslušníků, ale také Policie České republiky, Ministerstva vnitra ČR a Ministerstva zahraničních věcí ČR.

Zákon č. 329/1999Sb., o cestovních dokladech

Zákon o cestovních dokladech upravuje vydávání cestovních dokladů a jejich používání občany České republiky. Jedná se o veřejnou listinu, která je majetkem toho daného státu, který doklad vydal svému státnímu příslušníkovi. V dnešní době se cestovní doklady stále více zneužívají, padělají či pozměňují, což vedlo k myšlence uvést do právní úpravy tento zákon.¹¹

Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění

Zákon o veřejném zdravotním pojištění zpracovává příslušné předpisy Evropské unie a zároveň navazuje na přímo použitelné předpisy EU. Upravuje veřejné zdravotní pojištění, rozsah a podmínky, za nichž jsou na základě tohoto zákona ze zdravotního pojištění hrazeny zdravotní služby. Pojištěny jsou dle tohoto zákona osoby, které mají na území ČR trvalý pobyt nebo osoby, které na území ČR nemají trvalý pobyt, ale jsou zaměstnanci zaměstnavatele, který má sídlo nebo trvalý pobyt na území ČR.¹²

¹¹ Zákon č. 329/1999 Sb. o cestovních dokladech

¹² Zákon č. 48/1997Sb., o veřejném zdravotním pojištění

Zákon č. 40/2009 Sb. trestní zákon

Právní předpis se skládá ze dvou částí a to obecné a zvláštní. V obecné části jsou uvedeny a vysvětleny termíny jako trestní odpovědnost, okolnosti vylučující proti právnost činu, trestní sankce a jiné. V části zvláštní jsou posány jednotlivé skutkové podstaty trestných činů.¹³

Zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním

Tento zákon upravuje postup orgánů činných v trestním řízení s důrazem na to, aby byly trestné činy zjištěny a jejich pachatelé dle zákona spravedlivě potrestáni. Účelem zákona je předcházet a zamezovat trestné činnosti, zachovávat zákony a pravidla občanského soužití a upevňovat zákonnost. Občané mají povinnost dle tohoto zákona pomáhat k dosažení účelu trestního stíhání.¹⁴

Zákon č. 500/2004 Sb. o správním řízení

Zákon o správním řízení neboli správní řád upravuje postupy orgánů státní správy a orgánů samosprávy, kdy správní orgán musí postupovat v souladu i s ostatními právními předpisy, mezinárodními smlouvami a nařízeními. Správní řízení je postup správního orgánu, jehož účelem je vydané rozhodnutí, kterým se mění, ruší či zakládají práva a povinnosti osob. Správní orgán může uložit osobě pořádkovou pokutu až do výše 50 000 Kč.¹⁵

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích

Zákon o přestupcích se vztahuje jak na občany České republiky, tak na cizince pobývající na našem území. Upravuje postupy orgánů státní správy a samosprávy v oblasti přestupků. Vede občany a cizince k tomu, aby dodržovali zákony a jiné právní předpisy ale

¹³ Zákon č. 40/2009Sb., trestní zákon

¹⁴ Zákon č. 141/1961Sb., o trestním řízení soudním

¹⁵ Zákon č. 500/2004Sb., o správním řízení

také repektovali práva spoluobčanů. V rámci cizinecké problematiky jde především o práva zaměstnanců odboru azylové a migrační politiky a příslušníků Policie ČR.¹⁶

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Zákon o Policii České republiky ze dne 17.července 2008 nabyl účinnosti dne 1.ledna 2009. Zaměstnancu Policie ČR, tedy policisté slouží veřejnosti a jejich hlavním úkolem je pomáhat a chránit osoby a jejich majetek ale také veřejný pořádek. Předcházejí trestné činnosti, plní úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti. Policie ČR má celostátní působnost a její organizační struktura je sestavena z Policejního prezidia, útvarů s celostátní působností, krajských ředitelství a obvodních ředitelství. V rámci celostátní působnosti sem patří útvar ředitelství služby cizinecké policie, který je zřejmě nejvíce důležitý pro dané téma diplomové práce.¹⁷

Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu

Zákon o azylu upravuje podmínky vstupu a pobyt cizince, který projeví úmysl požádat v České republice o mezinárodní ochranu, a to buď formou azylu nebo doplňkové ochrany. Tento zákon dále upravuje pobyt azylanta nebo osoby, která má doplňkovou ochranu na území České republiky, ale také odnětí azylu nebo doplňkové ochrany na území či v působnosti organizací jako je Ministerstvo vnitra ČR, Policie České republiky a dalších.¹⁸

Zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů

Předmětem právní úpravy tohoto zákona jsou práva příslušníků národnostních menšin a působnost ministerstev, správních úřadů a jiných orgánů územních samosprávných celků ve vztahu k nim. Dále také ustanovení zvláštních právních předpisů, která upravují práva příslušníků národnostních menšin, nejsou tímto zákonem dotčena.¹⁹

¹⁶ Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích

¹⁷ Zákon č. 273/2008Sb., o Policii České republiky

¹⁸ Zákon č. 325/1999Sb., o azylu

¹⁹ Zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů

Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi

Tento zákon upravuje poskytování pomoci Takového druhu, aby byly zajištěny základní životní podmínky osobám, které se nacházejí v hmotné nouzi. Poskytování pomoci se děje prostřednictvím dávek pomoci v hmotné nouzi.²⁰

3.4. Právní předpisy upravující podnikání a zaměstnávání cizinců v České republice

Národní legislativa upravuje problematiku podnikání a zaměstnávání cizinců v následujících předpisech

Zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Občané cizích státních příslušností se mohou v České republice podílet na výdělečné činnosti dvěma způsoby, a to buď jako zaměstnanci a nebo jako podnikatelé.

Pro cizince, kteří chtějí na našem území být zaměstnání, je novým fenoménem tzv. zaměstnanecká karta, kterou se rozumí povolení k dlouhodobému pobytu opravňující cizince k přechodnému pobytu na území delšímu než 3 měsíce. Cizince karta tedy opravňuje k výkonu zaměstnání na pracovní pozici, na kterou byla vydána.²¹

Zákon č.435/2004Sb., o zaměstnanosti

S účelem zaměstnání také velmi souvisí **zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti ve znění pozdějších předpisů**, ve kterém jsou upraveny podmínky pro zaměstnávání zahraničních pracovníků. Problematiku zaměstnávání cizinců řeší zákon o zaměstnanosti ve své čtvrté části. Podle ustanovení paragrafu 85 se nejedná o cizince, pokud jde o občana

²⁰ Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi

²¹ § 42g,odst.1 zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

Evropské unie a jeho rodinného příslušníka a rodinného příslušníka občana České republiky s jinou státní příslušností. Na tyto osoby se vztahují stejná práva, jako na osoby ČR.

Počet cizinců v postavení zaměstnanců závisí především na situaci na trhu práce. Oblasti, kde je nízké procento nezaměstnanosti zpravidla vykazují větší počet cizinců, kteří dostali povolení k zaměstnání nebo jsou evidováni na úřadech práce. V Praze se v roce 2013 meziročně počet cizinců zvýšil o 3,5 tisíce oproti roku 2012. V Jihomoravském kraji se počet cizinců podstatně snížil celkem o 6,2 tis. osob.²²

Zákon č. 455/1990 Sb., o živnostenském podnikání

Pro cizince, kteří chtějí na našem území podnikat, musí vedle zákona o pobytu cizinců brány v potaz i podmínky **zákona č. 455/1990 Sb., o živnostenském podnikání**. „Podle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, mohou na území České republiky podnikat i cizinci stejně jako občané ČR, pokud splní náležitosti dané tímto zákonem a souvisejícími předpisy. Cizinci mohou provozovat podnikatelskou činnost podle živnostenského zákona jako fyzické osoby, ale mohou zakládat i právnické osoby (zpravidla obchodní společnosti nebo družstva podle obchodního zákoníku) nebo zřizovat na území České republiky organizační složky svého podniku v zahraničí. Živnostenský zákon za zahraniční fyzickou osobu považuje fyzickou osobu, která nemá bydliště (tj. trvalý pobyt) na území ČR. Tato osoba musí mít podle zákona č. 326/1999 Sb. na území ČR povolen pobyt, nejedná-li se o občana členského státu Evropské unie nebo státu, s nímž má Česká republika uzavřenu smlouvu, která toto omezení nepřipouští. Toto ustanovení se tedy vztahuje i na občany státu, který je vázán mezinárodní smlouvou sjednanou s Evropským společenstvím a na občany státu, který je vázán Smlouvou o Evropském hospodářském prostor.,“²³

²² Český statistický úřad: Cizinci v ČR 2013 [online]. 2014 [cit. 2014-10-09]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/p/1414-13>

²³ Český statistický úřad: Cizinci v ČR 2013 [online]. 2014 [cit. 2014-10-09]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/p/1414-13>

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

Zákoník práce upravuje právní vztahy vznikající při výkonu práce mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, zpracovává příslušné předpisy Evropské unie. Rovněž upravuje některá práva a povinnosti zaměstnavatelů, ale také zaměstnanců při dodržování režimu dočasné pracovní neschopnosti pojištěného a některé sankce za jeho porušení.²⁴

Zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém

Tento zákon upravuje v poměrech s mezinárodním prvkem právní postavení cizinců a právnických osob ze zahraničí v soukromoprávních poměrech. Dále upravuje pravomoce a postupy soudů a jiných orgánů, uznávání a výkon cizích rozhodnutí, právní moc ve styku s cizinou a další.²⁵

Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích

Předmětem právní úpravy zákona jsou správní poplatky a výkon jejich správy, zaměřený zejména na jejich vyměňování a vybírání. Tyto činnosti provádí orgány moci výkonné a dále orgány územních samosprávných celků a orgány právnických osob, které vykonávají působnost v oblasti státní správy. Úkony, kterých se zpoplatnění týká, jsou vymezeny v jednotlivých položkách sazebníku poplatků.²⁶

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

Zákon daňový řád upravuje postup správců daní, práva a povinnosti daňových subjektů a třetích osob. Předmětem správy daní jsou daně, které patří mezi příjem veřejného rozpočtu nebo také snižují příjem veřejného rozpočtu. Za veřejný rozpočet dle tohoto zákona je považován státní rozpočet, státní finanční aktiva nebo rezervní fond organizační složky státu, státní rozpočet územního samosprávného celku, rozpočet státního fondu nebo Národní fond, rozpočet Evropské unie nebo rozpočet, o němž to stanoví zákon.

²⁴ Zákon č. 262/2006Sb., zákoník práce

²⁵ Zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém

²⁶ Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích

Povinnost odvádět daně nastává v okamžiku , kdy nastane skutečnost, která je podle zákona předmětem daně, nebo skutečnosti tuto povinnost zakládající.²⁷

Vyhláška č. 383/2010 Sb., o kolkových známkách

Vyhláška ze dne 9. prosince 2010 o kolkových známkách udává hodnoty a barvy kolkových známek, dále podobu, používání, technické náležitosti nakládání a náležitosti evidence kolkových známek.²⁸

Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti

Dle paragrafu 1 tohoto zákona zahrnuje pojistné na sociální zabezpečení důchodové pojištění, dále nemocenské pojištění a také příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. K zákonu dále patří pokuty, které jsou ukládány dle tohoto zákona.²⁹

Zákon č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele

Zákon upravuje ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, kdy má dle tohoto zákona zaměstnanec právo na uspokojení splatných mzdových nároků nevyplácených mu jeho zaměstnavatelem, který je dle paragrafu 1 písmene a v platební neschopnosti.³⁰

²⁷ Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

²⁸ Vyhláška 383/2010 Sb., o kolkových známkách

²⁹ Zákon č. 598/1992 Sb., o pojistném na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti

³⁰ Zákon č.118/2000Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů

Zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců

Zákon upravuje podmínky vstupu a pobytu cizince na území České republiky a to z důvodu poskytnutí dočasné ochrany a jeho vycestování z území, dále upravuje řízení o udělení a odnětí oprávnění k pobytu za účelem dočasné právní ochrany, právní status cizince žadatele ale také působnost Ministerstva vnitra ČR a Policie České republiky v této oblasti státní správy. Česká republika poskytne dočasnou ochranu cizincům v případě, že dočasná ochrana cizinců byla vyhlášena rozhodnutím Rady Evropské unie. Jedná se o cizince, kteří hromadně opustili stát, jehož jsou občany, kde měli azyl, či své poslední trvalé bydliště jsou-li osobami bez státního občanství, či cizinci, kteří se do státu nemohou vrátit. Dočasná ochrana se poskytuje v případě, že nastane důvod podle tohoto zákona.³¹

Zákon č. 89/2012., občanský zákoník

§ 1

(1) Ustanovení právního řádu upravující vzájemná práva a povinnosti osob vytvářejí ve svém souhrnu soukromé právo. Uplatňování soukromého práva je nezávislé na uplatňování práva veřejného.

(2) Nezakazuje-li to zákon výslovně, mohou si osoby ujednat práva a povinnosti odchylně od zákona; zakázána jsou ujednání porušující dobré mravy, veřejný pořádek nebo právo týkající se postavení osob, včetně práva na ochranu osobnosti.

§ 2

(1) Každé ustanovení soukromého práva lze vykládat jenom ve shodě s Listinou základních práv a svobod a ústavním pořádkem vůbec, se zásadami, na nichž spočívá tento zákon, jakož i s trvalým zřetelem k hodnotám, které se tím chrání. Rozejde-li se výklad jednotlivého ustanovení pouze podle jeho slov s tímto příkazem, musí mu ustoupit.

³¹ Zákon č. 221/2003 Sb. o dočasné ochraně cizinců

(2) Zákonnému ustanovení nelze přikládat jiný význam, než jaký plyne z vlastního smyslu slov v jejich vzájemné souvislosti a z jasného úmyslu zákonodárce; nikdo se však nesmí dovolávat slov právního předpisu proti jeho smyslu.

(3) Výklad a použití právního předpisu nesmí být v rozporu s dobrými mravy a nesmí vést ke krutosti nebo bezohlednosti urážející obyčejné lidské cítění.

§ 3

(1) Soukromé právo chrání důstojnost a svobodu člověka i jeho přirozené právo brát se o vlastní štěstí a štěstí jeho rodiny nebo lidí jemu blízkých takovým způsobem, jenž nepůsobí bezdůvodně újmu druhým.

(2) Soukromé právo spočívá zejména na zásadách, že

a) každý má právo na ochranu svého života a zdraví, jakož i svobody, cti, důstojnosti a soukromí,

b) rodina, rodičovství a manželství požívají zvláštní zákonné ochrany,

c) nikdo nesmí pro nedostatek věku, rozumu nebo pro závislost svého postavení utrpět nedůvodnou újmu; nikdo však také nesmí bezdůvodně těžit z vlastní neschopnosti k újmě druhých,

d) daný slib zavazuje a smlouvy mají být splněny,

e) vlastnické právo je chráněno zákonem a jen zákon může stanovit, jak vlastnické právo vzniká a zaniká, a

f) nikomu nelze odepřít, co mu po právu náleží.

(3) Soukromé právo vyvěrá také z dalších obecně uznaných zásad spravedlnosti a práva.³²

³² Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon upravuje jaké jsou postupy správců daní, práva a povinnosti daňových subjektů a třetích osob, které jim vznikají při správě daní. Jedná se o postup, jehož cílem je správné zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady.³³

Zákon č. 592/1992Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění

Zákon upravuje výši pojistného na všeobecné zdravotní pojištění. Dále také penále, pokuty, kontrolu plátců pojistného.³⁴

Zákon číslo 13/1993 Sb., celní zákon

Úprava tohoto zákona je v přímé návaznosti na použitelné předpisy Evropské unie a právní vztahy vznikající při výkonu veřejné správy v oblasti dohledu nad mezinárodním obchodem Evropské unie.

V zákoně je také upraveno, že kdo má, nebo je pravděpodobné že má zboží, které podléhá celnímu dohledu, může být podroben celní kontrole.

„ (2) Při celním dohledu se zjišťuje druh, množství a jiné skutečnosti o zboží potřebné k posouzení, zda se dovoz, vývoz nebo tranzit zboží uskutečňuje nebo uskutečnil v souladu s celními předpisy. Výsledky získané touto činností musí být zabezpečeny před vyzrazením a zneužitím.

(3) Při celním dohledu musí být šetřeny ústavní a jiné zákonné předpisy o ochraně osobní svobody a listovního tajemství.

(4) V rámci celního dohledu může být prováděna osobní prohlídka v případech důvodného podezření, že osoba ukrývá u sebe zboží, které podléhá clu, daním a poplatkům vybíraným

³³ Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

³⁴ Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecném zdravotním pojištění

při dovozu nebo jehož vývoz nebo dovoz je zakázán nebo omezen. Osobní prohlídka může být provedena teprve tehdy, jestliže výzva celníků, aby podezřelá osoba vydala ukryvané zboží, je bezvýsledná. Osobní prohlídka může být na žádost kontrolované osoby provedena pouze za přítomnosti neúčastněné osoby. Způsob provádění osobní prohlídky a přítomnost neúčastněné osoby upraví ministerstvo vyhláškou.,³⁵

Zákon číslo 90/2012 Sb., zákon o obchodních společnostech a družstvech

„ § 1

(1) Obchodními korporacemi jsou obchodní společnosti (dále jen „společnost“) a družstva.

(2) Společnostmi jsou veřejná obchodní společnost a komanditní společnost (dále jen „osobní společnost“), společnost s ručením omezeným a akciová společnost (dále jen „kapitálová společnost“) a evropská společnost a evropské hospodářské zájmové sdružení.

(3) Družstvy jsou družstvo a evropská družstevní společnost.

(4) Evropská společnost, evropské hospodářské zájmové sdružení a evropská družstevní společnost se řídí ustanoveními tohoto zákona v rozsahu, v jakém to připouštějí přímo použitelné předpisy Evropské unie upravující evropskou společnost, evropské hospodářské zájmové sdružení nebo evropskou družstevní společnost.

§ 2

(1) Osobní společnost může být založena jen za podnikatelským účelem nebo za účelem správy vlastního majetku.

(2) Činnosti, které podle jiného právního předpisu mohou vykonávat pouze fyzické osoby, mohou být předmětem podnikání nebo činnosti obchodní korporace, pokud tato činnost

³⁵ Zákon číslo. 13/1993 Sb., celní zákon

bude vykonávána pomocí osob, které jsou k tomu oprávněny podle jiného právního předpisu. Odpovědnost těchto osob podle jiných právních předpisů není dotčena.³⁶

Další předpisy spojené s problematikou cizinců jsou pro svou objemnost vloženy do přílohy č. 10.

³⁶ Zákon číslo 90/2012 Sb., zákon o obchodních společnostech a družstvech

4 Analýza zkoumané problematiky

V návaznosti na právní úpravu této diplomové práce, spatřuje autorka několik nedostatků. Právní předpisy upravující pobyt cizinců z třetích zemí jsou dle autorky práce nevyhovující.

Jedním z nedostatků je vydání výjezdního příkazu, kdy je tento příkaz cizinci vydán na dobu až 60 dnů, a do té doby musí cizinec opustit území ČR. Po skončení jeho výjezdního příkazu a neopuštění území se dopouští cizinec trestného činu dle § 337 odst. 1 tr.zák „Maření výkonu úředního rozhodnutí,“. Cizinci se vystaví výjezdní příkaz, vzápětí se propustí před budovu Policie ČR, Ministerstva vnitra ČR či záchytného zařízení. Do té doby než je opět chycen, či dokud si nedojde pro nový výjezdní příkaz to mnohdy trvá i několik let, co je cizinec na našem území nelegálně. Tento nedostatek by se dal kontrolovat společným informačním systémem v rámci schengenského prostoru, kdy by si státy na vnějších hranicích měly předávat informaci o přechodu cizinců. Mělo by se zřídit oddělení policistů (součást cizinecké policie), zabezpečující tuto problematiku, které by disponovalo údaji o osobách s výjezdním příkazem a informace, kdy tyto osoby překročili vnitřní hranici schengenského prostoru.

V právní úpravě upravující pobyt cizinců se setkáváme v případech opožděného podání žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu s Komisí pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců. Tento druhoinstanční orgán rozhoduje o žádostech cizinců, které byly podány pozdě s určitým dokladem opravňujícím toto pozdní podání. Problém je v tom, že v případě postoupení žádosti od odboru azylové a migrační politiky ke komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, má cizinec tzv. fikci pobytu a až do rozhodnutí této komise je na našem území legálně. V zákoně neexistuje lhůta, která by komisi ukládala povinnost rozhodnout do určitého dne od přijetí této žádosti, proto se stává, že cizinci jsou na našem území legálně i několik let přesto, že jejich pozdní podání a jeho důvody nejsou nakonec shledány akceptovatelnými.

Právní předpisy upravující zaměstnání a podnikání jsou dle autorky také nevyhovující a to zejména v ohlašování kontrol ÚP a příliš benevolentní vydávání živnostenských oprávnění. Kontroly by se dle názoru autorky neměly ohlašovat a v případě vydávání živnostenských oprávnění by se měl zákon upravit tak, aby bylo nutné pro podnikání dokládat určitou výši finančních prostředků pro začátek podnikání či podnikatelský záměr.

Současná činnost orgánů státní správy na úseku zkoumané problematiky je dle autorky nevyhovující a to zejména z nedostatečného počtu tabulkových míst, kdy je potřeba při současné situaci tyto místa značně rozšířit. Při navýšení počtu policistů by mohlo docházet k častějším preventivním kontrolám zaměstnanosti a tím by se zmenšil únik finančních prostředků ze státního rozpočtu v podobě nelegálně zaměstnaných cizinců.

4.1. Pobyt cizinců v ČR podle důvodu a státní příslušnosti za období 10 let

Česká republika je buď cílovou, a nebo pouze přechodnou zemí pro mnoho cizinců, kteří kvůli své špatné situaci opouští rodnou vlast. Velký zájem o migraci přes Českou republiku se projevil až po pádu totalitního režimu v 90. letech 20. století a tím se také začala řešit celá řada problémů ať už různé formy diskriminace, nezaměstnanost, otázky náboženských a kulturních zvyklostí, ale také kriminalita.³⁷ Po otevření hranic se ČR stala tranzitní zemí pro cizince. Až během posledních let se z tranzitní země postupně stala zemí, kde se cizinci dlouhodobě či trvale usazují. Pozvolný nárůst počtu cizinců v naší zemi byl přerušen v roce 2000, kdy hlavním důvodem tohoto poklesu bylo přijetí zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců v původní podobě, ve které došlo ke zpřísnění režimu vstupu a pobytu cizinců, a než se některá ustanovení zmírnila, počet cizinců na našem území pozvolně klesl.³⁸

³⁷ BLATNÝ, A.- *Migrace a její vliv na ekonomiku ČR*, diplomová práce 2012, s.9

³⁸ Český statistický úřad: *Cizinci v ČR 2004* [online]. 2014 [cit. 2014-11-20]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/o/1414-04-2004-1__demograficke_aspekty_zivota_cizincu

Tabulka 1: Nejvíce zastoupené státní příslušnosti na území ČR v roce 2003

Státní občanství	Celkem	z toho ženy	z toho muži
<i>celkem</i>	195 394	78 095	117 299
Ukrajina	56 390	21 435	34 955
Slovensko	33 148	11 912	21 236
Vietnam	25 617	10 402	15 215
Polsko	16 056	8 968	7 088
Rusko	12 496	6 648	5 848
Německo	4 908	1 505	3 403
Bulharsko	3 904	1 374	2 530
Srbsko a Černá Hora (bývalá Jugoslávie)	3 124	985	2 139
Spojené státy	3 043	1 113	1 930
Čína	2 923	1 243	1 680

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Tabulka 2: Nejvíce zastoupené státní příslušnosti na území ČR v roce 2008

Státní občanství	Celkem	z toho ženy	z toho muži
Celkem cizinci	439 498	174 411	265 087
Ukrajina	131 998	53 963	78 035
Slovensko	76 034	31 302	44 732
Vietnam	60 306	23 712	36 594
Polsko	21 710	9 797	11 913
Rusko	27 467	14 651	12 816
Německo	17 496	3 353	14 143
Bulharsko	5 945	2 137	3 808
Srbsko a Černá Hora	3 265	997	2 268
Spojené státy	5 272	2 025	3 247
Čína	5 211	2 255	2 956

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Tabulka 3: Nejvíce zastoupené státní příslušnosti na území ČR v roce 2012

Státní občanství	Celkem	z toho ženy	z toho muži
Celkem cizinci	438 076	189 003	249 073
Ukrajina	112 549	50 900	61 649
Slovensko	85 807	38 973	46 834
Vietnam	57 300	24 677	32 623
Polsko	19 235	9 752	9 483
Rusko	32 961	18 266	14 695

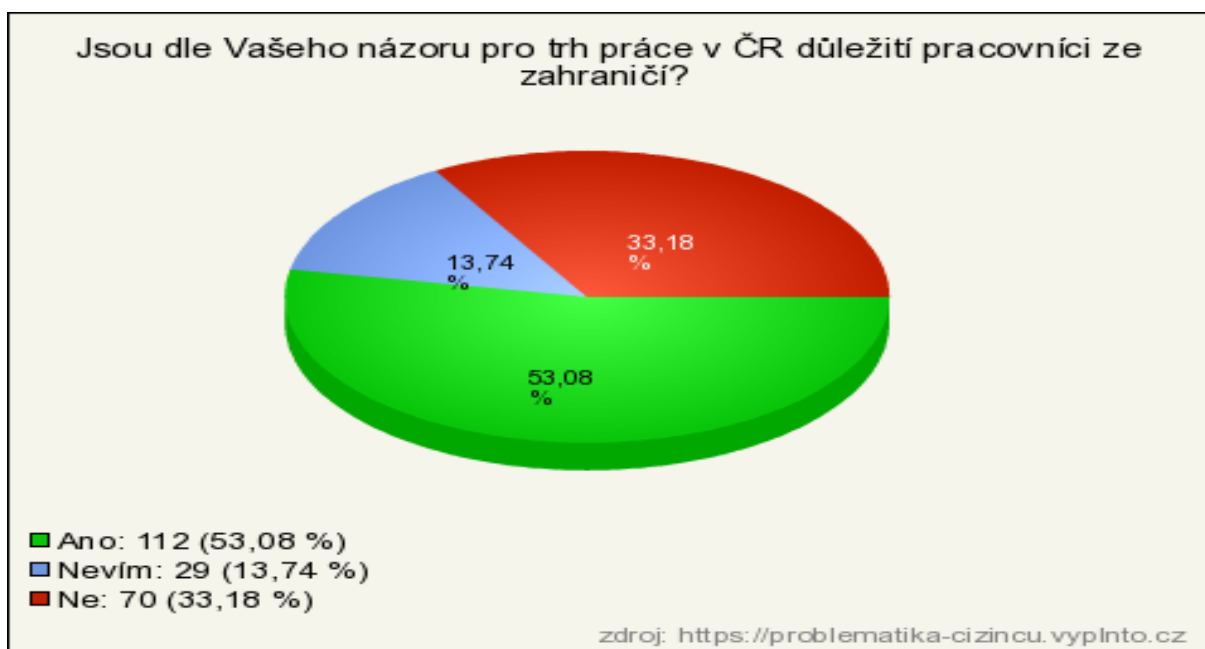
Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Řada z migrujících cizinců se v naší zemi usadí natrvalo a využívají různých účelů k pobytu, kterými jsou buď zaměstnání, studium, podnikání a nebo zde zakládají rodiny., *Je třeba si uvědomit, že tito lidé se stávají plnohodnotnými a nezbytnými partnery při vytváření kulturní společnosti. Jinými slovy, imigranti by neměli být pokládáni za separátní a problematickou skupinu osob, ale spíše za součást společnosti. Proto se problematice migrantů a integrace imigrantů bude muset věnovat stále větší pozornost,*³⁹.

Respondenti, kteří byli osloveni v rámci výzkumu, většinou odpověděli, že cizinci jsou pro trh práce v České republice důležití. Takto odpovědělo celkem 112 respondentů z celkového počtu 211. Údaje jsou znázorněny v následujícím grafu.

³⁹ BLATNÝ, A.- *Migrace a její vliv na ekonomiku ČR*, Diplomová práce 2012, s.9

Graf 1: Jsou dle Vašeho názoru pro trh práce v ČR důležité pracovníci ze zahraničí?

Zdroj: metoda vlastního zkoumání - Anketa

Většinu migrujících cizinců zastupují migranti ekonomicky aktivní, kteří jsou zastoupeni buď jako pracovní síla, vysoce vzdělaní pracovníci a nebo také ilegálně pracující.⁴⁰ „Je záležitostí koncepční státní politiky, aby regulovala přísun zahraniční pracovní síly z hlediska potřeb vlastní společnosti v kategoriích jasně vymezených od kategorií uprchlických. Nestanoví-li si vyspělý stát s určitou potřebou zahraniční pracovní síly určité kvóty, vystavuje se na jedné straně nebezpečí nárůstu "černého" trhu práce, na druhé straně sám přetěžuje své vlastní instituce tím, že veškerý tlak na vstup do země a ev. uplatnění prochází azylovými procedurami, což je velmi náročné a vede ke zneužívání.“⁴¹

Anketní šetření vyplnilo 211 respondentů. Z celkového počtu jich 157 odpovědělo, že cizinci jsou ochotnější vykonávat méně kvalifikovanou práci, než občané ČR. Odpovědi respondentů znázorňuje následující graf.

⁴⁰BLATNÝ, A.- *Migrace a její vliv na ekonomiku ČR*, Diplomová práce 2012, s.14

⁴¹FREIOVÁ, M. *Uprchlická otázka a my*. Praha: Občanský institut, 1993.

Graf 2: Jsou dle Vašeho názoru cizinci ochotnější vykonávat méně kvalifikovanou práci, než občané ČR?

Zdroj: metoda vlastního zkoumání - Anketa

Vstup a pobyt na území České republiky je v gesci Ministerstva vnitra, Policie České republiky a Ministerstva zahraničních věcí. K podstatné změně legislativy v souvislosti se vstupem ČR do EU došlo v roce 2004, kdy byly vymezeny dvě kategorie cizinců s různým pobytovým režimem.

Cizinci se obecně koncentrují do Prahy a Středočeského kraje, dále se ve zvýšené míře usazují ve větších městech a průmyslových oblastech., *I v rozmístění cizinců existují rozdíly podle státních občanství. Občané sousedních zemí s ČR se obecně soustřeďují v blízkosti hranic ČR s tím kterým státem. Občané Ukrajiny jsou významněji zastoupeni pouze v Praze, Středočeském a Jihomoravském kraji, občané Vietnamu jsou hojně usazeni v česko-německém pohraničí, občané Ruska jsou výrazně zastoupeni v Praze, Středočeském a Karlovarském kraji*”.⁴² (viz. příloha č. 7)

⁴² Český statistický úřad: Cizinci v ČR 2008 [online]. 2014 [cit. 2014-11-20]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/publ/1414-08-2008>

Při porovnání počtu cizinců v roce 2003, kdy na území České republiky legálně pobývalo s různými formami pobytu necelých 240 421 cizinců, a údajů z roku 2012, kdy počet legálně pobývajících cizinců s různými formami pobytu dosáhl 435 936 osob, vidíme, že počet cizinců se v průběhu 10 let téměř zdvojnásobil a mezinárodní migrace musí být jedním z pečlivě řešených témat.⁴³

Jak už bylo řečeno výše, migranti zde pobývají za určitými účely pobytu kterými jsou:

- Zaměstnání
- Studium
- Podnikání
- Sloučení s rodinou
- Azyl
- Jiné

Při porovnávání nejvíce zastoupených národností na našem území a jejich účelu pobytu dojdeme k tomu, že za rok 2003 bylo na území ČR za účelem zaměstnání nejvíce zastoupeno cizinců ze Slovenska a dále následovala Ukrajina. V obou případech je zde větší zastoupení mužů využívajících tento druh pobytu. Dále jsou mezi účely pobytu velmi hojně zastoupeny podnikání a jednatel ve společnosti, kdy nejvíce jsou zastoupeni občané Ukrajiny ale také Vietnamu a Ruska. Opět zde můžeme vidět převahu mužské populace využívající tyto druhy pobytů. Nadruhou strany účel pobytu sloučení s rodinou je zase typický v roce 2003 pro ženy, kdy je nejvíce zastoupen tento účel u cizinek Ukrajiny, Slovenska a Polska. (viz. příloha č. 8)

Při porovnávání nejvíce zastoupených národností na našem území a jejich účelu pobytu dojdeme k tomu, že za rok 2006 bylo na území ČR za účelem zaměstnání nejvíce zastoupeno cizinců z Ukrajiny a dále následovalo Slovensko, takže oproti roku 2003 se pořadí vyměnilo, ale v obou případech je zde opět větší zastoupení mužů využívajících tento druh pobytu. Účely podnikání a jednatel ve společnosti oproti roku 2003 nejsou tak hojně zastoupeny, ale roste účel pobytu sloučení s rodinou typický jak v roce 2003 tak v roce 2006 pro ženy, kdy je nejvíce zastoupen tento účel u cizinek Ukrajiny, Slovenska , Polska a Vietnamu. (viz. příloha č. 9)

⁴³Český statistický úřad: *Cizinci v ČR 2013* [online]. 2014 [cit. 2014-11-25]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/kapitola/1414-13-r_2013-0900

Při porovnávání informací z Českého statistického úřadu o nejvíce zastoupených národnostech na našem území a jejich účelu pobytu dojdeme k tomu, že za rok 2012 bylo na území ČR za účelem zaměstnání nejvíce zastoupeno cizinců ze Slovenska a dále následovala Ukrajina, kdy v obou případech je zde opět větší zastoupení mužů využívajících tento druh pobytu. Pro účely podnikání a jednání ve společnosti jsou v roce 2012 nejvíce zastoupeni občané Ukrajiny a Vietnamu.

4.2. Vývoj správního trestání cizinců z důvodu porušování zákona o pobytu a právních předpisů upravujících podnikání a zaměstnávání za období 10 let

Správní trestání považujeme za protiprávní jednání, které můžeme definovat jako lidské jednání, které je v rozporu s určitou právní normou. V případě, že dojde k porušení některé právní normy, vzniká právní odpovědnost s právními následky či státním donucením. To, že se jedná o protiprávní jednání, neznamena za každé situace, že se jedná o trestní jednání. Protiprávní jednání je odstupňováno podle závažnosti případných následků.

Důležitý je také pojem správní delikt, který není legálně definován, ale můžeme se s ním setkávat jako označení pro protiprávní jednání.

Z hlediska zaměření na vývoj správního trestání cizinců, kteří porušují jak zákon o pobytu, tak i právní předpisy upravující podnikání a zaměstnávání za období 10 let, je potřeba zmínit především: **nelegální pobyt, nelegální zaměstnávání, fiktivní podnikání a jiné.**

Za správní trestání cizinců, kteří **porušují zákon o pobytu, tedy zákon 326/1999Sb**, se považují přestupky vymezené v § 156 tohoto zákona.

Přestupky, kterých se cizinec může dopustit, jsou následující:

- Zneužije cestovní doklad, který je vydaný jinému cizinci nebo zneužije cestovní doklad vydaný podle zvláštního předpisu
- Vstoupí na území v rozporu s paragrafem 3 odst.1 (jedná se o to, že cizince je oprávněn vstoupit na území přes hraniční přechod v místě a čase určeném k provádění hraniční kontroly)
- Vyhne se pobytové kontrole

- Pokud změní doklad opravňující ke vstupu na území nebo doklad vydaný podle tohoto zákona
- Úmyslně zničí či poškodí doklad, který je vydaný podle tohoto zákona
- Nesplní povinnost ohlásit ztrátu, zničení, poškození nebo odcizení dokladu vydaného podle tohoto zákona ve lhůtě 3 pracovních dnů ode dne události
- Neprodleně neohlásí policii ztrátu či odcizení cestovního dokladu
- Neodevzdá bez zbytečného odkladu doklad vydaný podle tohoto zákona, který je zaplněný či neplatný
- Uvede ve správní řízení nepravdivé údaje
- Nenahlásí změnu příjmení, rodinného stavu, nebo jakoukoliv jinou změnu údajů do 3 pracovních dnů, jde-li o občana EU tak do 15 dnů
- Neprokáže Policii ČR platnost dokladu o zdravotní péči⁴⁴

Některé přestupky podle paragrafu 156 zákona o pobytu cizinců jsou důvodem pro správní vyhoštění cizince podle ustanovení paragrafu 119 téhož zákona.⁴⁵ S přestupkovým řízením je úzce spojen přestupkový zákon a za základní orgány, které se zabývají správním trestáním cizinců v souvislosti s porušováním zákona o pobytu, se považuje služba cizinecké policie a odbor azylové a migrační politiky. Služba cizinecké policie měla celou pobytovou agendu nastarosti do roku 2008, kdy část agendy zejména jde o rozhodování o udělení dlouhodobého víza nad 90 dnů a dlouhodobých pobytů u občanů třetích zemí a o agendu přechodných pobytů u občanů EU a jejich rodinných příslušníků přešla v roce 2011 do působnosti MVČR. Trvalé pobyty byly na Ministerstvo vnitra převedeny dříve, a to již od 1. 1. 2009.

Tyto odbory jsou správní orgány a v rozsahu své působnosti se řídí zákonem o pobytu cizinců, správním řádem a vnitřními nařízeními, která rozhodují o pobytu cizinců na našem území.

Jako správní orgán mohou úředníci odboru azylové a migrační politiky dát blokovou pokutu do výše 3 000,- Kč.

Blokové pokuty související se zákonem o pobytu mohou být uděleny například za opožděné vrácení karty o povolení pobytu, které skončila platnost.⁴⁶ Tato karta obsahující biometrické údaje, musí být vrácena orgánu, který tuto kartu vydal, tedy odboru azylové a

⁴⁴ §156 zákona o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

⁴⁵ §119 zákona o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

⁴⁶ § 103h, zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

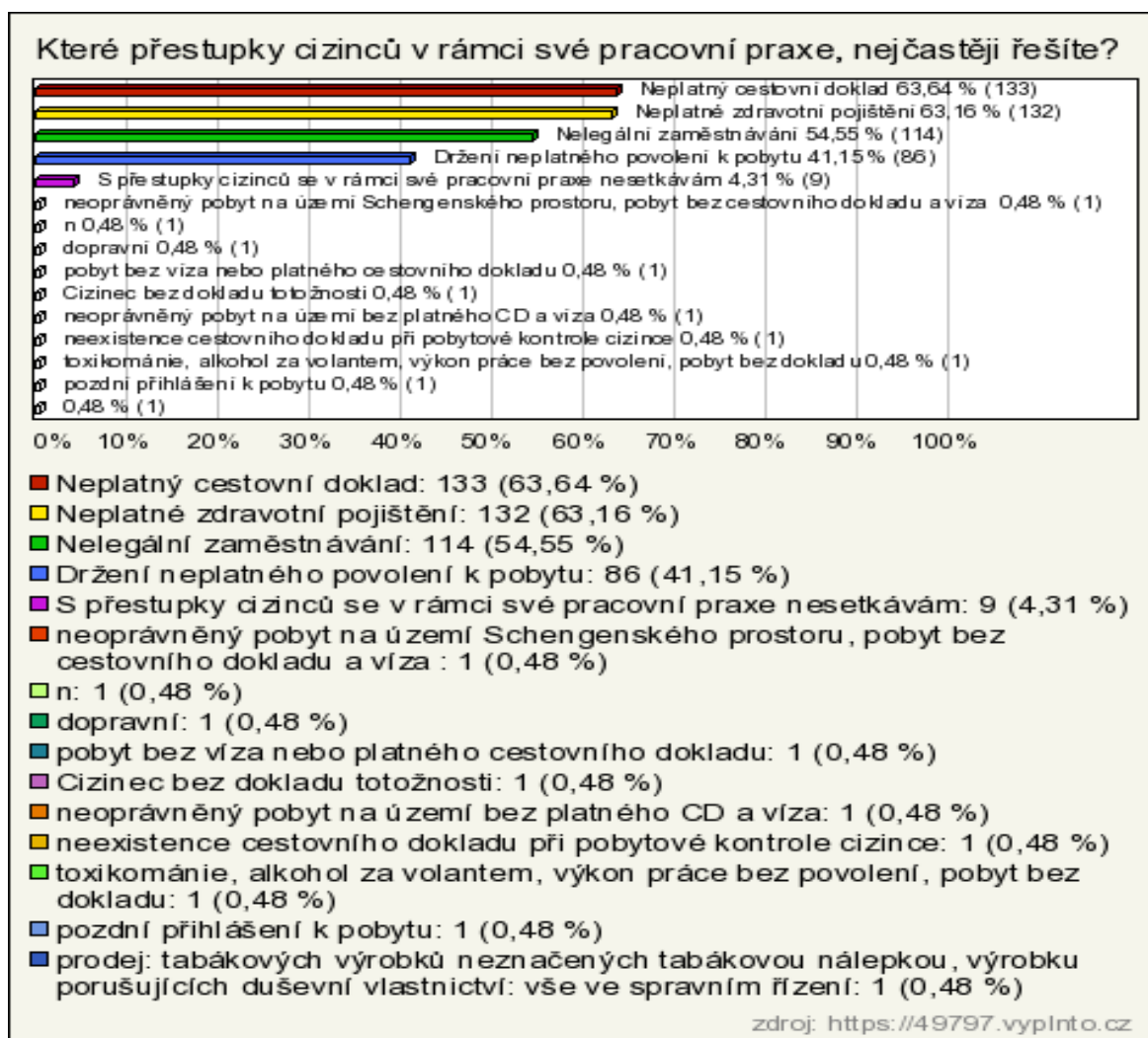
migrační politiky a to podle zákona o pobytu cizinců neodkladně. Správní orgán pak posuzuje každé opožděné vrácení karty jednotlivě a posuzuje všechny okolnosti a podle toho uděluje pokutu. Další riziko pokut hrozí, pokud cizinec neohlásí změnu příjmení, osobního stavu, změnu údajů v cestovním dokladu, změnu údajů v dokladu o povolení pobytu. Změnu je cizinec povinen ohlásit do 3 pracovních dnů ode dne, kdy změna nastala, a jde-li o občana Evropské unie nebo jeho rodinného příslušníka, ve lhůtě do 15 pracovních dnů.⁴⁷ Dále musí cizinec ohlásit ztrátu, odcizení, poškození nebo zneužití dokladu vydaného podle tohoto zákona do 3 pracovních dnů ode dne, kdy tato událost nastala.⁴⁸ Zákon nerozlišuje ztrátu od odcizení, a je pak tedy úplně jedno, zda cizinec kartu o povolení pobytu ztratí nebo mu ji někdo odcizí, jak si někteří cizinci myslí, že nad tím vyzrají a nebudou platit 4 000,- Kč za novou kartu. V obou případech se musí nasnímat znovu a tak jako za nové povolení k pobytu se platí 1 500,- Kč, za ztrátu či odcizení zaplatí 4 000,-Kč.

Dle výsledků dotazníku, který vyplnilo 209 příslušníků Policie ČR, Ministerstva vnitra a Celní správy vychází, že z celkového počtu se jich 133(tedy 63,64%) přiklání k možnosti, že nejčastějším přestupkem cizinců, který řeší při své pracovní praxi je neplatný cestovní doklad. Dále 132(tedy 63,16%) respondentů se přiklání k možnosti neplatné zdravotní pojištění, nelegální zaměstnávání 114 respondentů(54,55%), držení neplatného povolení k pobytu 86 respondentů. Celkem 9 (4,31%) respondent dáva přednost možnosti, že přestupky cizinců nespádají do respondentovy kompetence. U této otázky měli respondenti možnost zaškrtnout jednu i více odpovědí včetně zapsání vlastní odpovědi. Odpovědi respondentů znázorňuje následující graf.

⁴⁷ § 103e, zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

⁴⁸ § 103j, zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

Graf 3: Které přestupky cizinců v rámci své pracovní praxe nejčastěji řešíte?

Zdroj: metoda vlastního zkoumání - Dotazník

Za správním trestání cizinců, kteří porušují právní předpisy upravující **podnikání a zaměstnávání** se považují přestupky vymezené v zákoně o zaměstnanosti.

Jde především o fiktivní podnikání a nelegální zaměstnávání

Fiktivní podnikání

V dnešní době je účel pobytu podnikání či jednatel ve společnosti jedním z nejčastěji zneužívaných způsobů získání pobytového oprávnění. Na území České

republiky k 31.12.2014 bylo 83 569⁴⁹ cizinců za účelem podnikání. Již v roce 2003 vláda ČR začala s rozvojem podnikatelského prostředí cizinců. Legislativní změny se nedotkly pouze orgánů státní správy, ale také zákona o pobytu cizinců. Cizinci, kteří byli řádně zaměstnání a ztratili práci, automaticky přišli o povolení k pobytu za účelem zaměstnání (nesplňovali tak podmínky pro účel pobytu). Často se pak tito cizinci obraceli na možnost změny účelu pobytu a to podnikání.

Podle Základní listiny práv a svobod má v České republice právo podnikat každý. Za podnikatele je dle obchodního zákoníku považována osoba, která je zapsána v obchodním rejstříku, osoba podnikající na základě živnostenského oprávnění, osoba podnikající na základě jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů nebo osoba zapsána do evidence podle zvláštního předpisu, která provozuje zemědělskou činnost.⁵⁰ V některých odvětvích má možnost podnikat pouze občan ČR, jako jsou například notáři, či soudní překladatelé.

Podmínky pro cizince, kteří chtějí podnikat v ČR vymezují dva zákony. Jedná se o zákon o pobytu cizinců a živnostenský zákon.

Vykonávat podnikající činnost dle živnostenského zákona může osoba, která dosáhla 18 let věku, osoba způsobilá k právním úkonům a osoba bezúhonná. Dle zákona o pobytu cizinců se povolení k pobytu pro občany EU nevyžaduje, mohou si ale zažádat o přechodné povolení. Občané třetích zemí musí o vízum žádat již na zastupitelském úřadě České republiky v jakékoli zemi a musí splňovat určité náležitosti dané zákonem.

Jedná se o

- platný cestovní doklad - „*Za cestovní doklad se považuje: veřejná listina, která je jako cestovní doklad uznaná Českou republikou, průkaz totožnosti občana Evropské unie, cizinecký pas s územní platností ve všech státech světa, cestovní průkaz totožnosti, nebo cestovní doklad vydaný Českou republikou na základě mezinárodní smlouvy, náhradní cestovní doklad Evropské unie,*”⁵¹
- finanční prostředky k délce pobytu na území - „*doklad prokazující, že úhrnný měsíční příjem cizince a společně s ním posuzovaných osob pobývajících na území nebude nižší než součet částek životních minim cizince a s ním společně*

⁴⁹ Český statistický úřad ČR

⁵⁰ Zák. č. 513/1991 Sb., obchodní zákonník

⁵¹ MVČR-*náležitosti žádosti* [online]. 2015 [cit. 2015-08-10]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/nektere-nalezitosti-zadosti-cestovni-doklad.aspx>

*posuzovaných osob a nejvyšší částky normativních nákladů na bydlení stanovených pro účely příspěvku na bydlení zvláštním právním předpisem nebo částky, kterou cizinec věrohodně prokáže jako částku skutečných odůvodněných nákladů vynakládaných na bydlení své a společně posuzovaných osob; společně posuzovanými osobami se pro účely tohoto zákona rozumí osoby uvedené v § 4 odst. 1 zákona o životním a existenčním minimu za podmínek uvedených v § 4 odst. 2 a 3 zákona o životním a existenčním minimu,*⁵²

- doklad zajišťující ubytování po celou dobu pobytu v ČR – „*doklad o vlastnictví bytu či domu, doklad o oprávněnosti užívání bytu či domu, písemné potvrzení vlastníka nebo oprávněného uživatele bytu nebo domu o souhlasu s ubytováním cizince, elektronické potvrzení o zajištění ubytování,*“⁵³
- dvě fotografie.

Dle živnostenského zákona musí cizinec splnit další podmínky, a to předložit kopie živnostenského rejstříku nebo potvrzení od živnostenského úřadu, kopie výpisu z obchodního rejstříku a pokud svoji žádost podává již na zastupitelském úřadě, musí označit na žádost o udělení víza nad 90 dnů, u kterého úřadu v ČR ohlásil svou živnost.

Dle živnostenského zákona oprávnění zaniká podle následujících paragrafů:

§ 57

a) smrtí podnikatele, nejde-li o případy podle § 13,

b) zánikem právnické osoby, nejde-li o případy podle § 14,

c) uplynutím doby, pokud bylo živnostenské oprávnění omezeno na dobu určitou,

d) výmazem zahraniční osoby povinně zapsané v obchodním rejstříku nebo jejího předmětu podnikání z obchodního rejstříku,

e) stanoví-li tak zvláštní právní předpis,

f) rozhodnutím živnostenského úřadu o zrušení živnostenského oprávnění.

⁵² MVČR -náležitosti žádosti [online]. 2015 [cit. 2015-08-10]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obcane-tretich-zemi-dlouhodoby-pobyt.aspx?q=Y2hudW09NQ%3d%3d>

⁵³ MVČR -náležitosti žádosti [online]. 2015 [cit. 2015-08-10]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/doklad-o-ubytovani.aspx>

Živnostenský úřad zruší živnostenské oprávnění dle:

§ 58

- a) podnikatel již nesplňuje podmínky podle § 6 odst. 1 písm. a) nebo b),
- b) nastanou překážky podle § 8, nejedná-li se o překážku podle § 8 odst. 5 u živnosti volné,
- c) podnikatel o to požádá, nebo
- d) podnikatel neprokáže právní důvod užívání prostor podle § 31 odst. 2.

Tyto podmínky platí jak pro občany ČR tak pro cizince. U cizinců je živnostenské oprávnění vázáno k povolení pobytu za účelem podnikání. Přejde-li cizinec o jedno z těchto povolení(oprávnění), musí dle právních předpisů opustit ČR.⁵⁴

Podnikatelé často tento účel pobytu zneužívají, na adrese místa výkonu podnikání při kontrolách žádné firmy neexistují, nebo tam je naopak pod jednou firmou napsáno mnoho jiných firem. Často se cizinci nechávají zapisovat jako jednatelé firmy, přičemž u některých firem je i 10 jednatelů. Na území ČR jsou jen v době podání žádosti o dlouhodobý pobyt, kdy je nutná jejich osobní návštěva. Poté odcestují do své rodné země, kde nadále žijí. Pobyt je jim schválen i na dva roky. Při blížící se době vypršení platnosti pobytu musí nejdříve 90 a nejpozději 14 dnů před koncem platnosti pobytu podat na příslušném odboru žádost o prodloužení pobytu. Tuto žádost již za cizince může podat zplnomocněná osoba. Cizinec tak všeho všudy (pokud ho nenavštíví pobytová kontrola, či kontrola z živnostenského úřadu) může být mimo území ČR i dva a půl roku. Dle zákona o pobytu cizinců může cizinec být mimo území ČR, tak aby nadále plnil účel pobytu, dva měsíce za rok.

Dle výsledků dotazníku, který vyplnilo 209 příslušníků Policie ČR, Ministerstva vnitra a Celní správy vychází, že z celkového počtu jich 192 odpovědělo, že se při své pracovní činnosti setkávají s porušováním právních předpisů upravujících podnikání v ČR občany cizích státních příslušností. Odpovědi respondentů znázorňuje následující graf.

⁵⁴ STANKOVIČ, D. *Podnikání a zaměstnávání cizinců v České republice*. Praha 2012, Diplomová práce ČZU.s. 31- 41, Str. 110.

Graf 4: Setkávají se při své pracovní činnosti s porušováním právních předpisů upravujících podnikání v ČR občany cizích státních příslušností?

Zdroj: metoda vlastního zkoumání - Dotazník

Nelegální zaměstnání

Práce na černo se soustředí v oblastech ručních prací a v pracích s nízkými odměnami, jako je zemědělství, stavebnictví, práce v restauracích apod., tedy všude tam, kde konkurenceschopnost a zisk jsou vysoce závislé na nákladech. Zaměstnavatelé se k zaměstnávání na černo uchylují nejen z lakoty, ale také pod tlakem vysokých daní, sociálních dávek nebo také administrativních formalit.

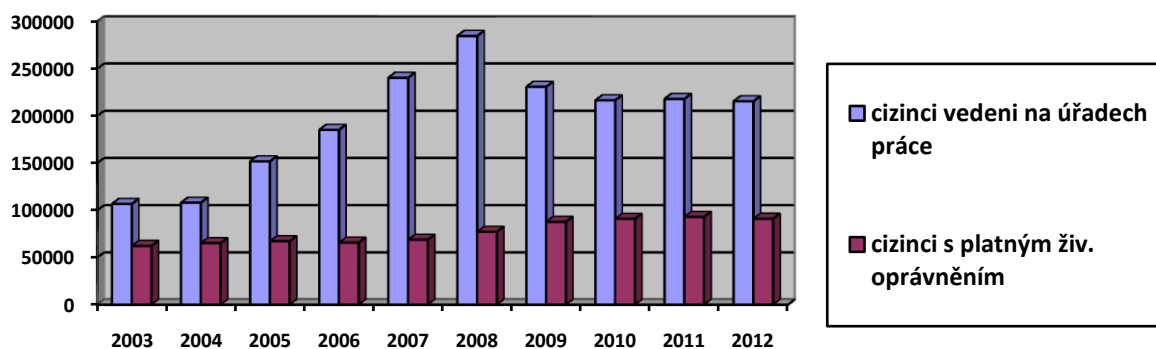
K nelegálnímu zaměstnání se přiklánějí lidé, kteří už mají jedno zaměstnání a jsou tudíž kryti důchodovým a nemocenským pojištěním. Dále to jsou studenti a důchodci, nezaměstnaní a zejména pak zcela bezprávní ilegální přistěhovalci, kterým je věnována následující část této práce.

Dle veřejného mínění odpovědělo 66,35 % všech respondentů z nabízených možností, že nejvíce nelegálně zaměstnávaných cizinců je v současnosti. (viz. Příloha č. 6).

Oficiální statistiky za rok 2004 uvádějí 168 031⁵⁵ registrovaných zahraničních pracovníků za účelem zaměstnání a podnikání v ČR, zato rok 2013 uvádí 310 921⁵⁶. Nikdo však přesně nemůže říct, kolik cizinců zde pracuje ilegálně. Nejčastěji vstupují na naše území za účelem zaměstnání občané Ukrajiny, dále pak Slováci, Vietnamci, Bulhaři, Poláci a cizinci ze zemí bývalého Sovětského svazu.

Dle následujícího grafu je patrné, že cizinci do roku 2008 více než dvojnásobně upřednostňovali účel pobytu zaměstnání, kdežto v od roku 2008 se tento účel pomalu snižuje a naopak je zde vidět postupný růst cizinců podnikajícím na našem území.

Graf 5: postavení cizinců podle způsobu zaměstnání za období 2003-2012

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování⁵⁷

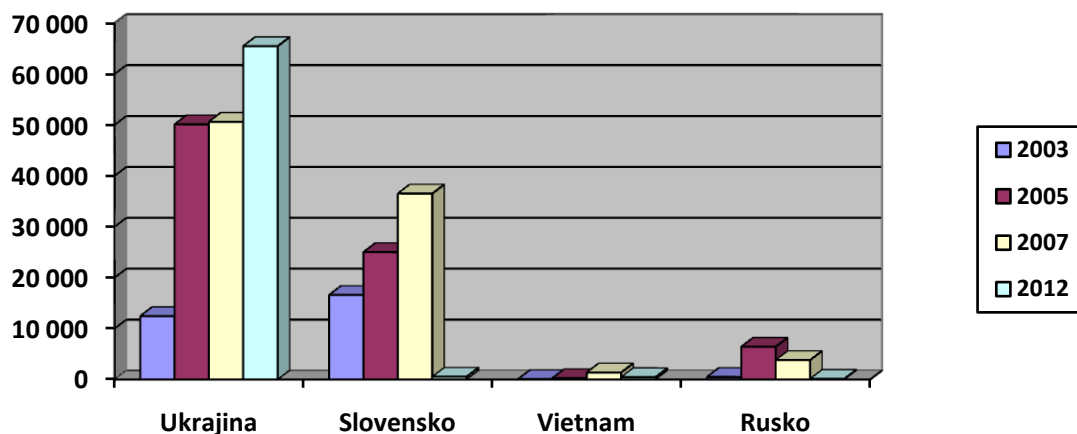
Dle následujícího grafu jsou vybrány 4 nejčastější státní příslušnosti, které pobývají na našem území za účelem zaměstnání. Všechny roky převládají Ukrajinci a následují Slováci.

⁵⁵ Český statistický úřad: *Cizinci v ČR 2004* [online]. 2004 [cit. 2014-11-29]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/publ/1414-04-2004>

⁵⁶ Český statistický úřad: *Cizinci v ČR 2013* [online]. 2014 [cit. 2014-11-29]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/kapitola/1414-13-r_2013-0900

⁵⁷ Český statistický úřad: *Cizinci v ČR 2013* [online]. 2014 [cit. 2014-10-09]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/tab/2E003D95EB>

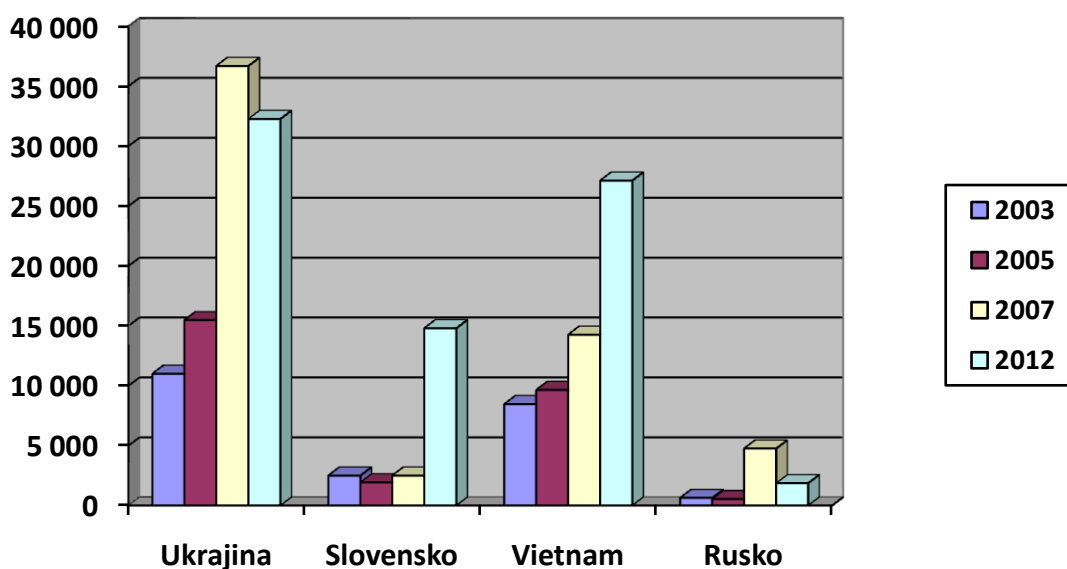
Graf 6 : Vybrané státní příslušnosti, které v průběhu 10 let byli na našem území za účelem zaměstnání.

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Dle následujícího grafu jsou vybrány 4 nejčastější státní příslušnosti, které pobývají na našem území za účelem podnikání. Opět převládají Ukrajinci, kdy v těsném závěsu jsou Rusové a následují Slováci.

Graf 7: Vybrané státní příslušnosti, které v průběhu 10 let byli na našem území za účelem podnikání

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Jako první co musí udělat cizinec, který chce na našem území pracovat, je získat časově omezené pracovní povolení. Toto povolení se snaží cizinci získávat všemi možnými prostředky, jako např. fingované manželství nebo prohlášení otcovství. Tato cesta je ale zdlouhavá, proto většina cizinců volí snadnější, ilegální cesty k získání zaměstnání.

V případě, že cizinec má vstup na trh práce omezený a pracuje tedy na našem území bez platného pracovního povolení, jedná se o nelegální zaměstnávání. U těchto případů se jak zaměstnanec, tak i zaměstnavatel dopouští při nejmenším správního deliktu, při kterém hrozí riziko pokuty a v některých zvláště závažných případech se může jednat až o trestní čin nelegálního zaměstnávání.

Největším lákadlem pro nejen naše zaměstnavatele k zaměstnávání cizince načerno jsou nízké náklady, žádné náklady na pojistném a sociálním a také to, že se cizinci spokojí s nižší mzdou. Dále se musí zmínit fakt, že zaměstnavatelé nemusí dodržovat standarty ubytování a stravování, nelegální zaměstnanci si nemůžou prakticky na nic ztěžovat.

Definici nelegální práce je zakotvena v zákoně o zaměstnanosti,⁵⁸ která se nevztahuje jen na výše uvedenou situaci cizinců bez pracovního povolení ale také na výkon práce mimo pracovněprávní vztahy.

V boji státu proti nelegálnímu zaměstnávání a proti vysoké nezaměstnanosti způsobené krizí se v roce 2012 výrazně zpřísnil postih nelegální práce ve výši pokut. Díky sankční směrnicí se také rozrostl výčet postihů sankcí a opatření, které jsou uplatňovány na adresy zaměstnavatelů.

Dle výsledků dotazníku, který vyplnilo 209 příslušníků Policie ČR, Ministerstva vnitra a Celní správy, vychází, že z celkového počtu jich 190 odpovědělo, že se při své pracovní činnosti setkávají s porušováním právních předpisů upravujících zaměstnávání v ČR občany cizích státních příslušností. Odpovědi respondentů znázorňuje následující graf.

⁵⁸ § 5 písm. e) zákona o zaměstnanosti

Graf 8: Setkáváte se při své pracovní činnosti s porušováním právních předpisů upravujících zaměstnání v ČR občany cizích státních příslušností?

Zdroj: metoda vlastního zkoumání - Dotazník

Sankciování cizinců, kteří nelegálně pracují, může být až do výše 100 000 Kč⁵⁹. Dle zákona o pobytu cizinců pak cizinci hrozí správní vyhoštění na dobu až 5 let,⁶⁰. **Právnícká osoba** nebo **podnikající fyzická osoba**, umožňující výkon nelegální práce, je ohrožena pokutou ve výši minimálně 250 000 Kč a maximálně 10 000 000 Kč.⁶¹ **Fyzická osoba**, která umožní cizinci výkon nelegální práce, se dopouští přestupku, za který lze podle zákona o zaměstnanosti uložit pokutu až do **5 000 000 Kč**.

Fyzická osoba se dopouští přestupku i v případě, že podle zákona o zaměstnanosti nesplní oznamovací povinnosti nebo nevede evidence v tomto zákoně stanovené nebo nemá v místě pracoviště kopie dokladů prokazující existenci pracovněprávního vztahu. Za tento přestupek lze uložit pokutu až do částky **100 000 Kč**.

⁵⁹ §139 odst. 1 písm. c) a odst. 3 písm. c) zákona o zaměstnanosti

⁶⁰ §119 odst. 1 písm. b) bod 3 zákona o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

⁶¹ §140 odst. 1 písm. c) a odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti

Právnícká osoba nebo **podnikající fyzická osoba** se též dopouští správního deliktu i v případě, že podle zákona o zaměstnanosti neplní oznamovací povinnosti nebo nevede evidence v tomto zákoně stanovené, nebo nemá v místě pracoviště kopie dokladů prokazující existenci pracovněprávního vztahu. Za tento správní delikt se uloží pokuta až do **100 000 Kč**.

Při určování výše pokuty fyzické nebo právnické osobě se přihlíží k závažnosti správního deliktu. **Správní delikty projednává a pokuty ukládá** v souladu se zákonem o zaměstnanosti příslušný Státní úřad inspekce práce.⁶² Nově je problematika nelegálního zaměstnávání cizinců i předmětem trestně-právní úpravy v § 342 trestního zákoníku.⁶³

Kontrolní činnost v oblasti dodržování ustanovení zákona o zaměstnanosti převzal od 1.1.2012 Státní úřad inspekce práce (dále jen „SUIP“) od Úřadu práce ČR. Zároveň došlo k převedení pravomocí v oblasti vedení správního řízení o uložení pokut za zjištěné přestupky a správní delikty z Úřadu práce ČR na SUIP a Oblastní inspektoráty práce (dále jen „OIP“).

Dle dotazníkového šetření odpovědělo z celkového počtu 211 dotazovaných respondentů, že se 128 (60,66%) respondentů neseťkává s nelegálně zaměstnávanými cizinci(viz Příloha č. 6).

Dle výsledků dotazníku, který vyplnilo 209 příslušníků Policie ČR, Ministerstva vnitra a Celní správy vychází, že dle jejich názoru se porušování zákona cizinců v oblasti zaměstnanosti nejvíce projevuje ve stavebnictví a v ochodu. Dále následuje strávování a pohostinské služby a strojírenství. U této otázky měli respondenti na výběr k zaškrtnutí 1 až 8 možností, včetně vepsání vlastní odpovědi. (viz Příloha č. 4).

Realizované kontroly na nelegální zaměstnávání v roce 2012 měly nastarosti týmy inspektorů ve spolupráci s celními úřady, Policií ČR – Službou cizinecké policie, Úřadem práce ČR, Českou správou sociálního zabezpečení, popřípadě i s dalšími orgány (živnostenskými úřady, finančními úřady). Během roku 2012 tyto orgány zkontrolovaly 35 557 zaměstnavatelů, kdy u 1 957 z nich byl zjištěn výkon nelegální práce. Celkem bylo

⁶² *MPSV ČR-přestupky* [online]. 2014 [cit. 2014-10-09]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/zz_zamest_cizincu/zz_prestupky

⁶³ Sdružení pro integraci a migraci 2012. *Zvýšení role neziskového sektoru v oblasti sociální integrace pracovních migrantů v České republice*. Praha 2012. s38. ISBN 978-80-260-3541-1

přistiženo při nelegální práci 2 037 zahraničních občanů, z toho 432 bylo občanů EU a 1605 občanů třetích zemí. Nejvyšší počet nelegálně zaměstnávaných cizinců vykazují občané Ukrajiny (724), Vietnamu (457), Moldavské republiky (29), Makedonie, bývalé Jugoslávie (12), Číny (11), Uzbekistánu (9), Ruské federace (8), Chorvatska (7) a Turecka (7).⁶⁴

Státní úřad inspekce práce uložil zaměstnavatelům za umožnění výkonu nelegální práce cizincům z třetích zemí za rok 2012 celkem 139 pokut v celkové výši **47 069 400,- Kč**, z tohoto počtu 62 pravomocných pokut v celkové výši **18 619 400,- Kč**, dalších 503 pokut bylo navrženo k uložení. **Za výkon nelegální práce uložil cizincům 35 pokut v celkové výši 444 000,- Kč.**⁶⁵ Je třeba vzít v úvahu, že se jedná o pokuty udělené cizincům za výkon nelegální práce, avšak ne každý cizinec je přistižen při výkonu nelegální práce a pokutován. Zákon o zaměstnanosti a obecně zákon o přestupcích dávají správnímu orgánu možnost, nikoli povinnost řešit jednání, které má znaky přestupku, uložení pokuty, přičemž právě v případě cizinců, kteří bývají primárně postiženi vyhoštěním, nebývá uložení pokuty ve správním řízení reálné.⁶⁶

Informace, které byly autorce poskytnuty od Státního úřadu inspekce práce znázorňuje v následující tabulce.

⁶⁴ Český statistický úřad: *Cizinci v ČR 2013* [online]. 2015 [cit. 2015-29-01]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/tab/2E003D95EB>

⁶⁵ Český statistický úřad: *Cizinci v ČR 2013* [online]. 2014 [cit. 2014-10-09]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/p/1414-13>

⁶⁶ Státní úřad inspekce práce v ČR, Mgr. Dalimila Solnická inspektorka odbor pracovních vztahů a podmínek Státní úřad inspekce práce

**Tabulka 4: Pokutování cizinci za přestupky Státního úřadu inspekce práce v roce
2012 Jihomoravský a Olomoucký kraj**

2012 Jihomoravský kraj	Výše pokut	Počet pokutovaných cizinců
Staveniště	121 000	12
Maloobchod	10 000	1
Stravování	4 000	1
2012 Olomoucký kraj	Výše pokut	Počet pokutovaných cizinců
Staveniště	90 000	7
Maloobchod	30 000	5
Stravování	4 000	1

Zdroj: Státní úřad inspekce práce, vlastní zpracování

Tabulka 5: Pokutování cizinci za přestupky Státního úřadu inspekce práce v roce

2013 Jihomoravský a Olomoucký kraj

2013 Jihomoravský kraj	Výše pokut	Počet pokutovaných cizinců
Staveniště	53 000	5
Maloobchod	3 000	1
Stravování	10 000	4
2013 Olomoucký kraj	Výše pokut	Počet pokutovaných cizinců
Staveniště	90 000	7
Maloobchod	8 000	4
Stravování	8 000	4

Zdroj: Státní úřad inspekce práce, vlastní zpracování

**Tabulka 6 : Pokutovaní cizinci za přestupky Státního úřadu inspekce práce v roce
2014 Jihomoravský a Olomoucký kraj**

2014 Jihomoravský kraj	Výše pokut	Počet pokutovaných cizinců
Staveniště	110 000	11
Maloobchod	6000	2
Stravování	5000	1
2014 Olomoucký kraj	Výše pokut	Počet pokutovaných cizinců
Staveniště	70 000	5
Maloobchod	12 000	6
Stravování	10 000	5

Zdroj: Státní úřad inspekce práce, vlastní zpracování

V roce 2014 bylo provedeno 980 společných kontrol orgány Cizinecké policie, Celní správy, Úřadů práce a Živnostenských úřadů. Celkem bylo zkontrolováno 5212 cizinců a to 2 125 cizinců z třetích zemí a 3 087 cizinců EU.⁶⁷

Shrnutím by se dalo říci, že období v letech 1997 až 1999 přineslo řadu zpřísnujících opatření, která vyplývala ze situace na trhu práce a požadavků na přistoupení k Evropské unii. Jedním z těchto opatření, které regulovalo zahraniční zaměstnanost bylo uzavření dohody mezi českou a ukrajinskou vládou v únoru 1997. Dohoda stanovila roční lhůty pro zaměstnávání Ukrajinců, což způsobilo pokles pracovních povolení vydaných pro Ukrajince. Také v tomto období došlo k institucionalizaci státní správy s přijetím zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců.⁶⁸

⁶⁷ Zdroj: Celní správa ČR

⁶⁸ POŘÍZKOVÁ, H. *Analýza zahraniční zaměstnanosti v České, postavení cizinců na trhu práce a podmínky jejich ekonomické integrace.* Praha, VÚPSV, v.v.i., 2008. ISBN 978-80-87007-83-9.

Další období let 2004 popř. až 2006 je ve znamení upevnování a zpřísnování pravidel vstupu a pobytu. Velkou pozornost si poprvé žádá integrace, kdy jsou poprvé přijaty Zásady integrace cizinců a koncepce integrace cizinců. V oblasti zaměstnávání byl významným krokem zákon č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti, který upravil podmínky vstupu cizinců na trh práce. Rok 2008 situaci na trhu práce díky ekonomické krizi výrazně změnil a to hlavně tak, že vláda ještě před počátkem krize přijala několik opatření, která směřovala na ochranu práv zaměstnaných migrantů. Od 1.ledna 2009 přišla v platnost novela zákona o pobytu cizinců , která zavádí ochrannou lhůtu pro získání nového zaměstnání v případě, že je cizinec propuštěn z organizačních důvodů, dále je prodloužena maximální doba pracovního povolení na dva roky či jsou zpřísněny sankce za nelegální zaměstnávání cizinců. Ekonomická krize však odstartovala období, které trvá až dosud a je ve znamení zpřísnujících opatření vůči migrantům.⁶⁹

4.3. Vývoj trestního postihu cizinců pro porušování právních předpisů České republiky za období 10 let

Cizinec se na území České republiky může dopustit všech trestných činů, kterých se může dopustit občan ČR. Trestní odpovědnost je zakotvena v novém trestním zákoně č. 40/2009Sb. a současně zůstává v platnosti i zákon č.140/1961Sb, dle kterého se postupuje v případech, kdy byl trestný čin spáchán v době před platností nového trestního zákona, ale prošetřuje se až v současné době.

Pokud se na problematiku trestního postihu cizinců díváme z pohledu cizince, je na místě zmínit ty trestné činy, které jsou nejčastější, a pro cizince dá se říci typické. V oblasti ekonomické jde především o činy spojené s nelegálním zaměstnáváním, neoprávněným podnikáním či podvody. Naproti tomu v oblasti násilných trestných činů a jiných jde především o padělání cestovních dokladů, loupežné přepadení a vraždy, účinkování na drogové scéně, znásilnění, padělání zboží, legalizace z výnosů trestné činnosti, napomáhání k neoprávněnému pobytu či maření výkonu úředního rozhodnutí.

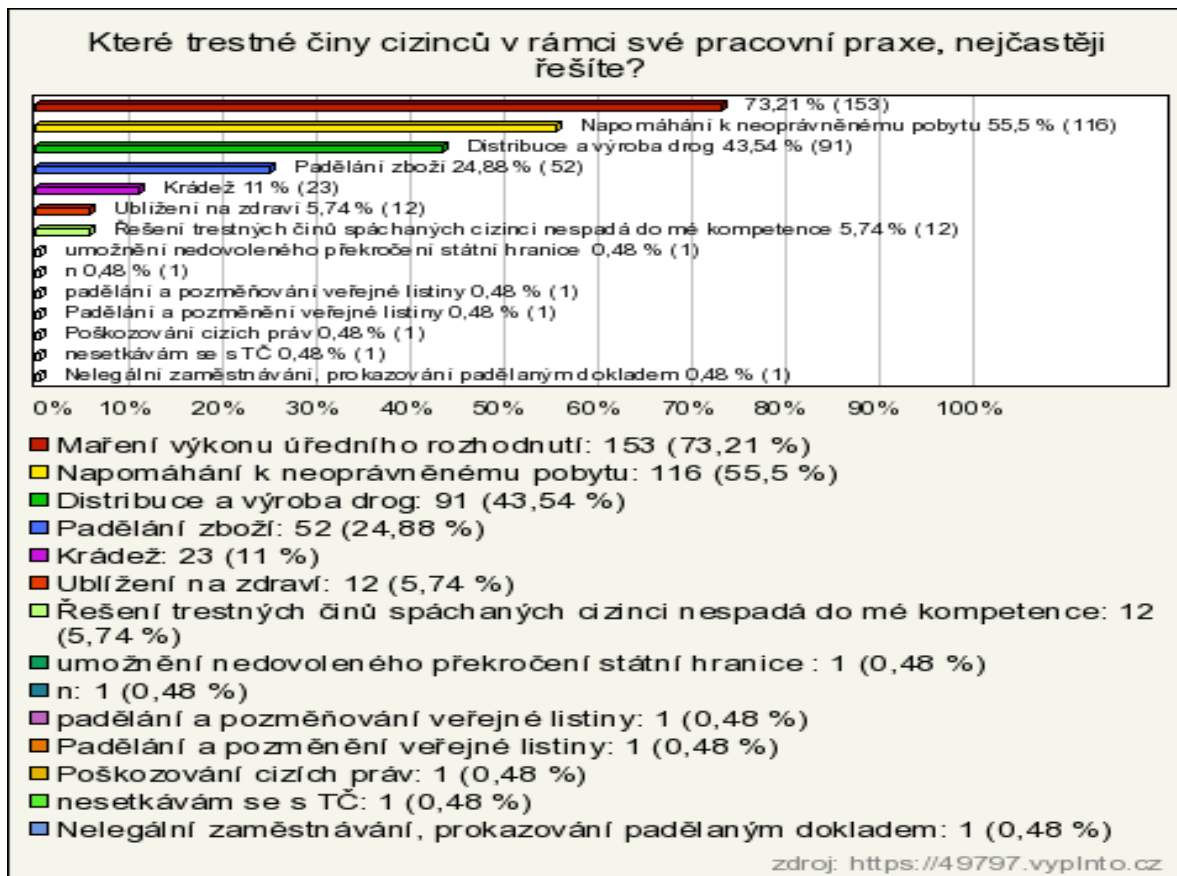
Podle veřejného mínění, zjištěného anketním průzkumem, 146 (69,19%) respondentů vyjádřilo svůj názor, že cizinci na území ČR páchají trestnou činnost. Přesně 99 (56,9 %) respondentů je názoru, že se jedná o distribuci a výrobu drog a padělání zboží,

⁶⁹ Sdružení pro integraci a migraci 2012. *Zvýšení role neziskového sektoru v oblasti sociální integrace pracovních migrantů v České republice*. Praha 2012. s31. ISBN 978-80-260-3541-1

v těsném návěsu za nimi je trestný čin napomáhání k neoprávněnému pobytu a krádeže s 69 respondenty (viz. Příloha č.6).

Dle výsledků dotazníku, který vyplnilo 209 příslušníků Policie ČR, Ministerstva vnitra a Celní správy vychází, že z celkového počtu se jich 153(tedy 73,21%) přiklání k možnosti, že nejčastějším trestným činnem cizinců, který řeší při své pracovní praxi je maření výkonu úředního rozhodnutí. Dále 116(tedy 55,5%) respondentů se přiklání k možnosti napomáhání k neoprávněnému pobytu, distribuci a výrobu drog určilo 91 respondentů(43,54%), padělání zboží 52 respondentů. Pouhých 23 (11%) respondentů se přiklonilo k trestnému činu krádeže, méně už bylo jen ublížení na zdraví a řešení trestných činů nespádajících do respondentovy kompetence. U této otázky měli respondent možnost zaškrtnout jednu i více odpovědí včetně zapsání vlastní odpovědi. Odpovědi respondentů znázorňuje následující graf.

Graf 9: Které trestné činy v rámci své pracovní praxe, nejčastěji řešíte?

Zdroj: metoda vlastního zkoumání - Dotazník

Na celkovém počtu trestně stíhaných cizinců se do jisté míry odráží situace v oblasti legální i nelegální migrace na území České republiky. V roce 2003 bylo z celkového počtu 121 393 trestně stíhaných osob 6 923 cizinců, což představuje 5,7%. Naproti tomu rok 2010 zaznamenal 112 477 trestně stíhaných osob, kdy se jednalo o 7377 cizinců, což představuje 6,6%. Je zde vidět, že v období 7 let byl nárůst trestně stíhaných cizinců o 0,9%. Meziročně vykazují cizinci vyšší pokles počtu trestně stíhaných osob (-11,8 %) než občané České republiky (-8,5 %).

Řadu let se podíl cizinců na počtu trestně stíhaných osob pohyboval mezi hodnotami z 5 % na 7 %. Celkem mezi trestně stíhanými cizinci představují 60 % občané EU a 40 % občané třetích zemí. Na prvních místech statistik mezi stíhanými cizinci byli občané Slovenské republiky, Ukrajiny, Vietnamu, Polska a SRN. Těchto pět státních

příslušností tvoří více než 75 % ze stíhaných cizinců. Nejvyšší podíl stíhaných cizinců je dle statistik zaznamenán podle ustanovení § 217 trestního zákona u legalizace výnosů z trestné činnosti, kdy z 20 stíhaných osob je 16 cizinců, což tvoří celkově 80% cizinců, a dále trestného činu podle ustanovení § 244 trestního zákona porušení předpisů o nálepkách, kdy se jedná o 59 stíhaných cizinců z 69 stíhaných osob, což tvoří 85,8%.

Co se týká nejvíce zatížených území z pohledu trestné činnosti cizinců, patří sem především hlavní město Praha, kdy tento fakt souvisí s vysokou koncentrací cizinců, která je vázána jak na turistický ruch, tak také na počet cizinců s povoleným pobytem, kterých v Praze je třetina celkového počtu cizinců s povoleným pobytem v České republice.⁷⁰

Maření výkonu úředního rozhodnutí

Maření výkonu úředního rozhodnutí se považuje za nejčastější případ, kdy skutková podstata trestného činu je naplněna nelegálním pobytem cizince, kterému bylo vydáno správní vyhoštění. Jedná se o paragraf 171 ods.1 písm. c) zák.č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Pokud cizinec, kterému bylo uděleno správní vyhoštění nevycestuje, od prvního dne po skončení jeho vyjezdního příkazu se dopouští trestného činu dle § 337 odst. 1 tr.zák „ Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání se sazbou odnětí svobody až na 2 léta .

Cizinec, který je podezřelý ze spáchání trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí může být vzat i do vazby, pokud splňuje některé podmínky tohoto opatření. Trestním příkazem mu je poté udělen trest vyhoštění ve smyslu § 80 tr.zák. , který uděluje soud v rozmezí 1 až 10 let. Cizinec je ve většině případů umístěn do deportovací vazby a poté deportován z území České republiky. V roce 2012 bylo odsouzeno za maření výkonu úředního rozhodnutí 835 cizinců.⁷¹

Trestní odpovědnost za vyhoštění cizince může postihnout i řadu dalších osob a to včetně osob cizince blízkých, nebo také humanitárních pracovníků.

⁷⁰ PČR ICP Rumburk, kontaktní osoba Jiří Mikeš, DiS.

⁷¹ Český statistický úřad: : *Cizinci v ČR 2012* [online]. 2015 [cit. 2015-05-29]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/11292/23225698/c08t02b.pdf/78303da0-583b-4259-a6a0-5f6a519307c5?version=1.0>

Trest vyhoštění

Mezi nejčastější trestné činy, které ukládají české soudy cizincům, patří trest vyhoštění. V trestním zákoně se nachází v § 80, a může být udělen pouze osobě, která není občanem České republiky a také která není uznaným uprchlíkem. Trest se ukládá v případech, kdy to vyžaduje bezpečnost lidí, majetku či jiný obecný zájem a to od 1 do 10 let, podle stupně nebezpečnosti. Pro srovnání v roce 2005 bylo uděleno 1510 trestů vyhoštění, rok 2008 sčítal 788 trestů vyhoštění a rok 2012 sčítal 557 trestů vyhoštění.⁷² Dle názoru autorky je pokles způsobem readmisními dohodami.

Tabulka 7: Odsouzené osoby a uložené tresty vyhoštění v časové řadě 2003-2012

Kategorie	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
odsouzení celkem	6613 1	6844 3	6756 1	67561	75728	75761	73787	70651	70160	71471
z toho cizinci	3662	4095	4217	4017	4690	5498	5328	4853	4853	4913
uložen trest vyhoštění	1263	1415	1510	1173	992	788	594	533	503	557

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Trest nelze uložit v následujících případech:

- Nepodaří se zjistit státní příslušnost občana
- Pachatel má na území České republiky povolen dlouhodobí pobyt, má zde zaměstnání a rodinu a uložení trestu vyhoštění by bylo v rozporu s zájmem na spojování rodin

⁷² Český statistický úřad : *Cizinci v ČR 2012* [online]. 2015 [cit. 2015-05-29]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/11292/23225698/c08t02b.pdf/78303da0-583b-4259-a6a0-5f6a519307c5?version=1.0>

- Je zde nebezpečí, že pachatel by byl ve státě, do kterého by měl být vyhoštěn, pronásledován pro svoji rasu, národnost, příslušnost k určité sociální skupině, politické nebo náboženské smýšlení, nebo jestliže by vyhoštění vystavilo pachatele mučení či nelidskému nebo ponižujícímu zacházení anebo trestu.

Podle paragrafu 350 písmene h trestního zákona může soud od trestu upustit, a to v případech kdy se vyskytnou nové skutečnosti, jako např. že cizinci je uděleno občanství České republiky, dostal azyl či by mu v cizině hrozilo nelidské zacházení.

Napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky

Další čin, který se vztahuje k neoprávněnému pobytu je trestný čin napomáhání k neoprávněnému pobytu na území České republiky, kdy se jedná o § 341 odst. 1 – 4 tr. zák. Podle paragrafu je trestný ten, kdo *“v úmyslu získat neoprávněný majetkový nebo jiný prospěch pomáhá jinému k neoprávněnému pobytu na území republiky”*. Dotyčný zde může být za spáchaný čin odsouzen od 1 až k 8 letům odnětí svobody. Nejčastěji se tento trestný čin aplikuje na postih českých občanů, kteří za úplatu uzavřeli s cizincem takzvané fingované manželství.⁷³

Po roce 2007, tedy v době, kdy Česká republika vstoupila do schengenského prostoru se okruh napomáhání k nelegální migraci přesunul od převaděčství k napomáhání k nelegálnímu pobytu formou fingovaného manželství, zneužívání institutu souhlasného prohlášení rodičů o určení otcovství nebo obstarávání padělků různých potvrzení nutných k pobytu. Rok 2012 sčítá 43 odsouzených osob, kdy 36 je občanů České republiky a 7 cizinců.⁷⁴ Z hlediska státních příslušností vedou statistiku nadále občané České republiky a dále pak Vietnamu.

Nejčastější formou napomáhání k pobytu bylo v roce 2012 účelové otcovství, což znamená zapsání občana EU či cizince jako rodiče do rodného listu dítěte za úplatu.

⁷³ *Doma v ČR: Trestní sankce za nelegální pobyt 2014* [online]. 2015 [cit. 2015-05-24]. Dostupné z: <http://www.domavcr.cz/rady-pro-zivot-v-ceske-republice/pobyt-v-cr/nelegalita-pobytu-cizincu-a-trestni-sankce>

⁷⁴ Český statistický úřad <https://www.czso.cz/documents/11292/23225698/c08t02b.pdf/78303da0-583b-4259-a6a0-5f6a519307c5?version=1.0>

Dokazování této skutečnosti je velmi náročné a vychází ze zákona o rodině, kdy tento zákon nebere v potaz biologické otcovství, ale otcovství jako takové.

Mezi formy účelového otcovství patří způsob, kdy se cizinec nechá zapsat jako otec či matka českého dítěte ať již narozeného či ještě nenarozeného a následně žádá o pobyt sloučení s občanem ČR. Oproti tomu také existuje způsob, kdy český občan se nechá zapsat jako rodič dítěte cizince, nebo kdy se cizinec nechá zapsat jako rodič dítěte cizince, který má na území trvalý pobyt. Byly zaznamenány také případy, že nejde jen o úmysl získat pro narozené dítě cizinců občanství České republiky, ale také jde o vyhnutí se povinnosti uhradit náklady vzniklé v souvislosti s porodným. Zákon č. 48/1997 Sb., paragraf 2 odst. 1 písmeno a, o veřejném zdravotní pojištění, pojistí osoby, které mají trvalý pobyt na území České republiky..⁷⁵

Drogová scéna

Na drogové scéně zaznamenali policisté velký nárůst u pěstíren konopí, kdy v roce 2011 přišli na 84 konopných pěstíren, rok 2010 jich dokonce odhalili 145. Situaci drogové scény za rok 2011 veřejnosti objasnil ředitel Národní protidrogové centrály Jakub Frydrych.

Tisku uvedl, že do dovozu potřebných látek a následně i do výroby drog v Česku se zapojují organizované skupiny. V minulých letech šlo především o Albánce, kteří dováželi efedrin ze států bývalé Jugoslávie. Dále konstatuje, že existuje obava z nástupu vietnamských zločineckých struktur, které se zapojí do výroby a distribuce pervitinu. V minulosti bylo charakteristické pro tyto skupiny pěstování marihuany.

Podle ředitele Národního monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti Viktora Mravčíka stoupá obliba kokainu a syntetických drog. Drogy do ČR přišly z Polska poté, co je tamní zákonodárci zakázali. Mravčí situaci pervitinu hodnotí jako chvályhodnou, protože se u nás výrazně omezil prodej léků s pseudoefedrinem, ze kterého

⁷⁵ *Doma v ČR: Trestní sankce za nelegální pobyt 2014* [online]. 2015 [cit. 2015-05-24]. Dostupné z: <http://www.domavcr.cz/rady-pro-zivot-v-ceske-republice/pobyt-v-cr/nelegalita-pobytu-cizincu-a-trestni-sankce>

se pervitin může vyrábět. "Problém je v tom, že se podobné léky začaly dovážet ze zahraničí, například z Polska," popisuje Mravčík.

Co se týká kokainu, tak jeho konzumace roste hlavně na nočních zábavách, kde ho Češi kombinují s alkoholem. Momentálně není problém kokain sehnat pod dva tisíce korun i přesto že léta stál kolem 2 500 korun.⁷⁶

Kokain se na našem území zejména nachází u majetnějších obyvatel, kteří žijí převážně ve větších aglomeracích. K dovozu se z velké míry využívá kurýrů, kteří kokain přepravují buď v trávicím traktu, genitáliích nebo v cestovních zavazadlech. Rovněž se využívá poštovních zásilek, ve kterých bývá kokain zpravidla sofistikovaně ukrytý v jiném zboží. Dovozu se stále více věnují zločinecké skupiny ze zemí, jako je Srbsko, Chorvatsko a Bosna a Hercegovina.

Oblastí pašování a distribuce heroinu na území ČR se delší dobu zabývají zločinecké skupiny etnických Albánců, zejména z Kosova a Makedonie. Heroin je těmito pachateli nejčastěji pašován v kamionech s textilním zbožím či jiným spotřebním zbožím.

Dle výroční zprávy Národní protidrogové centrály za rok 2014 patří mezi nejčastější komoditu v rámci primárních drogových trestných činů v ČR marihuana. Figuruje ve 43% těchto činů a nárůst odhalených pěstíren pokračuje každým rokem. Vypěstovaná marihuana na našem území je určena pro domácí trh, kdy v porovnání s ostatními evropskými státy patříme k zemím s nejvyšší celoživotní prevalencí užívání marihuany ve věkové skupině 15-24 let. Nicméně dochází i k vývozu do sousedních států, ale i na Ukrajinu, do Maďarska, Velké Británie a do severských států. Do pěstování marihuany se zapojují jak Češi, tak i osoby vietnamské národnosti.

Nejvyšší podíl stíhaných trestných činů, kterých je téměř 80 %, je i nadále spojen s výrobou, pašováním a prodejem drog, kdy největší část zaujímá drogová kriminalita spojená s metamfetaminem a konopnými látkami.

⁷⁶ Zprávy Idnes, Českou drogovou scénu ovládá pervitin, na trh se tlačí už i Vietnamci [online]. 2011 [cit. 2015-06-02]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/drogy-v-cr-cvi-/krimi.aspx?c=A110310_113852_krimi_zep

Největší koncentrace trestné činnosti spojené s drogami je ve velkých městech jako Praha, Brno, Ostrava, ve středních a severozápadních Čechách a na severní Moravě. Velkovýroba, dovoz a vývoz omamných a psychotropních látek zpravidla ovládají cizinci, zejména Vietnamci, Kosovoalbánci, Nigerijci a Turci.⁷⁷

Dle Českého statistického úřadu bylo v roce 2012 trestně stíháno dle zákona č. 40/2009Sb., 208 cizinců za drogy. Nejvíce cizinců bylo stíháno za paragraf 283 TZ, tj. nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy, celkem 187 cizinců. Následoval paragraf 284 TZ, tj. Přechovávání omamné a psychotropní látky, celkem 19 cizinců a paragraf 285 TZ, tj. Nedovolené pěstování rostlin obsahující omamnou nebo psychotropní látku.

Porušování práv k duševnímu vlastnictví

V této oblasti disponuje Celní správa oprávněním zasahovat v souladu s příslušnou legislativou proti porušování těchto práv v kontrole zboží, které pochází z třetích zemí ale i rovněž na tuzemském trhu. Celní správa je také orgán činný v trestním řízení, který při své činnosti odhaluje padělky zboží, nedovolené napodobeniny, ilegální výrobní, sklady a provozovny. Ve výsledcích kontrolní činnosti Celní správy je vidět počet zajištěného zboží v kusech a škoda způsobená majitelům práv.

Tabulka 8: Výsledky kontrolní činnosti Celní správy v letech 2010-2013

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Zboží v kusech	2 640 410	5 607 802	2 480 342	1 738 645	1 201 910
Škoda v Kč,-	4 473 255	3 484 658	4 820 063	1 732 799	1 025 900

Zdroj: Celní správa ČR, vlastní zpracování

⁷⁷ Národní protidrogová centrála v Praze, Výroční zprávy za rok 2014, Zpracovala tisková mluvčí kpt. Mgr. Barbora Kudláčková [online]. 2015 [cit. 2015-06-02]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/vyrocnizpravy-annual-reports-jahresbericht.aspx>

Nejčastěji zadržným zbožím v rámci kontrol je textil a obuv, obalový materiály a hračky.⁷⁸

Ani u padělání zboží cizinci na našem území nejsou pozadu. Pamatuje na to náš trestní zákoník, který definuje trestné činy proti průmyslovým právům a proti autorskému právu, kde cizinci se dopouštějí zejména trestných činů dle § 268 odst. 1 tr.zák . Porušení práv k ochranné známce a jiným označením .

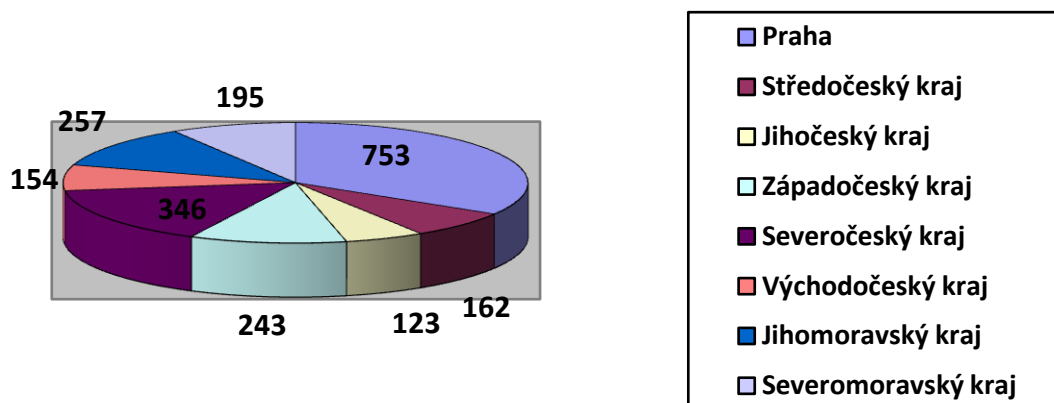
Ze statistických údajů o počtu trestně stíhaných cizinců roku 2013 plyne, že nejvíce se na trestné činnosti podílejí občané Slovenské republiky (2624), Ukrajiny (887), Vietnamci (772), Poláci (274), Bulhaři (239), Rumuni (200), Rusové (175), Němci (145).

Dle zprávy o stavu v oblasti vnitřní bezpečnosti v roce 2013, ačkoliv cizinci tvoří cca 0,5% populace v ČR, spáchali 9 595 trestných činů, tedy 6,8 % objasněných trestných činů. Regionální rozložení trestné činnosti cizinců na našem území se neřídí místem jejich pobytu na našem území. S tím je zapotřebí při zpracovávání statistiky nutno počítat. Ze statistických údajů dále vyplývá, že jen první 3 nejpočetnější skupiny cizinců páchají trestnou činností víceméně rovnoměrně po celém území ČR. Ostatní skupiny se koncentrují spíše jen do některých krajů, v jiných krajích naopak jejich trestná činnost není zaznamenávána vůbec.⁷⁹

⁷⁸ Celní správa ČR, Informace o činnosti celní správy za rok 2013 a 2014

⁷⁹ Nejvyšší státní zastupitelství , náměstek nejvyššího státního zastupitelství Mgr. Pavel Pukovec

Graf 10 : Obžalované osoby cizích státních příslušností v roce 2013 v ČR

Zdroj: Nejvyšší státní zastupitelství ,náměstek nejvyššího státního zastupitelství Mgr. Pavel Pukovec, vlastní zpracování

4.4. Odvětví a kraje v ČR podle počtu správních a soudních trestání

Odvětví a kraje podle počtu správních trestání

Přestupky spáchané cizinci na území ČR, policisté šetří a oznamují dle souladu s čl. 15 ZPPP (závazného pokynu policejního prezidenta) č. 83/2006, kdy tyto přestupky zpravidla řeší v blokovém řízení. Tento postup se však netýká přestupků spáchaných podle zákona o pobytu cizinců a souvisejícího postupu orgánů cizinecké policie, protože jen tyto orgány mohou projednávat přestupky na úseku vstupu a pobytu cizinců, navíc vedle blokového řízení i ústním jednáním před správním orgánem, popřípadě v příkazním řízení. Dá se tedy říci, že k projednávání přestupků podle zákona o pobytu cizinců jsou věcně příslušné orgány cizinecké policie a Ministerstvo vnitra.

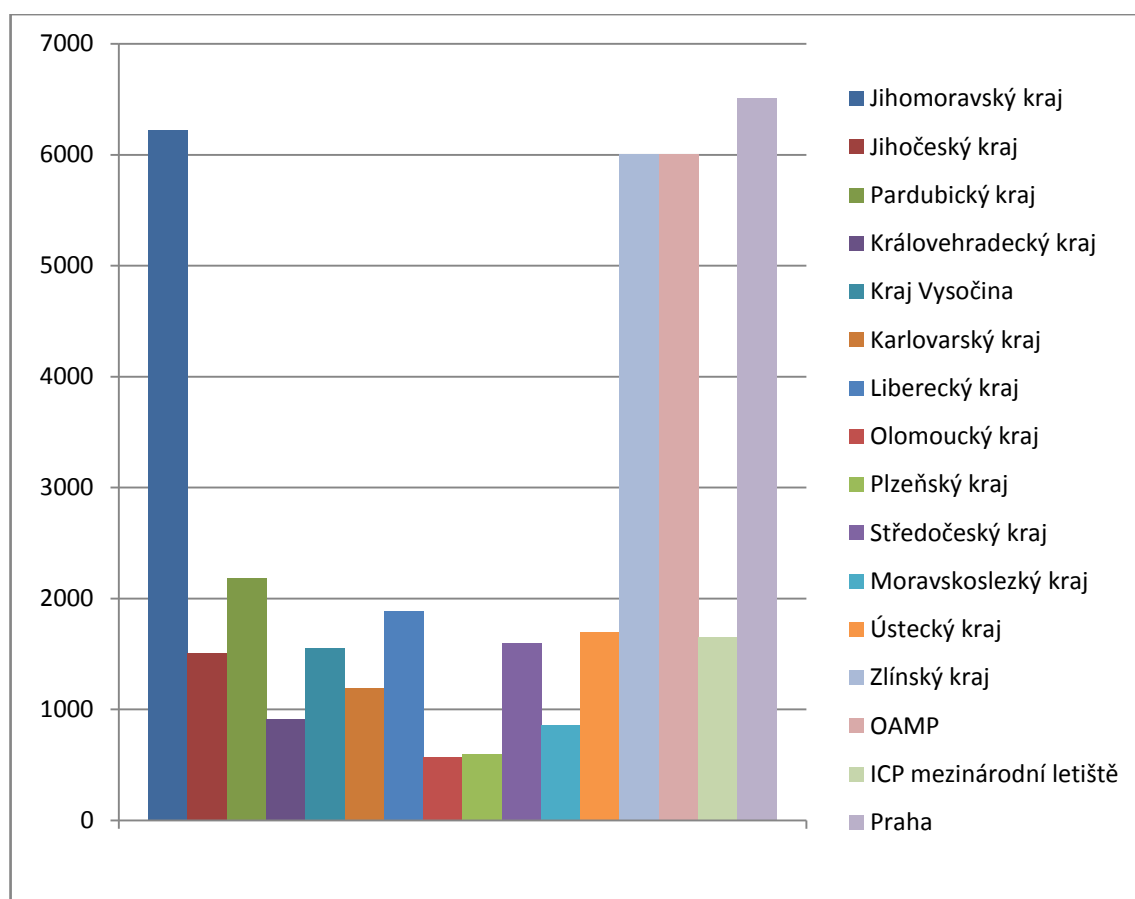
Jestliže v prvním stupni řízení rozhoduje o přestupku odbor cizinecké policie krajského ředitelství Policie ČR, odvolacím orgánem je ředitelství služby cizinecké policie. V případě, že přestupek nebyl projednáván v blokovém řízení či domluvou je nadřízeným orgánem Ministerstvo vnitra a to přímo odbor azylové a migrační politiky.

Pokud o přestupku rozhoduje v prvním stupni řízení Ministerstvo vnitra(OAMP), je odvolacím orgánem Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, nadřízeným správním orgánem je pak ministr vnitra.

Místní příslušnost správního orgánu se stanoví podle trvalého pobytu cizince.⁸⁰

V následujícím grafu jsou znázorněny informace ohledně přestupků za rok 2014, získané z Ředitelství služby cizinecké policie České republiky.

Graf 11: Počet přestupků vedených cizineckou policií v jednotlivých krajích a na mezinárodním letišti, a odborem azylové a migrační politiky.

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie ČR, vlastní zpracování

⁸⁰ Lektor Mgr. Radek Šafář, *Vzdělávací program v rámci projektu „ Podpora dalšího vzdělávání příslušníků bezpečnostních složek v Jihočeském kraji“ , Základy spolupráce s cizineckou policií* [online]. 2015 [cit. 2015-07-27]. Dostupné z: <http://granty.vsers.cz/vpbs/wp-content/uploads/2013/05/06-Z%C3%A1klady-spolupr%C3%A1ce-s-cizineckou-polici%C3%AD.pdf>

Z grafu je zřejmé, že největší počet přestupků za rok 2014 evidovaných v Cizineckém informačním systému podle zákona č.326/1999 Sb je v Praze. Nejčastěji se jednalo o přestupky ve všech krajích dle písm.h), i), f) a m) odst. 1 paragrafu 156 zákona o pobytu cizinců. Nejčastěji cizí státní příslušníci neplnili povinnost dle paragrafu 103 písm. n) výše uvedeného zákona, tj. pobývat na území pouze s platným cestovním dokladem a vízem. Dále dle písm. d), tj. na požádání policie prokázat totožnost předložením cestovního dokladu, a dále dle písm. r), tj. předložit při pobytové kontrole doklad o cestovním zdravotním pojištění.⁸¹ Celkem bylo v roce 2014 evidováno dle zákona o pobytu 35 590 přestupků spáchaných cizími státními příslušníky, ale i občany ČR, kdy cizinecká policie má toto evidování rozděleno na kraje a mezinárodní letiště a Odbor azylové a migrační politiky má statistiku vedenou za celou ČR.

Tabulka 9: Přestupky dle zákona č.326/1999Sb. zaevidované do informačního systému CIS a ETR

2 008		2 009		2 010		2 011		2 012		2 013		2 014	
26 782		34 697		33 691		24 444		32 002		33 476		35 590	
z toho TOP 5 STP													
Ukrajina	10 455	Ukrajina	12 874	Ukrajina	12 104	Ukrajina	6 671	Ukrajina	8 132	Ukrajina	7 319	Ukrajina	7 495
Vietnam	7 437	Vietnam	7 846	Vietnam	6 583	Vietnam	3 463	Slovensko	3 164	Slovensko	3 474	Slovensko	4 761
Slovensko	1 378	Slovensko	2 251	Slovensko	2 379	Slovensko	1 918	Vietnam	3 075	Rakousko	2 605	Rakousko	3 267
Mongolsko	1 248	Polsko	1 549	Polsko	1 812	Česká Rep.	1 461	Rakousko	2 362	Německo	2 469	Polsko	2 852
Moldavsko	899	Rakousko	1 506	Rakousko	1 446	Rakousko	1 389	Polsko	1 922	Polsko	2 429	Rusko	2 258

Zdroj : Ředitelství služby cizinecké policie ČR, vlastní zpracování

Dle zpracované tabulky vidíme, že nejvíce se na přestupcích dle zákona 326/1999 Sb. v roce 2014 podíleli v celé ČR Ukrajinci. Občané ukrajiny se mimo jiné podíleli

⁸¹ Ředitelství služby cizinecké policie, oddělení tisku a prevence

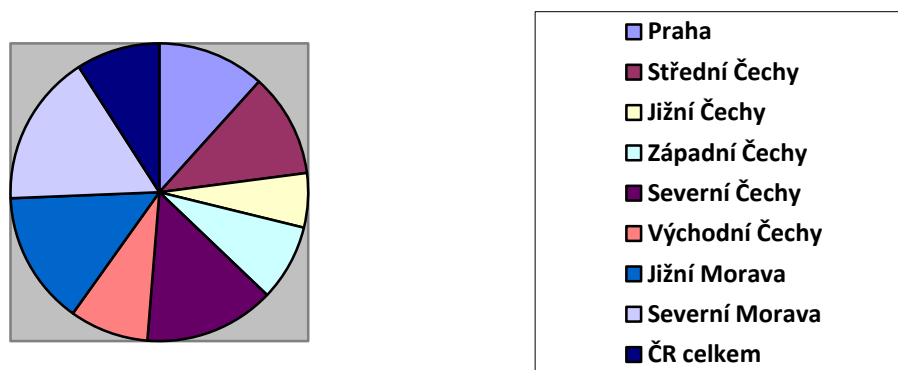
nejvíce na přestupcích i v jiných letech a to nejvíce v roce 2009. Dále následují Slováci, Rakušané, Poláci a Rusové. Tyto národnosti se vyskytují v Top 5 i v jiných letech, kdy se k nim připojují ještě Vietnamci, Němci a Češi. Dále je z tabulky zřejmé, že v časové řadě 7 let se rok od roku počet přestupků spáchaný dle zákona o pobytu zvyšuje. Do určité míry je to zapříčiněno i každoročním přírůstkem cizinců v ČR.

K žádosti o počet přestupků cizinců v dopravě, proti veřejnému pořádku a dalších v jednotlivých krajích, bylo autorce diplomové práce sděleno, že takovými údaji policie nedisponuje.

Odvětví a kraje podle počtu soudních trestání

Na soudním trestání cizinců v ČR se podílejí české soudy a to přímo **Nejvyšší soud, Nejvyšší správní soud, vrchní, krajské a okresní soudy** podle čl. 91 Ústavy. Po projednání trestného činu před příslušným soudem a udělení trestu odnětí svobody nepodmíněně, je občan cizí státní příslušnosti převezzen do jedné z 35 věznic či vazebních věznic. Následující graf byl zpracován díky informacím z Ministerstva spravedlnosti České republiky.

Graf 12: Odsouzené osoby v jednotlivých krajích v ČR za rok 2012

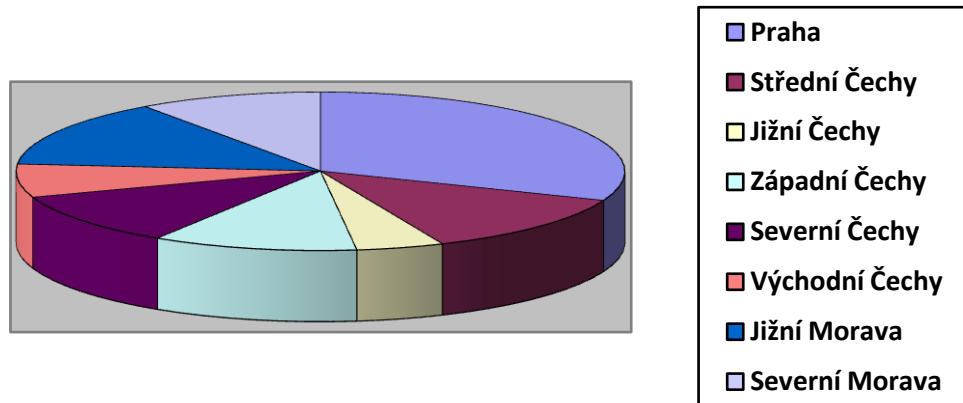

Zdroj: Ministerstvo spravedlnosti ČR, vlastní zpracování

Z vytvořeného grafu je zřejmé, že odsouzené osoby jsou v jednotlivých krajích rozmístěny rovnoměrně. Tento graf znázorňuje odsouzené osoby jak cizích státních příslušností, tak i české osoby.

Následující graf byl zpracován díky informacím z Ministerstva spravedlnosti a jsou v něm zachyceny informace o odsouzených cizincích v jednotlivých krajích ČR.

Graf 13: Odsouzení cizinci v jednotlivých krajích ČR v roce 2012

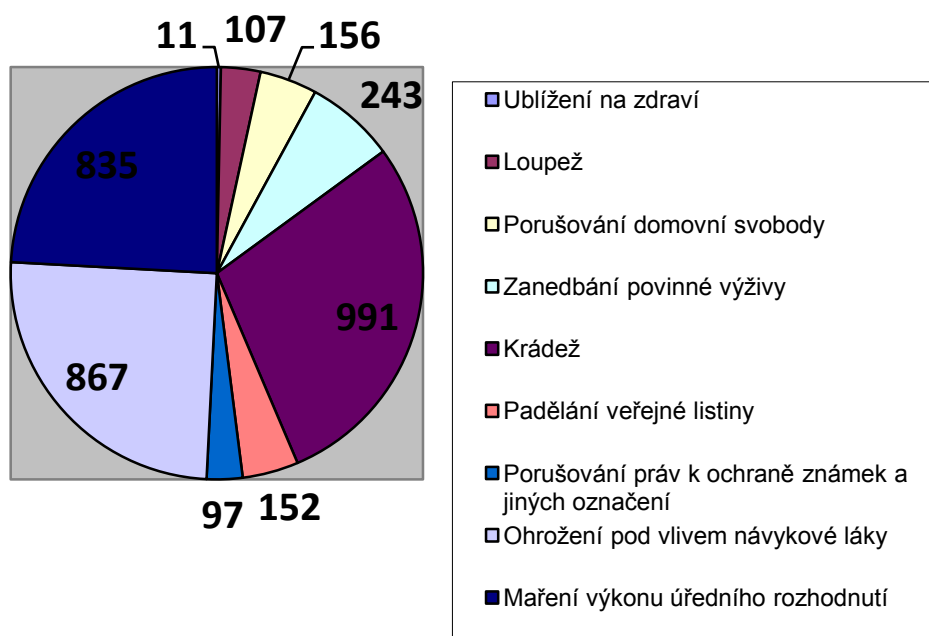

Zdroj : Ministerstvo spravedlnosti ČR, vlastní zpracování

Graf znázorňuje pouze odsouzené osoby cizích státních příslušností v jednotlivých krajích ČR za rok 2012. Odsouzených cizinců bylo 4909 z toho bylo uděleno 557 trestů vyhoštění. U Hlavního města Prahy je na první pohled vidět, že je zde cizinců odsouzeno nejvíce. Mezi národnosti, které jsou v ČR odsouzeny nejčastěji patří Ukrajina (352 osob), Slovensko (367 osob), Vietnam (135 osob), Bulharsko (93 osob), Rusko (82 osob), Rumunsko (44 osob), Moldavsko (49 osob) a Polsko (33 osob). Naopak jižní Čechy mají cizích státních příslušností odsouzeno nejméně. Z těch příslušností, které jsou v Praze zastoupeny nejvíce, je v jižních Čechách odsouzeno lidí z Ukrajiny (21 osob), Slovenska (130 osob), Vietnamu (21 osob), Bulharska (5 osob), Ruska (1 člověk), Rumunska (9 osob), Moldavska (2 lidé) a Polska (6 osob).

Podle informací Českého statistického úřadu je odsouzení cizinců dle paragrafů trestního zákona v roce 2012 následující:

Graf 14: Odsouzení cizinci podle paragrafů trestního zákona v roce 2012

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Podle grafu je vidět, že v roce 2012 bylo nejvíce cizinců odsouzeno za krádeže, kterých bylo 991, dále následovalo ohrožení pod vlivem návykové látky a v neposlední řadě porušování práv k ochraně známek a jiných označení.

V porovnání s dotazníkovým šetřením, odpovědělo nejvíce respondentů (73 %), že se při své pracovní činnosti nejčastěji setkávají s mařením výkonu úředního rozhodnutí. Kdežto pro krádeže bylo 11% respondentů. Viz Příloha č. 4.

4.5. Dopad porušování právních předpisů na příjmy státního rozpočtu, zdravotních pojišťoven a Správy sociálního zabezpečení

V této části diplomové práce se autorka zaměřuje na ekonomické ukazatele nelegálního zaměstnávání cizinců, které mají dopady na státní rozpočet, zdravotní pojišťovny a Správu sociálního zabezpečení.

Státní rozpočet

Cizinec, který pracuje legálně v České republice má řadu povinností vycházejících z právních předpisů. Tyto povinnosti platí i pro zaměstnavatele, kdy se jedná zejména o odvody daní z příjmu dále o odvody na zdravotní a sociální pojištění. Když vezmeme v úvahu co je zásadní ekonomickou motivací práce na černo, je to především zvýšení příjmu. Pokud je individuální zisk práce legální posouzen jako dostatečný, vzniká motivace práce na černo.⁸² Je také nutné zapřemýšlet nad tím, když je některý cizinec zaměstnán na černo, obsazuje vlastně pracovní místo, na které čeká na Úřadu práce zájemce, kterému stát poskytuje podporu v nezaměstnanosti.

Přesnou výši finančních prostředků, o kterou jsou příjmy státního rozpočtu, správa sociálního zabezpečení a zdravotní pojišťovny ochuzeny, díky existenci nelegálního zaměstnávání cizinců nelze přesně určit z několika důvodů. Jedním důvodem je, že o nelegální zaměstnanosti neexistují přesná statistická data o počtech takto zaměstnaných osob. Dále nevíme výši mzdy, která je těmto pracovníkům - cizincům vyplácena a výši mezd, kterou by zaměstnavatel vyplácel legálně zaměstnanému pracovníkovi.⁸³

Kontroly nelegálního zaměstnávání v roce 2012 realizovaly týmy inspektorů ve spolupráci s celními úřady, Službou cizinecké policie, ÚP ČR, Českou správou sociálního zabezpečení, popřípadě i s dalšími orgány (živnostenskými úřady, finančními úřady). Během roku 2012 tyto orgány zkontrolovaly 35 557 zaměstnavatelů, kdy u 1 957 subjektů byl zjištěn výkon nelegální práce. Cizinců vykonávajících nelegální práci bylo v roce 2012 celkem 2 037 osob. **Za výkon nelegální práce** uložily orgány kontroly **35** pokut v celkové výši **444 000,- Kč**.⁸⁴

Ze statistických dat vyplývá, že v rámci nelegálního zaměstnávání se jedná o pracovní místa, která nevyžadují vyšší vzdělání. Podle Státního úřadu inspekce práce bylo v roce 2013 rozdáno nejvíce pokut v Jihomoravském kraji v odvětví zprostředkovatelské činnosti realitních agentur a to ve výši 250 000 Kč. Za Zlínský kraj to bylo v odvětví výstavba bytových a nebytových budov ve výši pokuty 25000 Kč.

⁸² FASSMANN, M., *Stínová ekonomika a práce na černo*, 2007, str. 358, s. 205, ISBN-978-80-86846-21-7.

⁸³ JAKUBEC, Z., *Aplikace zákona o zaměstnanosti na kontrolu nelegálního zaměstnávání cizinců v ČR*, Diplomová práce, ČZU, 2011, s. 48.

⁸⁴ Český statistický úřad: *Cizinci v ČR 2013* [online]. 2015 [cit. 2015-29-01]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/tab/2E003D95EB>

Na základě dotazníkového šetření v roce 2007 na zástupcích Úřadů práce a Živnostenských úřadů, měli tito zástupci vybrat 3 odvětví z předloženého seznamu, ve kterých nejčastěji v jejich obvodu dochází k neoprávněné ekonomické aktivitě. Za nejčastější odvětví, ve kterém neoprávněně pracují cizinci, označili respondenti z ÚP jednoznačně stavebnictví a dále následovalo zemědělství, lesnictví, ubytování a obchod. Respondenti z ŽO označili také stavebnictví, kde podle nich nejvíce probíhá nelegální zaměstnávání, dále pak obchod a zemědělství.⁸⁵ V následujícím tabulkovém příkladu autorka upřesnila kolik financí by měli zaměstnavatelé odvádět za nelegálně pracující cizince a o kolik státní kasa ročně přichází. Výpočet autorka práce porovnala s výpočtem Zdeňka Jakubce z roku 2011 z jeho diplomové práce.⁸⁶

Tabulka 10: Způsob výpočtu odvodů ze mzdy legálně zaměstnaného cizince v oboru stavebnictví rok 2011

Hrubá mzda	28700,-Kč
Náklady zaměstnavatele na sociální a zdravotní ve výši 34%hrubé mzdy	9758,-Kč
Náklady zaměstnance(také odváděné zaměstnavatelem) na sociální a zdravotní pojištění činí 11 % hrubé mzdy	3157,-Kč
Superhrubá mzda <i>(vzniká přičtením částky sociálního a zdravotního pojištění placeného zaměstnavatelem k hrubé mzdě, zaokrouhlená na celé stokoruny nahoru)</i> je základem pro výpočet daně	38500,-Kč
Daňová povinnost („měsíční záloha na daň“ – odvádí opět zaměstnavatel) činí 15% tzv. superhrubé mzdy snížené o částku 1970,- Kč (základní sleva na dani)	3805,-kč
Celková částka odvedená do veřejných rozpočtů	16720,-Kč

Zdroj: Zdeňek Jakubec 2011⁸⁷

⁸⁵ DRBOHLA, D.: *Nelegální ekonomické aktivity migrantů*, Univerzita Karlova v Praze, Karolinum, Praha 2008, str. 311, s. 126, ISBN 978-80-246-1552-3,

⁸⁶ JAKUBEC, Z., *Aplikace zákona o zaměstnanosti na kontrolu nelegálního zaměstnávání cizinců v ČR*, Diplomová práce, ČZU, 2011, s. 48.

⁸⁷ JAKUBEC, Z., *Aplikace zákona o zaměstnanosti na kontrolu nelegálního zaměstnávání cizinců v ČR*, Diplomová práce, ČZU, 2011, s. 48.

Tabulka 11: Způsob výpočtu odvodů ze mzdy legálně zaměstnaného cizince v oboru stavebnictví rok 2015

Hrubá mzda	28997,-Kč
Náklady zaměstnavatele na sociální a zdravotní pojištění ve výši 34% hrubé mzdy	9859,-Kč
Náklady zaměstnance(avšak také odváděné zaměstnavatelem) na sociální a zdravotní pojištění činí 11% hrubé mzdy	3190,-Kč
Tzv. superhrubá mzda (vzniká přičtením částky sociálního a zdravotního pojištění placeného zaměstnavatelem k hrubé mzdě, zaokrouhlená na celé stokoruny nahoru) je základem pro výpočet daně	38900,-Kč
Daňová povinnost („měsíční záloha na daň“ – odvádí opět zaměstnavatel) činí 15% tzv. superhrubé mzdy snížené o částku 1970,- Kč (základní sleva na dani)	3865,-Kč
Celková částka odvedená do veřejných rozpočtů	16914,-Kč

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní výpočet⁸⁸

Z výpočtů vidíme, že částka odvedená za zaměstnance v oboru stavebnictví do státního rozpočtu se od roku 2011 nijak výrazně nezměnila. Jedná se o zvýšení 196,-Kč. za rok 2015. V současné době neexistuje statistika odhalených nelegálně zaměstnaných cizinců, ale pokud budeme čerpat z informací např. Celní správy, která v červenci na Vysočině odhalila 36 cizinců ve stavebnictví bez platné pracovní smlouvy a platného prac. povolení, tak jen za těchto 36 odhalených cizinců přijde měsíčně státní rozpočet o 608 904,- Kč. Ročně se tato částka vyšplhá až na 7 306 848,-Kč.

⁸⁸ Český statistický úřad: *Stavebnictví* [online]. 2015 [cit. 2015-23-05]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=tabulka&cislotab=STA5012PU_KR&voa=tabulka&go_zobraz=1&aktualizuj=Aktualizovat&childsel0=1&cas_4_103=2013

Zdravotní pojištění

Od 1. ledna 2010 byla změna v zákoně o pobytu cizinců v souvislosti s přijetím zákona o pojišťovnictví, kdy při pobytu do 90 dnů nebo nad 90 dnů je cizinec nově povinen při pobytové kontrole předložit doklad, který vystavila pojišťovna, která je podle zvláštního právního předpisu oprávněna provozovat toto pojištění na území České republiky. Změna je v § 180i a § 180j zákona o pobytu cizinců. Nově tedy k pobytu do 90 dnů mohou cizinci pojistnou smlouvu uzavřít s pojišťovnou oprávněnou provozovat toto pojištění ve státě, jehož cestovní doklad vlastní a k pobytu nad 90 dnů potřebují doklad vydaný pojišťovnou, která je podle zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, oprávněna provozovat toto pojištění na území České republiky.

Cizinci potřebují komplexní zdravotní pojištění, které zahrnuje úhradu nákladů za poskytnutou zdravotní péči v rozsahu obdobném veřejnému zdravotnímu pojištění, se sjednanými limity a s definovanými výlukami.⁸⁹

Cizinec je povinen při pobytové kontrole předložit doklad o cestovním zdravotním pojištění podle § 180i nebo § 180j; to neplatí, jde-li o případy uvedené v § 180j odst. 4⁹⁰

Centrum mezistátních úhrad (CMÚ) zveřejňuje data o čerpání zdravotní péče cizinci, kteří jsou občany EU/EHS a Švýcarska a cizinci ze států, se kterými je uzavřena smlouva o sociálním zabezpečení zahrnující i oblast zdravotního pojištění a poskytování zdravotní péče (Černá Hora, Srbsko, Makedonie, Turecko), a data o vynaložených nákladech za tuto zdravotní péči. Za poslední období, které bylo sledováno od 1. 4. 2012 do 1. 4. 2013 bylo zaznamenáno celkem 100 355 případů, kdy byli cizí pojištěnci ošetřeni v ČR a náklady na jejich ošetření výpomocně uhrazené domácími zdravotními pojišťovnami byly prostřednictvím CMÚ přeúčtovány do zahraničí,⁹¹

⁸⁹Pojišťovna VZP-komplexní zdravotní pojištění cizinců [online]. 2014 [cit. 2014-10-09]. Dostupné z: <https://www.pvzp.cz/cs/produkty/zdravotni-pojisteni-cizincu/komplexni-zdravotnipojisteni-cizincu/>

⁹⁰ § 103 pís. r, zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů

⁹¹ Český statistický úřad: *Cizinci v ČR 2013* [online]. 2014 [cit. 2014-11-30]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/p/1414-13>

Nemocenské pojištění

System nemocenského pojištění je určen pro výdělečně činné osoby, které v případech tzv. krátkodobých sociálních událostí zejména z důvodu nemoci, těhotenství a mateřství, zabezpečuje dávkami nemocenského pojištění. Povinně se účastní zaměstnanci, a dobrovolně osoby samostatně výdělečně činné. *„Z hlediska nemocenského pojištění se nerozlišuje, zda zaměstnanec je občanem České republiky nebo jiného státu „⁹²*

Z nemocenského pojištění zaměstnanců se poskytují 4 dávky:

- **nemocenské**
- **podpora při ošetřování člena rodiny**
- **vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství**
- **peněžitá pomoc v mateřství**

Z nemocenského pojištění osob samostatně výdělečně činných (OSVČ) se poskytují 2 dávky:

- **nemocenské**
- **peněžitá pomoc v mateřství⁹³**

„Počet pojištěných cizinců v roce 2012 proti roku 2011 klesl o 8,5 % a činil 21 573 osob. Trend poklesu počtu smluvně pojištěných cizinců proti roku 2011 pokračoval, i když byl mírnější než v roce 2011, kdy byla hlavním důvodem poklesu počtu pojištěných osob cca o 50 % změna legislativy, díky které došlo k přechodu z nutné a neodkladné péče na pojištění rozsahu bližícímu se veřejnému zdravotnímu pojištění, a výrazné snížení udělených dlouhodobých víz na území ČR,„⁹⁴

⁹²MPSV-nemocenské pojištění [online]. 2014 [cit. 2014-11-30]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/7>

⁹³MPSV-nemocenské pojištění [online]. 2014 [cit. 2014-11-30]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/7>

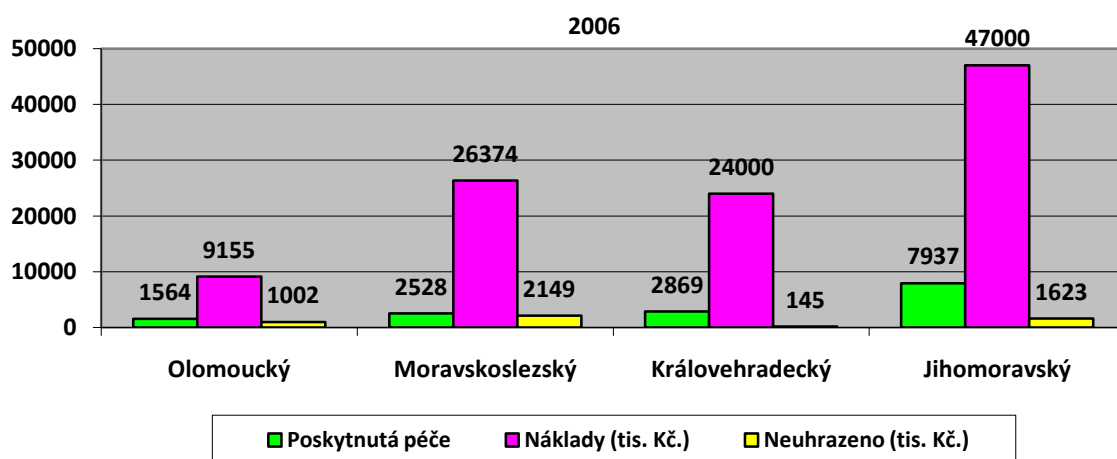
⁹⁴ Český statistický úřad: Cizinci v ČR 2013 [online]. 2014 [cit. 2014-11-29]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/p/1414-13>

Čerpání zdravotní péče cizinci

Pro rok 2006 byla čerpána zdravotní péče v nemocnicích všech rezortů s celkovým počtem 69 210 cizinců. Nejčastějším druhem platby za poskytnutí zdravotní péče byla platba hotově nebo využití smluvního zdravotního pojištění. Celkově za zdravotní péči byly náklady za 458 mil.Kč a z tohoto počtu pohledávky po lhůtě splatnosti za neuhrazené zdravotní pojištění činily 37,6 mil. Kč

Počty poskytnuté péče cizincům, nákladů na ni a nezaplacených pohledávek za rok 2006 znázorňuje následující graf, kde byl vybrán jako vzorek k porovnání 4 kraje.

Graf 15: Počty poskytnuté péče cizincům, náklady a neuhrazené pohledávky ve vybraných krajích za rok 2006.

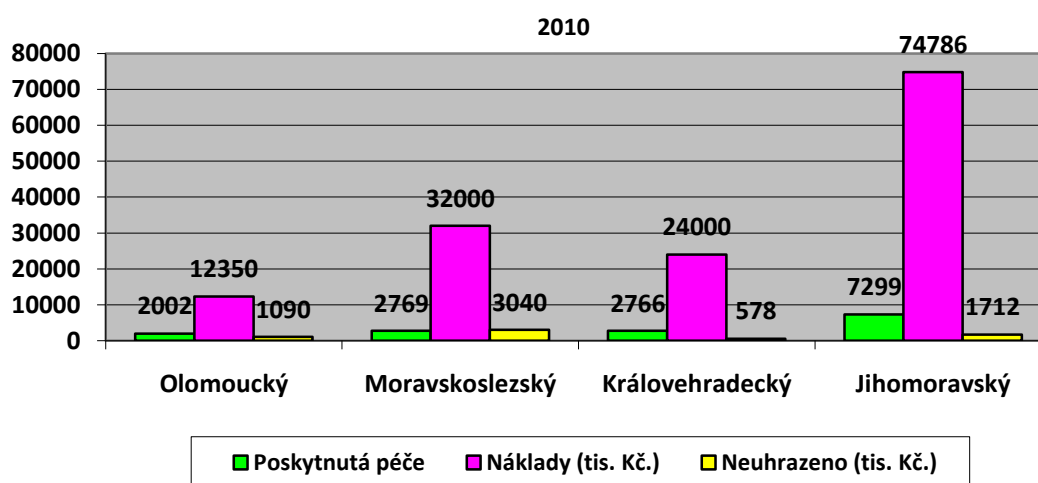

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky, vlastní zpracování

Pro rok 2010 byla čerpána zdravotní péče v nemocnicích všech rezortů s celkovým počtem 7979557 cizinců. Nejčastějším druhem platby za poskytnutí zdravotní péče byla platba hotově a nebo využití smluvního zdravotního pojištění. Celkově za zdravotní péči

byly náklady za 558 mil. Kč a z toho počtu pohledávky po lhůtě splatnosti za neuhrazené zdravotní pojištění činily 47 mil. Kč ⁹⁵

Graf 16: Počty poskytnuté péče cizincům, náklady a neuhrazené pohledávky ve vybraných krajích za rok 2010.

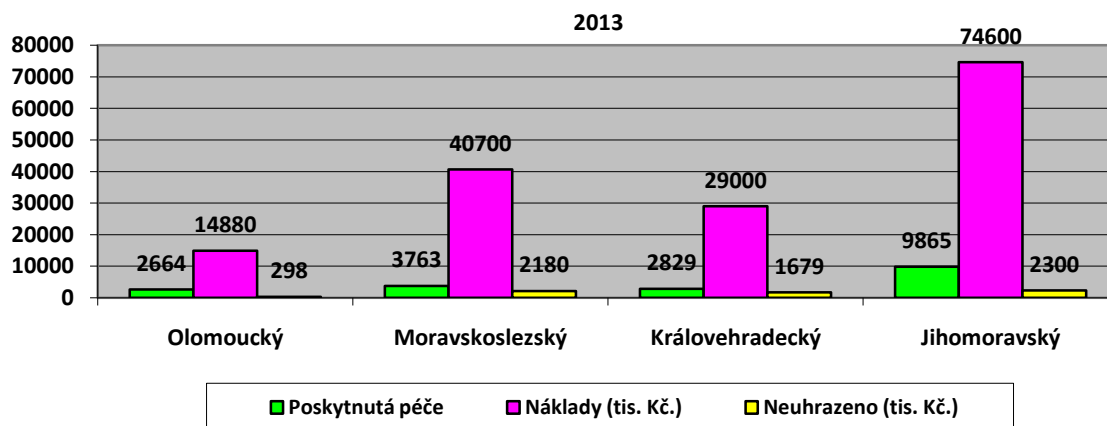
Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky, vlastní zpracování

Pro rok 2013 byla čerpána zdravotní péče v nemocnicích všech rezortů s celkovým počtem 94 357 cizinců. Nejčastějším druhem platby za poskytnutí zdravotní péče byla platba hotově nebo využití smluvního zdravotního pojištění. Celkově za zdravotní péči byly náklady za 646 mil. Kč a z toho počtu pohledávky po lhůtě splatnosti za neuhrazené zdravotní pojištění činily 33 mil. Kč ⁹⁶

⁹⁵Ústav zdravotnických informací a statistik[online]. 2014 [cit. 2014-11-29]. Dostupné z: <http://www.uzis.cz/rychle-informace/cerpani-zdravotni-pecce-cizinci-roce-2006>

⁹⁶Ústav zdravotnických informací a statistik[online]. 2014 [cit. 2014-11-29]. Dostupné z: <http://www.uzis.cz/rychle-informace/cerpani-zdravotni-pecce-cizinci-roce-2006>

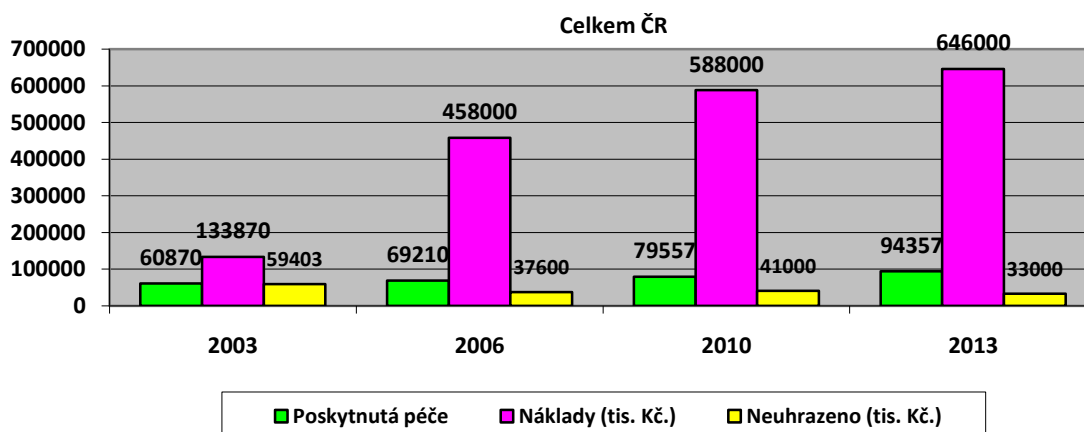
Graf 17: Počty poskytnuté péče cizincům, náklady a neuhrazené pohledávky ve vybraných krajích za rok 2013.

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky, vlastní zpracování

Celkově v rozmezí let 2003 až 2013 je z následujícího grafu vidět rok od roku zvyšování jak poskytnuté péče, tak nákladů na poskytnutou péči cizinců. Položka neuhrazené pohledávky za zdravotní péči cizinců se dle grafu snižuje, například v roce 2003 bylo neuhrazeno 59 milionů a v roce 2013 se tato částka snížila na 33 milionů.

Graf 18 : Počty poskytnuté péče cizincům, náklady a neuhrazené pohledávky v rozmezí let 2003 až 2013.

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky, vlastní zpracování

Státní sociální podpora

System státní sociální podpory je upraven zákonem č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů. Zahrnuje dávky, jejichž prostřednictvím stát přispívá především rodinám s nezaopatřenými dětmi v případě uznané sociální situace, na jejíž řešení rodina vlastními silami a vlastními prostředky nestačí. Dávkami státní sociální podpory v roce 2015 jsou:

- přídavek na dítě;
- rodičovský příspěvek;
- příspěvek na bydlení;
- porodné;
- pohřebné;

Nárok na dávky má pouze fyzická osoba a s ní společně posuzované osoby, které jsou:

- státními občany České republiky a jsou na území České republiky hlášeny k trvalému pobytu;
- občany Evropské unie, na které se vztahují přímo aplikovatelné předpisy Evropských společenství (Nařízení Rady (EEC) 1408/71, Nařízení Rady (EEC) 574/72, Nařízení Rady (EEC) 1612/68);
- cizinci mající na území České republiky trvalý pobyt;
- cizinci hlášenými k pobytu na území České republiky, s výjimkou žadatelů o udělení mezinárodní ochrany ubytovaných v pobytovém středisku Ministerstva vnitra, a to po uplynutí 365 dní ode dne hlášení k pobytu na zemi České republiky;
- cizinci narozenými na území České republiky a hlášenými k pobytu na území České republiky, s výjimkou žadatelů o udělení mezinárodní ochrany ubytovaných v pobytovém středisku Ministerstva vnitra, do 1 roku jejich věku;
- nezletilými cizinci svěřenými na území České republiky do péče nahrazující péči rodičů nebo do ústavní péče;
- cizinci, kteří jsou držiteli povolení k dlouhodobému pobytu s přiznaným právním postavením dlouhodobě pobývajícího residenta v Evropském společenství na území jiného členského státu Evropské unie a bylo jim vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky, pokud mají na území České republiky bydliště;

- rodinnými příslušníky cizince, který je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu s přiznaným právním postavením dlouhodobě pobývajícího residenta v Evropském společenství na území jiného členského státu Evropské unie, kterým bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky, pokud mají na území České republiky bydliště;
- cizinci, kterým bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem vědeckého výzkumu;
- cizinci, kterým byla udělena doplňková ochrana.

Žádosti o poskytování dávek SSP vyřizují kontaktní místa příslušných úřadů práce (v Praze úřady městských částí) podle místa trvalého pobytu osoby, která má na dávku nárok, tj. oprávněné osoby.⁹⁷

⁹⁷ Ministerstvo práce a sociálních věcí, [online]. 2015 [cit. 2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/2>

Tabulka 12: Znázornění o kolik přijde státní rozpočet při počtu zjištěné nelegální práce cizinců v roce 2014

Nelegálně zaměstnaní cizinci, kteří byli přistiženi SÚIP v roce 2014	731 osob
Průměrná hrubá měsíční mzda v ČR v roce 2014	25 942 - Kč
Zdravotní pojištění	$(25\ 942 / 100) * 4,5 \% = 1167,39, -Kč$
Sociální pojištění	$(25\ 942 / 100) * 6,5 \% = 1686,23, -Kč$
Záloha na daň z příjmu	$(25\ 942 / 100) * 15 - 2\ 070 = 1821,3, -Kč$
Čistá mzda	25 942 - 1167,39 - 1686,23 - 1821,3 = 21 267,08, -Kč
Výpočet podpory v nezaměstnanosti	$(21267,1/100)*65\% = 13823,615, - Kč$
První a druhý měsíc	
Třetí a čtvrtý měsíc	$(21267,1/ 100)*50\% = 10633,55, -Kč$
Pátý a šestý měsíc	$(21367,1/ 100)*45\% = 9615,195, -Kč$
Průměrná výše podpory, která je vyplácena osobám registrovaným na ÚP jako podpora v nezaměstnanosti	$(2*13823,62)+(2*10633,6)+(2*9615,2)/6 = 11\ 357,473, -Kč$
Finanční výše, kterou vydá státní rozpočet uchazečům o zaměstnání za jeden měsíc	$731 * 11\ 357,5 = 8\ 302\ 332,5, -Kč$
Částka odvedená zaměstnavatelem z průměrné hrubé měsíční mzdy	$(25\ 942 / 100) * 34\% = 8\ 820,28, -Kč$
Částka, která má být odvedena zaměstnavatelem za nelegálně pracující zaměstnance	$8\ 820,28 * 731 = 6\ 447\ 624,68, -Kč$

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí, Státní úřad inspekce práce, vlastní výpočet

Z výše uvedeného výpočtu vidíme, že nelegální zaměstnávání cizinců má velké finanční dopady na státní rozpočet ČR. Jedná se o zjištěnou částku 8 302 332,5 milionů korun, což je částka, o kterou přišel státní rozpočet v roce 2014 za jeden měsíc při odhalených 731 nelegálně zaměstnaných cizincích, kteří obsadili pracovní místa na trhu práce. Na tato místa mohli být přijati uchazeči o práci, kteří pobírají dávku v nezaměstnanosti. Dále státní rozpočet přichází i o částku 6 447 624,68,-Kč, kterou je

povinnen platit zaměstnavatel za nelegálně zjištěné zaměstnance a částku 3 417 351,9,-Kč, kterou platí zaměstnanci ze své hrubé mzdy. Jedná se o částky, o které přijde státní rozpočet za jeden měsíc zjištěného počtu 731 nelegálně zaměstnaných cizinců.

5 Shrnutí výsledků zkoumání

V rámci zkoumané problematiky byl uskutečněn průzkum pomocí dotazníku a ankety. Zjišťování dat proběhlo pomocí internetového serveru www.vyplnto.cz, kde byly zmiňovaný dotazník a anketa dostupný. Dotazník (viz. Příloha č. 3) byl vytvořen pro příslušníky Policie ČR, Ministerstva vnitra a Celní správy, kdy po předešlém schválení vedoucími oddělení či odboru, byl dotazník rozeslán podřízeným pracovníkům. Zjišťování dat pomocí ankety bylo provedeno rozesláním Oslovení a URL adresy respondentům pomocí sociálních sítí a emailové pošty.

Dotazníkového průzkumu se zúčastnilo 209 respondentů, kdy tento průzkum byl otevřen od července 2015 do srpna 2015. Průzkumu se zúčastnilo 30 respondentů Ústeckého kraje, 32 Libereckého kraje, 10 Zlínského kraje, 55 respondentů z Prahy, 16 z Středočeského kraje, 4 Královehradeckého kraje, 5 z Vysočiny, 19 z Moravskoslezského kraje, 1 Jihomoravského kraje, 1 Pardubického kraje, 1 Jihočeského kraje, 26 Olomouckého kraje a 4 Karlovarského kraje.

Poměr respondentů, kteří jsou ve služebním či pracovním poměru na současné agendě je nejvíce zastoupen osobami sloužícími či pracujícími z 30% 6 - 10 let, dále 22,97% následovali respondenti skupiny 1-5 let. Skupina 11-15 let na současné agendě má 17,7 % respondentů. V těsné blízkosti byli respondenti ve skupině 16-20 let a to s 16,75 % a poslední zastoupenou skupinou byli respondenti 20 let a více a to s 11,96%.

Mezi respondenty převažovali ti, kteří se s porušováním právních předpisů upravujících pobyt ze strany cizinců při své pracovní činnosti setkávají z 94,26%.

Respondenti, kteří se setkávají s porušováním právních předpisů upravujících podnikání při své pracovní činnosti tvoří 91,87 %.

Respondenti, kteří se setkávají s porušováním právních předpisů upravujících zaměstnání při své pracovní činnosti tvoří 90,91 % všech dotazovaných.

Podle názoru respondentů, kteří se zúčastnili šetření se porušování zákona cizinci v oblasti zaměstnanosti, projevuje nejvíce v odvětví stavebnictví a to z 80,86 %.

Následuje obchod 59,81 % a stravování, pohostinské služby 46,41 %, dále strojírenství 43,54 % a doprava 8,61%, v neposlední řadě také zdravotnictví 2,87%. V této otázce se někteří respondenti vyjádřili odpovědí „jiné“, a to přesně: výpomoc v českých rodinách 0,48%, zemědělské sezónní práce 0,48 %, lesní práce 0,48%, nehtová studia 0,48 %, uklízečské firmy 0,48 %.

Mezi trestné činy, které jsou v rámci pracovní praxe respondentů nejčastěji řešeny patří z velké míry maření výkonu úředního rozhodnutí s 73,21 %. K odpovědi napomáhání k neoprávněnému pobytu se přiklonilo 55,5 % respondentů, z velké míry je zde zastoupena distribuce a výroba drog, a to 43,54 % ale také padělání zboží s 24,88 %. V neposlední řadě se jedná z 11 % o krádeže a s 5,74 % ublížení na zdraví. Někteří respondenti využili možnosti vepsat svoji vlastní odpověď: padělání a pozměňování veřejné listiny 0,96 %, umožnění nedovoleného překročení státní hranice 0,48 %, poškození cizích práv 0,48 %, nelegální zaměstnávání 0,48 %. Dotazovaní respondenti, kteří při své pracovní činnosti trestné činy cizinců neřeší jsou zastoupeni 6,22 %. U této otázky měli respondenti na výběr 1 nebo 8 odpovědí, z toho důvodu procentuální součet není zcela přesný.

Průzkum ukázal, že 45,45 % respondentů se domnívá, že spolupráce mezi odborem azylové a migrační politiky a Policií ČR není na dobré úrovni, dále 26,32 % respondentů se domnívá, že je na dobré úrovni, a 28,23 % dotazovaných neví.

Průzkum ukázal, že 79,9 % respondentů se domnívá, že spolupráce mezi Celní správou a Policií ČR je na dobré úrovni, dále 5,74 % respondentů se domnívá, že není na dobré úrovni a 14,35 % dotazovaných neví.

Průzkumem bylo zjištěno, že dle názoru respondentů je počet lidí na odboru cizinecké policie pro kvalitní zabezpečení cizinecké problematiky spíše dostačující z 42,1 %, respondentů, kteří si myslí, že není dostačující je 14,4 %, respondentů, kteří si myslí, že spíše není dostačující je 10,5 % a respondentů, kteří nevědí, je 26,8 %.

U odboru azylové a migrační politiky bylo zjištěno, že dle názoru respondentů je počet lidí na odboru azylové a migrační politiky pro kvalitní zabezpečení cizinecké problematiky nedostačující z 19,1 %, takto odpovědělo výrazné množství respondentů spolu s odpovědí, že počet lidí na této agendě spíše není dostačující s 37,3 %. Naopak respondentů, kteří si myslí, že zabezpečení je dostačující, bylo 1,4 %. Respondenti, kteří nevědí, jestli je obsazení na odboru dostačující pro kvalitní zabezpečení cizinecké problematiky je 27,8 %, a těch, co se přiklání k možnosti, že obsazení spíše je dostačující je 14,4 %.

Dále bylo průzkumem zjištěno, že dle názoru respondentů je počet lidí na oddělení kontroly a dohledu pro kvalitní zabezpečení cizinecké problematiky spíše dostačující

z 52,2 %, respondentů, kteří si myslí, že není dostačující, je 4,8 %, respondentů, kteří si myslí, že spíše není dostačující, je 7,7 % a respondentů, kteří nevědí, je 21,1%. Těch, co se přiklání k možnosti, že obsazení na tomto odboru je dostačující, je 14,4 %.

Většina respondentů z dotazníkového šetření v rámci své pracovní praxe nejčastěji řeší přestupky týkající se neplatných cestovních dokladů a to z 63,64 %, přibližně stejný počet respondentů řeší přestupky skrz držení neplatného zdravotního pojištění a to 63,16 % a nelegálního zaměstnávání 54,55 %, dále to jsou přestupky za držení neplatného povolení k pobytu a to 41,15 %. U této otázky byla možnost vepsání i možnosti jiné, kdy respondenti vypsali dopravní přestupky (0,48 %), neoprávněný pobyt na území Schengenského prostoru (0,48 %), pobyt bez cestovního dokladu a víza (1,92 %), toxikománie, alkohol za volantem, výkon práce bez povolení, pobyt bez dohledu (0,48%), pozdní přihlášení k pobytu (0,48 %), prodej tabákových výrobků neznačených tabákovou nálepkou, výrobky porušující duševní vlastnictví (0,48 %). Dotazovaných respondentů, kteří se v rámci své pracovní praxe s přestupky cizinců neseškávají je 4,31 % . U této otázky měli respondenti na výběr 1 nebo 6 odpovědí, z toho důvodu procentuální součet není zcela přesný.

Výzkumem byla zjištěna domněnka respondentů, že současná legislativa neřeší dostatečně různá pochybení cizinců a to z 72,73 %.

Dále by současnou legislativu týkající se cizinecké problematiky změnilo 89,47 % dotazovaných respondentů.

Ti, co by současnou legislativu změnili, měli možnost se vyjádřit.

Odpovědi jsou následující:

- Nejednotná praxe soudů v posouzení nelegálního pobytu – od „nic,, přes přestupek až po trestný čin
- zpřísnění podmínek pobytu cizinců třetích zemí a sankce za porušení povinností, revidovat readmisní dohody se sousedními státy
- Zákon o pobytu cizinců je svými mnoha změnami značně složitý a velmi nepřehledný.
- pokud prokazatelně nepracuje a neodvádí daně, vyhostit

- zrychlit řízení o schválení pobytu cizince, v případě zamítnutí pobytu na území ČR už by cizinec neměl opravné prostředky, během řízení o povolování pobytu by neměl být cizinci umožněn sňatek, ...
- zjednodušení postupu správního orgánu (policisté odboru cizinecké policie) při vedení správního řízení ve věci správního vyhoštění z území členských států EU, dále v případě zajištění cizince podle zák. o pobytu cizinců, zrušení nutnosti vyžádání závazného stanoviska k vycestování, atd. atd.hodně štěstí s DP :-)
- vyjmout řízení o vyhoštění cizince ze správního řádu
- zpřehlednit zákon o pobytu, s přibývajícimi novelami se změnil v chaos.
- cizinecká policie by dál měla být útvar s celorepublikovou působností.
- je toho opravdu spousta a mnohdy by to mělo souvislost i s jinými zákony a právními normami, což je běh na dlouhou trať. Např. současná migrační vlna je způsobena zrušením kontrol na hr. přechodech a to od účinnosti tzv. "schengenu" k 1.1.2008 a nyní sklízíme "plody"... nebo de facto postupné snížení až skoro zánik Celní správy a od 1.1.2011 i cizinecké policie. V současné době jsou kraje, kde správní řízení vedené s jednotlivými běženci, již nemá ani kdo zpracovávat natož řešit. S migračním tlakem nestačíme ani otevírat zařízení, kde jsou tyto osoby zajištěné a musí je střežit opět policie. Není ani odkud brát policisty na střežení, Obvodní oddělení ?? dopravky ?? PMJ, SPJ ??ti samotní sotva staví policisty do služeb. A co teprve Maďarsko, Rakousko nebo Německo a Francie, kde se tito běženci již dostali ?? To my se ještě v porovnání s těmito zeměmi máme "fanfárově". Toto tedy ve zkratce jen otázka "schengenu", kterému všichni tleskali. Potom to jsou problémy zaměstnávání, ubytování cizinců, nelegální dovoz prekursorů z Polska a následná výroba drog, systém vyhošťování cizinců, systém udělování víz cizincům atd. atd. je toho opravdu velká spousta palčivých otázek, který by se musely řešit, ale takto to nelze ani ve zkratce popsat.
- zjednodušení, jasný výklad bez možnosti právních klíčků a několika výkladů, legislativu srozumitelnou a použitelnou řadovým policistou - nikoli jen právníky
- Současná legislativa umožňuje nelegálně pobývajícím cizincům neúměrně dlouhou dobu protahovat svůj pobyt na území ČR

- Nízká vymahatelnost práva v ČR, příliš mnoho opravných prostředků způsobujících nepřiměřeně zdlouhavé řízení ve věcech ukončování pobytů a správního vyhoštění
- zpřísnění vydávání živnostenských oprávnění cizincům
- Prodloužení doby k získání státního občanství, možnost zjišťování totožnosti zajištěných osob bez časového limitu (jako má např. Nizozemí), společné vyhošťování cizinců v rámci EU.
- Prodloužení doby k získání státního občanství, možnost zjišťování totožnosti zajištěných osob bez časového limitu (jako má např. Nizozemí), společné vyhošťování cizinců v rámci EU.
- Zpřísnění pobytového režimu cizince
- Mírná zahraniční politika, zpřísnit pobytový režim
- Zpřísnil bych postihy za porušování pobytového režimu cizinci v ČR

Dotazování formou ankety (viz. Příloha č. 5) se zúčastnilo 211 respondentů, kdy tento průzkum byl otevřen od července 2015 do srpna 2015. Průzkumu se zúčastnilo 32,23 % respondentů Ústeckého kraje, 9,48 % z Prahy, 8,53 % Libereckého kraje, 7,11 % respondentů Středočeského kraje, 6,16 % z Královohradeckého kraje, 5,69 % z Vysočiny, 5,21 % ze Zlínského kraje, 4,74 % z Jihomoravského kraje, 4,74% Plzeňského kraje, 4,27 % Pardubického kraje, 3,79 % Moravskoslezského kraje, 3,79 % Olomouckého kraje, 2,37 % Karlovarského kraje a 1,9 % respondentů z Jihočeského kraje.

Na otázku, zda jsou cizinci důležití pro trh práce v ČR odpověděli respondenti z většiny „Ano,, a to z 53,8 %. Názor, že cizinci nejsou důležití pro trh práce v ČR, odpověděli respondenti 33,18 % a nevím 13,74 %.

Podle názoru respondentů, kteří si myslí, že cizinci jsou důležití pro trh práce v ČR, tak nejvíce do odvětví průmyslu a to z 45,22 %. Stejně procento se objevilo i u stavebnictví , následoval obchod 32,48 %, dále zemědělství 29,94 % a zdravotnictví 24,84 %, v neposlední řadě také doprava 11,46 %. V této otázce se určití respondenti vyjádřili odpovědí „jiné”, a to přesně: Asi ve všech, ve kterých nechtějí naši lidé dělat za nabízený plat, hledají své uplatnění, když pracují je jedno v jaké oblasti, pro školství, trh práce musí být konkureční.

Nejvíce nelegálně zaměstnávaných cizinců je dle respondentů v současnosti, a to z 66,35 %, 12,32% respondentů je názoru před 5 lety, 9 % respondentů si myslí, že před 10 lety a 12,32 % respondentů neví co by v této otázce odpovědělo.

K otázce, zda jsou cizinci ochotnější vykonávat méně kvalifikovanou práci, než občané ČR, odpověděla většina respondentů, že cizinci jsou ochotnější vykonávat méně kvalifikovanou práci a to přímo 74,41 %.

Podobné výsledky má i následující otázka, zda páchají cizinci na území ČR trestnou činnost. Z celkového počtu dotazovaných respondentů odpovědělo 69,19 % z nich „Ano,, .

Mezi trestné činy, které respondenti považují za nejčastěji páchané na našem území, patří z velké míry distribuce a výroba drog spolu s paděláním zboží, kdy obě dvě odpovědi mají stejný výsledek, a to 56 %. Na každou z těchto odpovědí odpovědělo 99 osob. Následuje napomáhání k neoprávněnému pobytu s 39,66 % a též se stejným počtem odpovědí krádeže. U každé odpovědi odpovědělo 69 osob. Dále se jedná o maření výkonu úředního rozhodnutí 24,71 % (43 osob), ale také ublížení na zdraví s 22,99 % (40 osob). Někteří respondenti využili možnosti vepsat svoji vlastní odpověď: úplně stejnou škálu TČ jako ne- cizinci, nevím pouze bych tipoval, stejně jako občané ČR, jako občané ČR.

Průzkum ukázal, že 56,4 % respondentů si není vědomo kontrol zaměstnavatelů v místě, kde žijí.

Respondenti také ve většině odpověděli, že se ve svém okolí neseťkávají s nezaměstnanými cizinci. Celkem takto odpovědělo 60,66 % respondentů.

V poslední otázce průzkumu, která zní „ Kde se setkáváte s informacemi o cizinecké problematice?,, odpovědělo 63,98 % respondentů v médiích, následovala odpověď s 33,18 % mezi přáteli, v zaměstnání se jednalo o 59 respondentů, tedy 27,96 % a ti co se s informacemi o cizinecké problematice neseťkávají, tvoří 9,95 % odpovědí.

Dle vlastního výzkumu autorky práce jsou kraje s největším nápadem počtu přestupků: Praha, jihomoravský a zlínský kraj a dle přestupků zákona o pobytu cizinců se nejvíce jednalo o přestupky spojené s platným cestovním dokladem a platné cestovní pojištění. Počty soudního trestání jsou zastoupeny nejvíce v Praze, na Jižní Moravě a Severních Čechách a podle paragrafů trestního zákona jsou cizinci nejvíce odsouzeni za maření výkonu úředního rozhodnutí, ohrožení pod vlivem návykové látky a za krádeže. Výše negativního dopadu na příjmy a výdaje státu, zdravotních pojišťoven a Správy

sociálního zabezpečení je značná. Kupříkladu jen za poskytnutou zdravotní péči cizinci dluží 33 milionů korun v roce 2013 a za zjištěné nelegálně pracující cizince v roce 2014 neodvedli zaměstnavatelé částku za jeden měsíc kolem 6 a půl milionu korun. Výdaje státu jsou v roce 2014 přes 8 milionů, kdy byla vyplacena tato částka lidem na Úřadech práce ČR za jeden měsíc, při odhalených 731 nelegálně zaměstnaných cizincích.

5.1. Názor autorky práce na současnou právní úpravu zkoumané problematiky

Současná právní úprava zkoumané problematiky má podle autorky několik nedostatků. Prvním z nedostatků je fakt ohlašování kontrol u zaměstnavatelů. Zaměstnavatelé musí svoji činnost vykonávat dle platných právních předpisů, tedy v souladu se zákony České republiky. Není zde jediný důvod, aby kontrolní orgány museli své kontroly dopředu zaměstnavatelům ohlašovat. Děje se tak v případě prováděných kontrol, kdy se jich účastní Úřady práce, které dle zákona musí zaměstnavatelům minimálně den dopředu nahlásit, že je navštíví. Tento zákonem daný předpis je dle názoru autorky nesmyslný, a jen napomáhá nelegálně jednajícím zaměstnavatelům, aby nadále jednali protizákonně.

Další z nedostatků, který není k dnešnímu dni dostatečně opatřen se vztahuje k účelu pobytu podnikání. Cizinec žádající o dlouhodobý pobyt za účelem podnikání předkládá místně příslušnému Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR doklad o živnostenském oprávnění, který si opatří na Živnostenském úřadě. Tento doklad Živnostenský úřad vydá cizinci bez sebemenších problémů, není zapotřebí doložit podnikatelský záměr ani finanční prostředky, které do začátku každého podnikání patří.

Ještě jednodušší cesta se jeví jako účel pobytu jednatel ve společnosti, kdy se cizinec pouze nechá zapsat u firmy jako jednatel ve společnosti a při splnění dalších podmínek daných zákonem o pobytu cizinců na území české republiky jako jsou finanční podmínky, ubytovací smlouva a zdravotní pojištění, je mu udělen dlouhodobý pobyt v případě cizinců z třetích zemí. Po pěti nepřetržitých letech dlouhodobého pobytu a plnění dalších povinností daných zákonem, může být cizinci udělen pobyt trvalý. Využívání tohoto účelu pobytu spočívá v tom, že cizinci se na našem území zaregistrují jako jednatelé firmy (mnohdy je u jedné firmy i 10 jednatelů) a následně odcestují do země svého původu, kde nadále žijí. Z praxe víme, že cizinci mnohdy ani nevědí, že jsou zapsáni

jako jednatelé firmy, a už vůbec nevědí, co práce jednatel obnáší. Mnohdy je tam zapíše klient, který jim zařizuje vízum.

Ve své zemi vyčkají i dva a půl roku, kdy poté se vrátí do České republiky, následně si zařídí na své ambasádě nový cestovní doklad, aby dle cestovních razítek nebylo dohledatelné, jak dlouho byli mimo území ČR. Doba na vycestování z území je možná dle zákona o pobytu cizinců, ale jsou to pouze 2 měsíce za rok nikoliv doba delší, v tom případě pak cizinec nesplňuje zákonem dané podmínky pro udělení trvalého pobytu. Na základě čistého cestovního dokladu nemůže příslušný odbor dohledat, zda cizinec na území pobýval a při splnění dalších povinností mu může být udělen trvalý pobyt. Při trvalém pobytu mají cizinci již dosti stejné nároky na život v ČR jako občané ČR, kupříkladu mohou čerpat dávky v pracovní neschopnosti a další.

V případech, kdy se přijde na to, že na území ČR cizinci nepobývají, dokládají různá potvrzení o studiu či nemoci, čímž prokazují nepřítomnosti na území ČR. Toto zároveň slouží jako omluva, aby splnili nepřetržitý pobyt po dobu 5ti let dlouhodobého pobytu. Tato potvrzení mohou být v některých případech i padělaná.

Dále je také nutné řešit otázku zdravotního pojištění cizinců, kdy jen za rok 2013 jsou ztráty na neuhrazené zdravotní péči 33 milionů, které chybí nejen zdravotním pojišťovnám, ale také státu, kdy nejsou odváděny daně za nelegálně zaměstnané cizince. Nutno podotknout, že se tyto ztráty v porovnání 10 let zpět, každoročně snižují, ale i přesto by se tato problematika měla zákonně opatřit.

V roce 2014 bylo dle Státního úřadu inspekce práce přistiženo 731 nelegálně pracujících cizinců. Dle jednoduchého výpočtu se za tyto nelegálně pracující cizince dostaneme k částce 8 302 332,5 milionů korun, což je částka, o kterou přišel státní rozpočet za jeden měsíc při vyplácení dávek v nezaměstnanosti. Nelegálně zaměstnaní cizinci obsadili pracovní místa na trhu práce. Na tato místa mohli být přijati uchazeči o práci, kteří pobírají dávku v nezaměstnanosti a tím by státní rozpočet mohl ročně šetřit až 99 627 990,- Kč. Mluví se pouze o nelegálním zaměstnání, které bylo prokázáno.

5.2. Hodnocení organizace a řízení práce státních orgánů při zajišťování ochrany a bezpečnosti státu v současných podmínkách

Co se ochrany a bezpečnosti státu týká, tak je v současné době vzhledem k vývoji migračních vln z Blízkého východu a Afriky zcela zjevně nedostatečná, nejen v České

republiky, ale i v ostatních zemích EU. Jednak chybí dostatek policistů, kteří by mohli příliv migrantů jedoucích přes naše území do západní Evropy odhalit. Nedostatečná je kapacita záchytných zařízení, kam jsou cizinci umísťováni z důvodu zjišťování totožnosti apod. Zdlouhavá je byrokracie při vyřizování žádosti o azyl a příliš benevolentní jsou zákonné normy při schvalování azylu. Příkladem může být vzpoura v uprchlickém táboře Bělá- Jezová⁹⁸, pokud cizinci nedodrží naše předpisy, mělo by být okamžitě ukončeno řízení o azyl.

Administrativně nedokončená a fyzicky nedokončené správní řízení o vyhoštění či zamítnutí žádosti o azyl. Cizinci se vystaví výjezdní příkaz, propustí se před budovu Policie ČR, Ministerstva vnitra ČR či záchytného zařízení a tím to končí. Do té doby než je opět chycen, či dokud si nedojde pro nový výjezdní příkaz to mnohdy trvá i několik let. Řešením je dle autorky změna legislativy, vybudovat v zemích Afriky a blízkého východu tábory, kde se budou přijímat žádosti o azyl. Žádosti by se řádně prověřovaly i delší časovou dobu a teprve pak může dostat cizinec povolení do některé země EU.

5.3. Srovnání výsledků vlastního zkoumání s výsledky zkoumání jiných autorů

Při srovnávání výsledků vlastního zkoumání s výsledky zkoumání autora diplomové práce Zdeňka Jakubce⁹⁹ „*Aplikace zákona o zaměstnanosti na kontrolu nelegálního zaměstnávání cizinců v ČR*“, došla autorka diplomové práce k závěru, že částka o kterou přichází státní rozpočet díky „odhaleným“, nelegálně zaměstnaným z roku 2010 v porovnání s rokem 2014, je o 64 milionů,- Kč nižší. V rozmezí čtyř let se ztráty ve státním rozpočtu snížily o tuto částku za odhalené nelegálně zaměstnané cizince. V úvahu zde ale musíme vzít fakt, že v roce 2010 bylo odhaleno 2008 nelegálně zaměstnaných cizinců a v roce 2014 jich bylo odhaleno skoro třikrát méně a to 731. V případě, že by v roce 2014 bylo odhaleno také 2008 nelegálně pracujících cizinců, ze státní kasy by zmizela částka 273 milionů za rok.

Výsledek zkoumání odvodu ze mzdy v oboru stavebnictví, které vypočítal v roce 2011 Zdeněk Jakubec v porovnání s výpočtem autorky v roce 2015 se výrazně nezměnil.

⁹⁸ Novinky.cz[online]. 2015 [cit. 2014-08-10]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/domaci/376890-pracovnici-uprchlickeho-tabora-v-bele-celi-hrozbe-nemoci-i-castym-vyhruzkam.html>

⁹⁹ JAKUBEC Z., *Aplikace zákona o zaměstnanosti na kontrolu nelegálního zaměstnávání cizinců v ČR*, Diplomová práce, ČZU, 2011.

V roce 2015 se odvody ze mzdy při počtu s průměrnou mzdou v oboru stavebnictví v České republice zvýšili o 196,- Kč. Celkově se jedná o částku 16 914 ,- Kč odváděnou státu za vykonanou práci v oboru stavebnictví. Za rok 2015 v současné době neexistuje statistika odhalených nelegálně zaměstnaných cizinců, ale pokud budeme čerpat z informací např. Celní správy, která v červenci na Vysočině odhalila 36 cizinců ve stavebnictví bez platné pracovní smlouvy a platného pracovního povolení, tak jen za těchto 36 odhalených cizinců přijde měsíčně státní rozpočet o 608 904,- Kč. Ročně se tato částka vyšplhá až na 7 306 848,-Kč.

Dle výsledků zkoumání autora diplomové práce Darka Stankoviče¹⁰⁰ „*Podnikání a zaměstnávání cizinců v České republice*„ bylo v roce 2011 ze strany všech orgánů státní správy, tj. Živnostenských úřadů, Úřadů práce, Cizinecké policie a Celní správy provedeno celkem 1752 kontrol a kontrolováno 7643 všech cizinců, ze třetích zemí 4520 občanů. Na celkový počet zaměstnaných cizinců 310 921 a z toho 93059 živnostníků je počet kontrol naprosto nedostatečný.

Dle výzkumu autorky této práce bylo v roce 2014 ze strany všech orgánů státní správy, tj. Živnostenských úřadů, Úřadů práce, Cizinecké policie a Celní správy provedeno celkem 980 kontrol a kontrolováno 5212 všech cizinců. I přes snížený celkový počet zaměstnaných cizinců 260 999¹⁰¹ a z toho 83 569¹⁰² živnostníků je počet kontrol naprosto nedostatečný a při porovnání s rokem 2010 je v roce 2014 kontrol skoro o 1000 méně a cizinců využívajících účel pobytu zaměstnání, OSVČ či jednatel ve společnosti o 49 922 méně. Toto zjištění je dle autorky alarmující.

Dle výsledků dotazníku autora diplomové práce Darka Stankoviče z roku 2011 vychází, že 44,52 % respondentů zastává názor, že trh práce v ČR potřebuje zahraniční pracovníky. Z těchto respondentů zastává názor, že nejvíce cizinců potřebuje trh práce v ČR ve stavebnictví 55,6%. Dle výsledků ankety autorky diplomové práce vychází, že 53,08 % respondentů se přiklání k odpovědi, že trh práce v ČR potřebuje zahraniční pracovníky. Z těchto respondentů zastává názor, že nejvíce cizinců potřebuje trh práce v ČR ve stavebnictví a průmyslu a to zastává u obou odvětví shodné procento respondentů 45,22 %.

¹⁰⁰ STANKOVIČ, D. *Podnikání a zaměstnávání cizinců v České republice*. Praha 2012, Diplomová práce ČZU. Str. 110.

¹⁰¹ Oddělení monitoringu a analýz trhu práce Úřadu práce ČR

¹⁰² Český statistický úřad ČR

5.4. Navrhovaná opatření k eliminaci zjištěných nedostatků v právní úpravě a praxi

Návrhy řešení se odvíjí od výsledků zkoumání této diplomové práce, kdy za cíl bylo stanoveno zjistit, zda cizinci porušují právní předpisy upravující pobyt, podnikání či zaměstnání. Dle dotazníkového šetření bylo zjištěno, že občané cizích státních příslušností porušují právní předpisy a to jak pobytové, tak také předpisy týkající se podnikání a zaměstnání v České republice.

Opatření, které může ČR zpřísnit, je celá řada. Dle názoru autorky se tato opatření odvíjí v první řadě z počtu oprávněných osob, které s cizineckou problematikou v rámci své pracovní praxe přijdou do styku. Počet těchto osob je nedostatečný, a také neoceněný. Autorka čerpá z výsledků dotazníkového šetření mezi příslušníky Policie ČR, Celní správy a Ministerstva vnitra ČR. Pokud by bylo více zaměstnanců jak na odboru azylové a migrační politiky, Cizinecké policii tak i u Celní správy a dalších příslušných orgánů, mohlo by se této problematice věnovat více času. Docházelo by k častějším kontrolám cizinců pobývajícím na našem území, ať už v rámci pobytových kontrol zda cizinci skutečně na území ČR pobývají, či kontrol v oblasti zaměstnanosti a podnikání. Více kontrol by se zaměřilo na odvětví, kde podle dotazníkového šetření a ankety je zvýšená možnost přistižení nelegálně pracujících cizinců, jako jsou obory stavebnictví, obchod a strojírenství. Snížila by se tím možnost porušovat právní předpisy ČR, a i když by se musely vynaložit finanční prostředky pro nová tabulková místa, snížil by se tím únik financí ze státního rozpočtu a také by se vytvořila pracovní místa pro občany České republiky.

Při účelu pobytu podnikání a jednatel ve společnosti a s těmito účely pobytu spojené „ztrácení“, cestovních dokladů by bylo možno hospodárně eliminovat, a to tím, že by bylo nutné dokládat k žádosti o trvalý pobyt či státní občanství cestovní doklady za posledních pět let a dále zavést osobní ohlašování dvakrát do roka u odboru azylové a migrační politiky. V případě ztráty cestovního dokladu, nahlásit tuto ztrátu na místně příslušné oddělení PČR, zažádat o nový cestovní doklad a nejdříve po dalších dvou letech žádat o trvalý pobyt či státní občanství.

Toto okno v zákoně se zneužívá hlavně v případech účelu pobytu jednatel ve společnosti, kdy se tady cizinec nechá zapsat jako jednatel u společnosti a vzápětí odcestuje zpět do své vlasti.

6 Závěr

V této diplomové práci jejíž název zní: „Aktuální problémy související s pobytem cizinců v České republice“ se autorka zaměřila na zjištění a pojmenování největších problémů doprovázejících zaměstnávání, podnikání a pobyt cizinců na území České republiky.

Po řádném prostudování judikatury upravující pobyt, zaměstnání a podnikání, po vyhodnocení statistických dat republikových, krajových získaných z různých rezortů autorka přistoupila k vlastní formě výzkumu a to pomocí dotazníku a ankety. Dotazníky byly vyplňovány příslušníky z řad Policie ČR, Celní správy ČR a Ministerstva vnitra ČR a anketa byla vyplňována náhodnými respondenty bez ohledu na jejich povolání.

Výzkum se opíral o cíl práce a měl zjistit názory a zkušenosti jednotlivých pracovníků a občanů, zda cizinci porušují právní předpisy České republiky. Součástí této práce bylo provedení výpočtů, z nichž je patrné, že nelegální zaměstnávání cizinců způsobuje značné ekonomické škody rozpočtu České republiky.

Ze zkoumání, které bylo provedeno v rámci této problematiky vyplynulo několik skutečností. Jde především o personální zajištění agendy cizinecké problematiky, kdy tato agenda je tabulkově a finančně nedostačující. Při navýšení tabulkových míst na jednotlivých rezortech jak cizinecké policie, odboru azylové a migrační politiky, tak i u oddělení kontroly a dohledu, došlo by k častějším kontrolám v oblasti pobytu, zaměstnanosti a podnikání. I když by se musely vynaložit určité finanční prostředky na nová tabulková místa, do budoucna by to bylo jen ku prospěchu jak pro občany České republiky v pracovní sféře, tak i pro státní rozpočet.

Z výzkumu diplomové práce a z výsledků informací a statistik zkoumání autorky z vybraných rezortů je zřejmé, že cizinci porušují právní předpisy upravující pobyt, podnikání a zaměstnání. Do budoucna se nesmí zapomínat na fakt, že je nezbytné vybudovat jasné a kvalitní právní předpisy.

Dle autorky práce bylo dosaženo cíle diplomové práce.

7 Seznam použitých zdrojů

1. BARŠOVÁ, A., BARŠA, P., *Přistěhovalectví a liberální stát, Imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku*. Masarykova univerzita v Brně, 1. vydání, 2005, str. 308, ISBN 80-210-3875-6.
2. BLATNÝ, A. *Migrace a její vliv na ekonomiku ČR*, Diplomová práce 2012, s. 9
3. BUDILOVÁ, L., HIRT, T. *Policista v multikulturním prostředí*. Praha- 2005, 100s. ISBN 80-903510-1-8.
4. DRBOHLA, D.: *Nelegální ekonomické aktivity migrantů*, Univerzita Karlova v Praze, Karolinum, Praha 2008, str. 311, s. 126, ISBN 978-80-246-1552-3,
5. FREIOVÁ, M. *Uprchlíká otázka a my*. Praha: Občanský institut, 1993.
6. GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno : Paido, 2000. 207 s. ISBN 978-80-247-3213-8.
7. CHMELÍK, J. a kol. *Zločin bez hranic. Vyšetřování teroristického a organizovaného zločinu*. Praha. Linde Praha a.s., 2004. 185s. ISBN 80-7201-480-3.
8. JAKUBEC Z., *Aplikace zákona o zaměstnanosti na kontrolu nelegálního zaměstnávání cizinců v ČR*, Diplomová práce, ČZU, 2011, s. 48.
9. MAREŠOVÁ, A., *Násilí uplatňované organizovanými skupinami a organizovaným zločinem*. 1. vydání. Praha, Institut pro kriminologii a sociální prevenci. 2004 ISBN 80-7338-022-6.
10. NĚMEC, M., *Mafie a zločinecké gangy*. Praha, Eurotonium, 2003 ISBN -80-7317-026-4.
11. PELTRÁM, A. a kol., *Evropská integrace a Česká republika*, 1. vyd. Praha 2009, Grada Publishing, a.s., str. 144, ISBN 978-80-247-2849-0.
12. POŘÍZKOVÁ, H. *Analýza zahraniční zaměstnanosti v České republice, postavení cizinců na trhu práce a podmínky jejich ekonomické integrace*. Praha, VÚPSV, v.v.i., 2008. ISBN 978-80-87007-83-9.

13. Sdružení pro integraci a migraci 2012, *Zvýšení role neziskového sektoru v oblasti sociální integrace pracovních migrantů v České republice*. Praha 2012. s23. ISBN 978-80-260-3541-1 .
14. STANKOVIČ, D. *Podnikání a zaměstnávání cizinců v České republice*. Praha 2012, Diplomová práce ČZU. Str. 110.
15. VYŠKOVSKÁ, M., *Cizinci a daně*, Wolters Kluwer ČR a.s., 2011, 3. vydání, str. 204, ISBN 978-80-7357-663-9.

Zákony

1. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008., o společných normách a postupech v členských státech při navrácení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí
2. Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky
3. Zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém
4. Zákon č. 329/1999 Sb. o cestovních dokladech
5. Zákon č. 48/1997Sb., o veřejném zdravotním pojištění
6. Zákon č. 40/2009Sb., trestní zákon
7. Zákon č. 141/1961Sb., o trestním řízení soudním
8. Zákon č. 500/2004Sb., o správním řízení
9. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích
10. Zákon č. 273/2008Sb., o Policii České republiky
11. Zákon č. 325/1999Sb., o azylu
12. Zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů
13. Zákon č. 262/2006Sb., zákoník práce
14. Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník
15. Zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém
16. Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích

17. Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád
18. Vyhláška 383/2010 Sb., o kolkových známkách
19. Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích
20. Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád
21. Vyhláška 383/2010 Sb., o kolkových známkách
22. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
23. Zákon č. 598/1992 Sb., o pojistném na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti
24. Zákon č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů
25. Zákon č. 221/2003 Sb. o dočasné ochraně cizinců
26. Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecném zdravotním pojištění
27. Zákon číslo. 13/1993 Sb., celní zákon
28. Zákon číslo 90/2012 Sb., zákon o obchodních společnostech a družstvech

Internetové odkazy

1. Ministerstvo vnitra České republiky- azylová a migrační politika, schengenská dohoda 2014 [online]. 2014 [cit. 2014-10-25]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/schengenska-dohoda.aspx>
2. Ministerstvo vnitra České republiky - azyl, migrace a integrace- terminologický slovník 2014 [online]. 2014 [cit. 2014-10-25]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>
3. Ministerstvo vnitra České republiky- základní informace o schengenské spolupráci 2014 [online]. 2014 [cit. 2014-10-26]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zakladni-informace-o-schengenske-spolupraci.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>
4. Český statistický úřad: *Cizinci v ČR 2004* [online]. 2014 [cit. 2014-10-08]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/o/1414-04-2004-1__demograficke_aspekty_zivota_cizincu

5. EMN- Návrh nové právní úpravy vstupu a pobytu cizinců v České republice[online]. 2014 [cit. 2014-10-08]. Dostupné z: <http://www.emncz.eu/aktualne/cz::BLOCK:NOVINKY%7Cnejnovjsi:1>- Tomáš Haišman MVČR
6. Český statistický úřad: *Cizinci v ČR 2013* [online]. 2014 [cit. 2014-10-09]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/p/1414-13>
7. Český statistický úřad: *Cizinci v ČR 2004* [online]. 2014 [cit. 2014-11-20]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/o/1414-04-2004-1_demograficke_aspekty_zivota_cizincu
8. Český statistický úřad: *Cizinci v ČR 2008* [online]. 2014 [cit. 2014-11-20]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/publ/1414-08-2008>
9. Český statistický úřad: *Cizinci v ČR 2013* [online]. 2014 [cit. 2014-11-25]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/kapitola/1414-13-r_2013-0900
10. Český statistický úřad: *Cizinci v ČR 2004* [online]. 2004 [cit. 2014-11-29]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/publ/1414-04-2004>
11. Český statistický úřad: *Cizinci v ČR 2013* [online]. 2014 [cit. 2014-11-29]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/kapitola/1414-13-r_2013-0900
12. Český statistický úřad: *Cizinci v ČR 2013* [online]. 2014 [cit. 2014-10-09]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/tab/2E003D95EB>
13. *MPSV ČR-přestupky* [online]. 2014 [cit. 2014-10-09]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/zz_zamest_cizincu/zz_prestupky
14. Český statistický úřad: *Cizinci v ČR 2013* [online]. 2014 [cit. 2014-10-09]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/p/1414-13>
15. Český statistický úřad: : *Cizinci v ČR 2012* [online]. 2015 [cit. 2015-05-29]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/11292/23225698/c08t02b.pdf/78303da0-583b-4259-a6a0-5f6a519307c5?version=1.0>
16. *Doma v ČR: Trestní sankce za nelegální pobyt 2014* [online]. 2015 [cit. 2015-05-24]. Dostupné z: <http://www.domavcr.cz/rady-pro-zivot-v-ceske-republice/pobyt-v-cr/nelegalita-pobytu-cizincu-a-trestni-sankce>

17. Zprávy Idnes, *Českou drogovou scénu ovládá pervitin, na trh se tlačí už I Vietnamci* [online]. 2011 [cit. 2015-06-02]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/drogy-v-cr-cvi-/krimi.aspx?c=A110310_113852_krimi_zep
18. Národní protidrogová centrála v Praze, Výroční zprávy za rok 2014, Zpracovala tisková mluvčí kpt. Mgr. Barbora Kudláčková [online]. 2015 [cit. 2015-06-02]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/vyrocní-zpravy-annual-reports-jahresbericht.aspx>
19. Lektor Mgr. Radek Šafář, Vzdělávací program v rámci projektu „ Podpora dalšího vzdělávání příslušníků bezpečnostních složek v Jihočeském kraji“, Základy spolupráce s cizineckou policií [online]. 2015 [cit. 2015-07-27]. Dostupné z: <http://granty.vrsers.cz/vpbs/wp-content/uploads/2013/05/06-Z%C3%A1klady-spolupr%C3%A1ce-s-cizineckou-polici%C3%AD.pdf>
20. Český statistický úřad: *Cizinci v ČR 2013* [online]. 2015 [cit. 2015-29-01]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/tab/2E003D95EB>
21. Český statistický úřad: *Stavebnictví* [online]. 2015 [cit. 2015-23-05]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=tabulka&cislotab=STA5012PU_KR&vo=tabulka&go_zobraz=1&aktualizuj=Aktualizovat&childsel0=1&cas_4_103=2013
22. Pojišťovna VZP-*komplexní zdravotní pojištění cizinců* [online]. 2014 [cit. 2014-10-09]. Dostupné z: <https://www.pvzp.cz/cs/produkty/zdravotni-pojisteni-cizincu/komplexni-zdravotnipojisteni-cizincu/>
23. Ministerstvo práce a sociálních věcí-*nemocenské pojištění* [online]. 2014 [cit. 2014-11-30]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/7>
24. Ústav zdravotnických informací a statistik [online]. 2014 [cit. 2014-11-29]. Dostupné z: <http://www.uzis.cz/rychle-informace/cerpani-zdravotni-pece-cizinci-roce-2006>
25. Ministerstvo vnitra České republiky-*náležitosti žádosti* [online]. 2015 [cit. 2015-08-10]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/nektere-nalezitosti-zadosti-cestovni-doklad.aspx>
26. Ministerstvo vnitra České republiky-*náležitosti žádosti* [online]. 2015 [cit. 2015-08-10]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obcane-tretich-zemi-dlouhodoby-pobyt.aspx?q=Y2hudW09NQ%3d%3d>

27. Ministerstvo vnitra České republiky-*náležitosti žádosti* [online]. 2015 [cit. 2015-08-10]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/doklad-o-ubytovani.aspx>
28. Novinky.cz[online]. 2015 [cit. 2014-08-10]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/domaci/376890-pracovnici-uprchlickeho-tabora-v-bele-celi-hrozbe-nemoci-i-castym-vyhruzkam.html>

Osobní rozhovory a návštěvy v rámci získání podkladů

1. PČR ICP Rumburk, kontaktní osoba Jiří Mikeš, DiS
2. Celní správa ČR, Informace o činnosti celní správy za rok 2013
3. Nejvyšší státní zastupitelství ,náměstek nejvyššího státního zastupitelství Mgr. Pavel Pukovec
4. Ředitelství služby cizinecké policie, oddělení tisku a prevence
5. Ministerstvo spravedlnosti ČR, Tomáš Husák odbor dohledu, Mgr. Alena Koktová oddělení styku s veřejností sekce státního tajemníka
6. Ministerstvo práce a sociálních věcí
7. Ministerstvo vnitra, Vladimír Řepka odbor tisku
8. Státní úřad inspekce práce v ČR , *Mgr. Dalimila Solnická inspektorka odboru pracovních vztahů a podmínek*
9. Odbor cizinecké policie hlavního města Prahy, vrchní komisař kpt. Mgr. František Vavroch

8 Přílohy

Str.

Příloha č. 1: Oslovení pro zaměstnance Policie ČR, MVČR a CS

Příloha č. 2 : Oslovení pro občany

Příloha č. 3 : Dotazník

Příloha č. 4: Grafy odpovědí na dotazník - celkem

Příloha č. 5 : Anketa

Příloha č. 6: Grafy odpovědí na anketu - celkem

Příloha č. 7 : Rozmístění cizinců na území ČR k 31.12.2012

Příloha č. 8 : Vybrané státní příslušnosti a jejich účely pobytu za rok 2003

Příloha č. 9 : Vybrané státní příslušnosti a jejich účely pobytu za rok 2006

Příloha č. 10 : Legislativa

Příloha č. 11 : Seznam zkratk

Příloha č. 1 Oslovení pro zaměstnance Policie ČR, MVČR a CS

Dobrý den vážení zaměstnanci Policie ČR, Ministerstva vnitra a Celní správy,
Jmenuji se Jana Lacinová a píši diplomovou práci na téma – Aktuální problémy související s pobytem cizinců v ČR. Touto cestou bych Vás ráda požádala, zda byste si udělali čas na vyplnění krátkého anonymního dotazníku, který je součástí mé diplomové práce. Chtěla bych získat určitý úhel pohledu na cizineckou problematiku z řad Vás, zaměstnanců.

Předem Vám děkuji za spolupráci a přeji krásný den.

Zde je odkaz, kde naleznete dotazník k vyplnění: <https://49797.vyplnto.cz/>

Příloha č. 2 Oslovení pro občany

Dobrý den vážení občané,
jmenuji se Jana Lacinová a píši diplomovou práci na téma – Aktuální problémy související s pobytem cizinců v ČR. Touto cestou bych Vás ráda požádala, zda byste si udělali čas na vyplnění krátké anonymní ankety, která je součástí mé diplomové práce. Chtěla bych získat určitý úhel pohledu na cizineckou problematiku z řad občanů. Předem Vám děkuji za spolupráci a přeji krásný den.

Zde je odkaz, kde naleznete dotazník k vyplnění:

<https://problematika-cizincu.vyplnto.cz/>

Příloha č. 3 Dotazník Aktuální problem související s pobytem cizinců v ČR

Dotazník je anonymní a je určen pro získání podkladů ke zpracování diplomové práce řešící aktuální problémy související s pobytem cizinců v České republice. Diplomová práce je vypsána katedrou práva Provozně ekonomické fakulty České zemědělské univerzity v Praze.

1. Setkáváte se při své pracovní činnosti s porušováním právních předpisů upravujících pobyt v ČR občany cizích státních příslušností?
 - S porušováním se setkávám
 - S porušováním se neseťkávám

2. Setkáváte se při své pracovní činnosti s porušováním právních předpisů upravujících podnikání v ČR občany cizích státních příslušností?
 - S porušováním se setkávám
 - S porušováním se neseťkávám

3. Setkáváte se při své pracovní činnosti s porušováním právních předpisů upravujících zaměstnání v ČR občany cizích státních příslušností?
 - S porušováním se setkávám
 - S porušováním se neseťkávám

4. V jakých odvětvích se dle Vašeho názoru porušování zákona cizinci v oblasti zaměstnanosti nejvíce projevuje?
 - Stavebnictví
 - Stravování a pohostinské služby
 - Obchod
 - Strojírenství
 - Doprava
 - Zdravotnictví
 - Jiné (vypište).....

5. Které trestné činy cizinců v rámci své pracovní praxe, nejčastěji řešíte?
- Maření výkonu úředního rozhodnutí
 - Napomáhání k neoprávněnému pobytu
 - Distribuce a výroba drog
 - Padělání zboží
 - Krádež
 - Ublížení na zdraví
 - Řešení trestných činů spáchaných cizinci nespadá do mé kompetence
 - Jiné (vypište).....
6. Domníváte se, že spolupráce odboru azylové a migrační politiky a Policie České republiky v otázce porušování právních předpisů cizinců v ČR je na dobré úrovni?
- Ano- je na dobré úrovni
 - Nevím
 - Ne – není na dobré úrovni
7. Domníváte se, že spolupráce Policie České republiky a Celní správy v otázce porušování právních předpisů cizinců v ČR je na dobré úrovni?
- Ano- je na dobré úrovni
 - Nevím
 - Ne- není na dobré úrovni

8. Myslíte si, že počet lidí pracujících na odboru azylové a migrační politiky, cizinecké policii a oddělení kontroly a dohledy při CS je dostačující pro kvalitní zabezpečení cizinecké problematiky?

Zakřížkujte Váš názor

Personální vybavení (počet pracovníků)	Odbor azylové a migrační politiky při MVČR	Cizinecká policie při PČR	Oddělení kontroly a dohledu při CS
Ano			
Spíše ano			
Nevím			
Spíše ne			
Ne			

9. Které přestupky cizinců v rámci své pracovní praxe, nejčastěji řešíte?

- Neplatný cestovní doklad
- Neplatné zdravotní pojištění
- Nelegální zaměstnávání
- Držení neplatného povolení k pobytu
- S přestupky cizinců se v rámci své pracovní praxe nesetkávám
- Jiné (vypište).....

10. Domníváte se, že současná legislativa řeší dostatečně různá pochybení cizinců?

- Ano
- Ne

11. Kolik let pracujete na současné agendě, nebo jste ve služebním poměru?

- 1 – 5 let
- 6 – 10 let
- 11 -15 let
- 16 – 20 let
- 20 let a více

12. V jakém kraji ČR pracujete?

- Ústecký
- Středočeský
- Zlínský
- Praha
- Liberecký
- Moravskoslezský
- Vysočina
- Královéhradecký
- Plzeňský
- Olomoucký
- Jihomoravský
- Pardubický
- Jihočeský
- Karlovarský

13. Změnil/a by jste současnou legislativu týkající se cizinecké problematiky?

- Ano
- Ne

14. Pokud jste v předešlé otázce odpověděli „Ano“, uveďte konkrétní příklady : -----

Děkuji Vám za spolupráci!

Příloha č. 4 : Grafy odpovědí na dotazník – celkem

Grafické znázornění k otázce č. 1

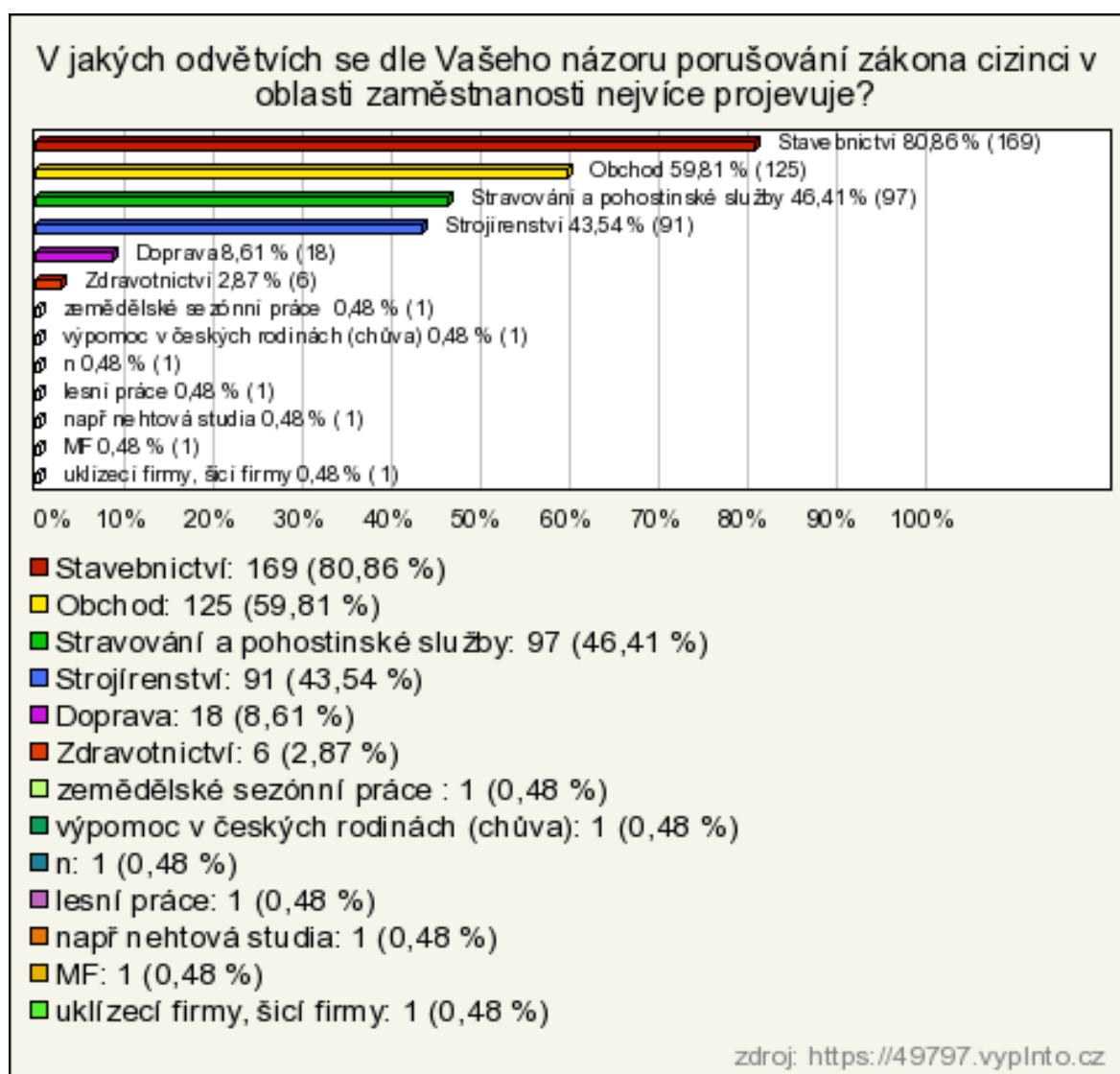
Grafické znázornění k otázce č. 2

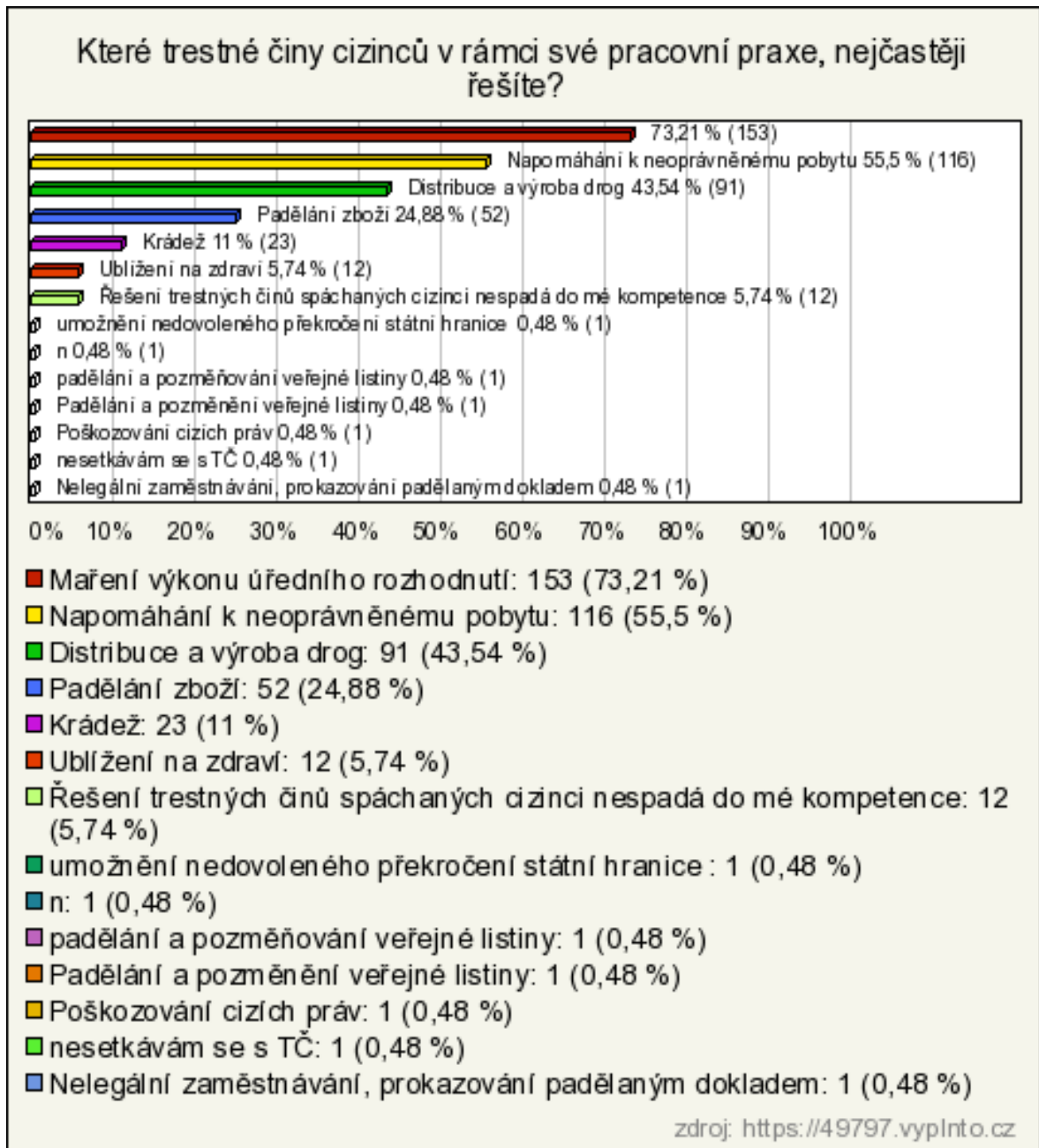
Grafické znázornění k otázce č. 3

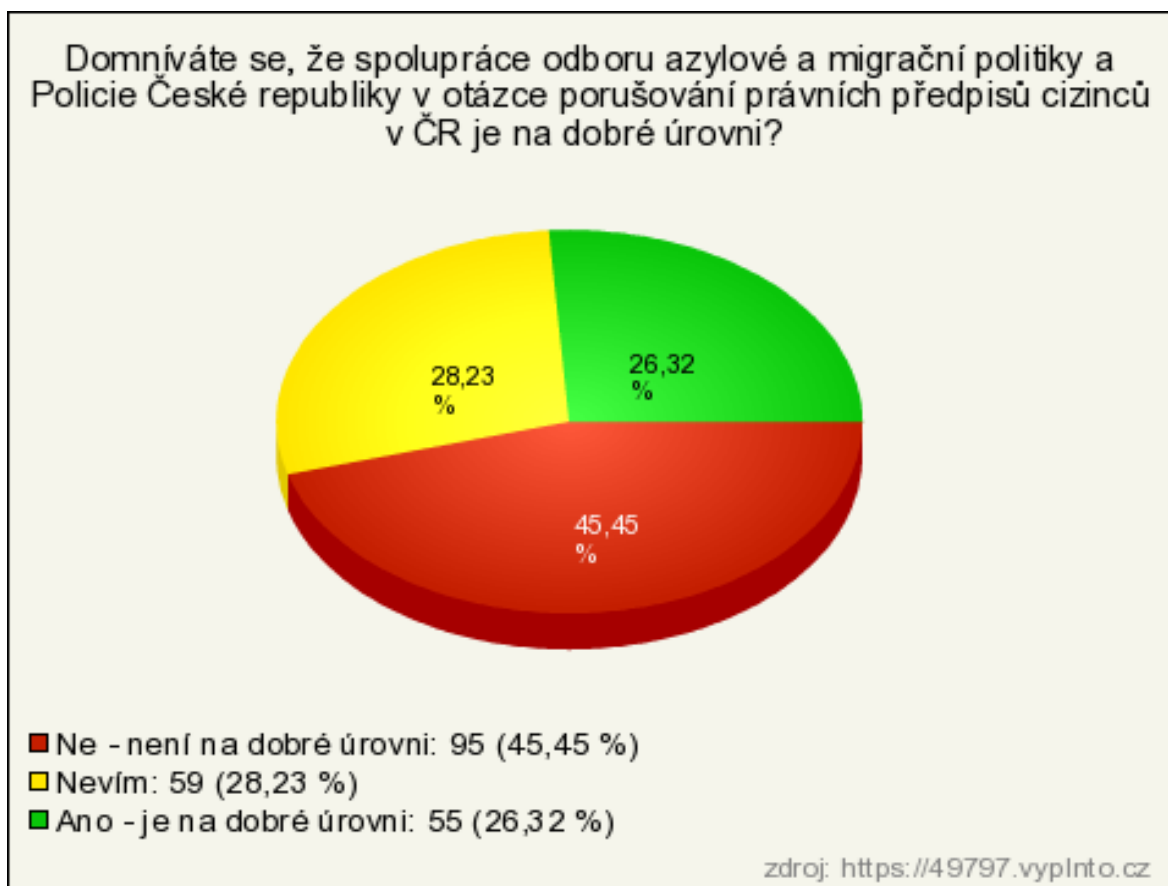
Grafické znázornění k otázce č. 4

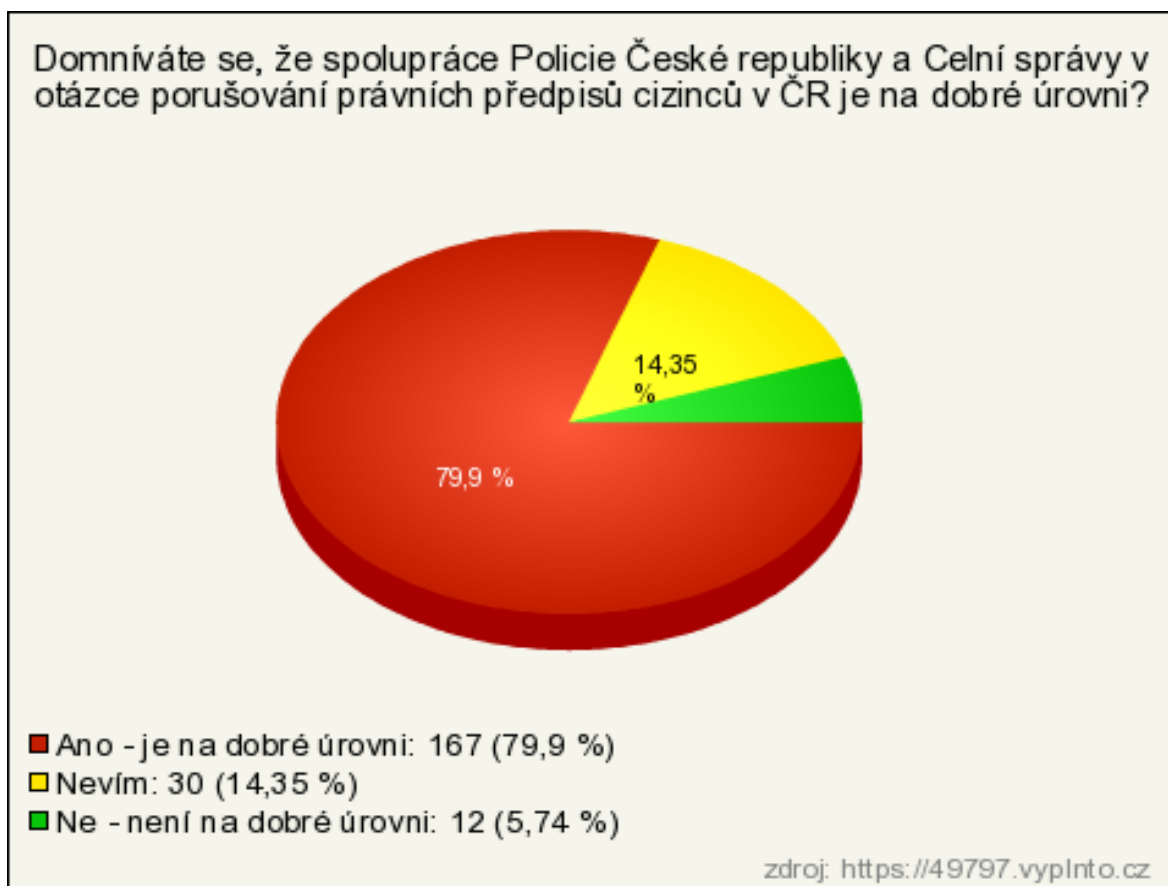
Grafické znázornění k otázce č. 5

Grafické znázornění k otázce č. 6

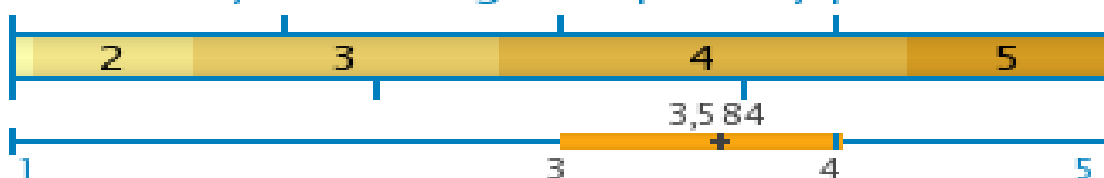

Grafické znázornění k otázce č. 7

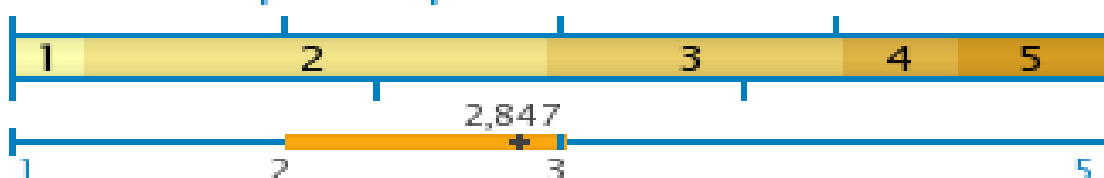
Myslíte si, že počet lidí pracujících na odboru azylové a migrační politiky, cizinecké policii a oddělení kontroly a dohledu při CS je dostačující pro kvalitní zabezpečení cizinecké problematiky? Zakřížkujte Váš názor

Odbor azylové a migrační politiky při MVČR

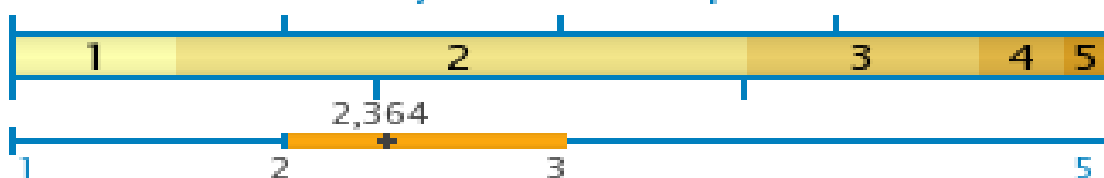
1 - Ano [3× → 1,4 %], 2 - Spíše ano [30× → 14,4 %], 3 - Nevím [58× → 27,8 %], 4 - Spíše ne [78× → 37,3 %], 5 - Ne [40× → 19,1 %]

Cizinecká policie při PČR

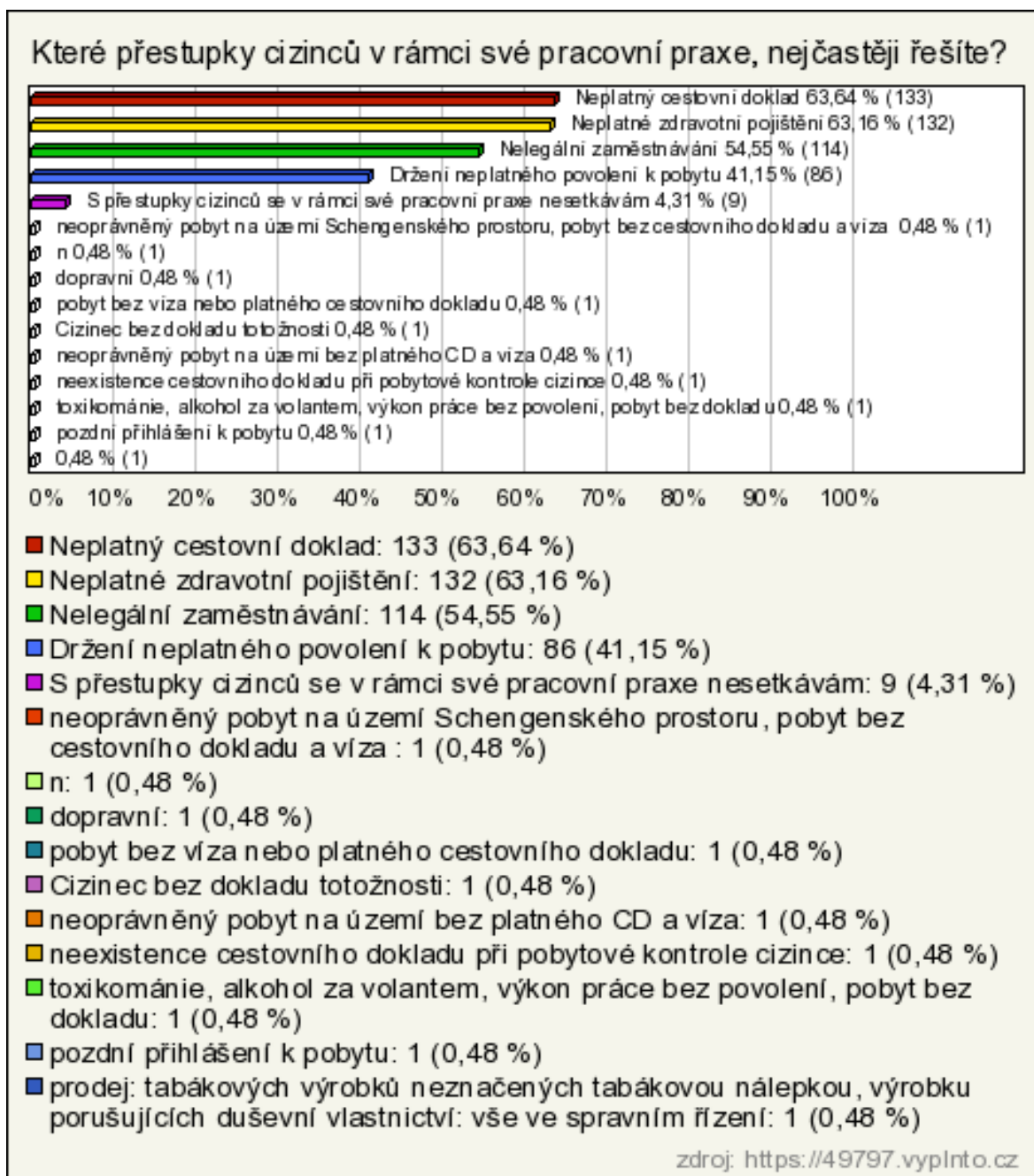
1 - Ano [13× → 6,2 %], 2 - Spíše ano [88× → 42,1 %], 3 - Nevím [56× → 26,8 %], 4 - Spíše ne [22× → 10,5 %], 5 - Ne [30× → 14,4 %]

Oddělení kontroly a dohledu při CS

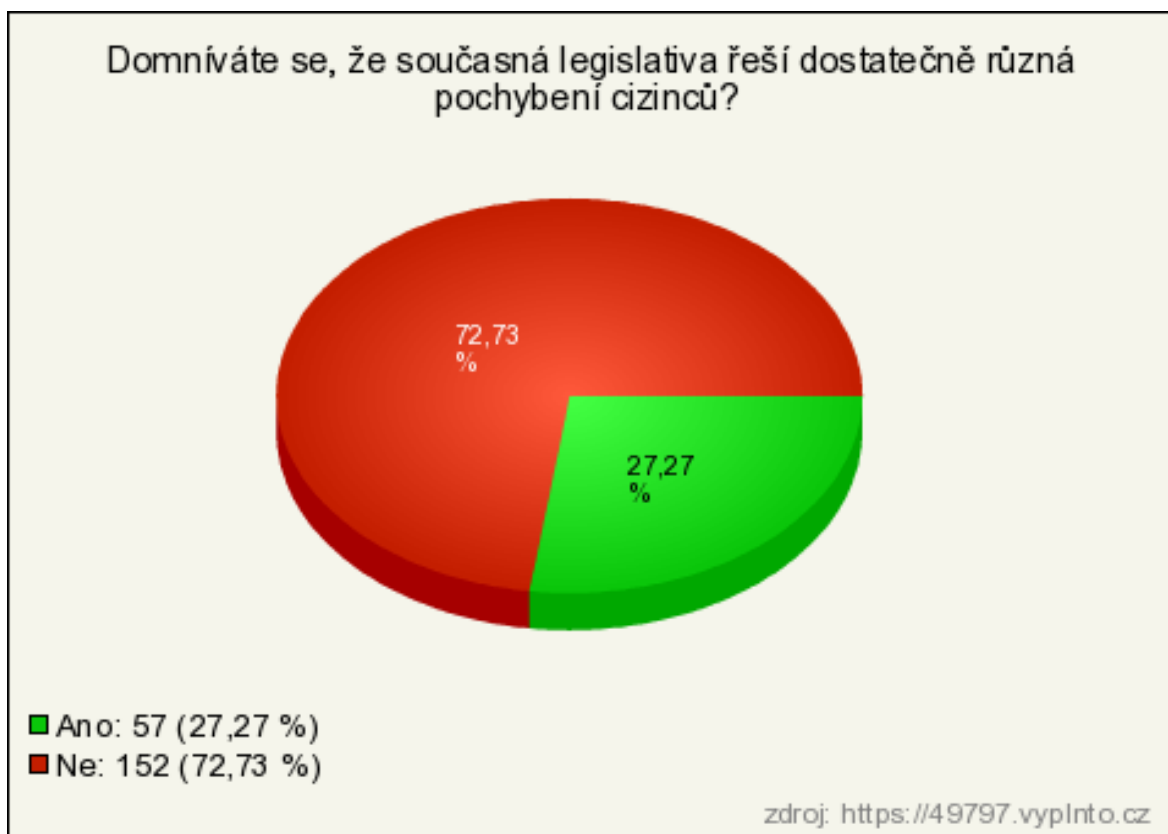

1 - Ano [30× → 14,4 %], 2 - Spíše ano [109× → 52,2 %], 3 - Nevím [44× → 21,1 %], 4 - Spíše ne [16× → 7,7 %], 5 - Ne [10× → 4,8 %]

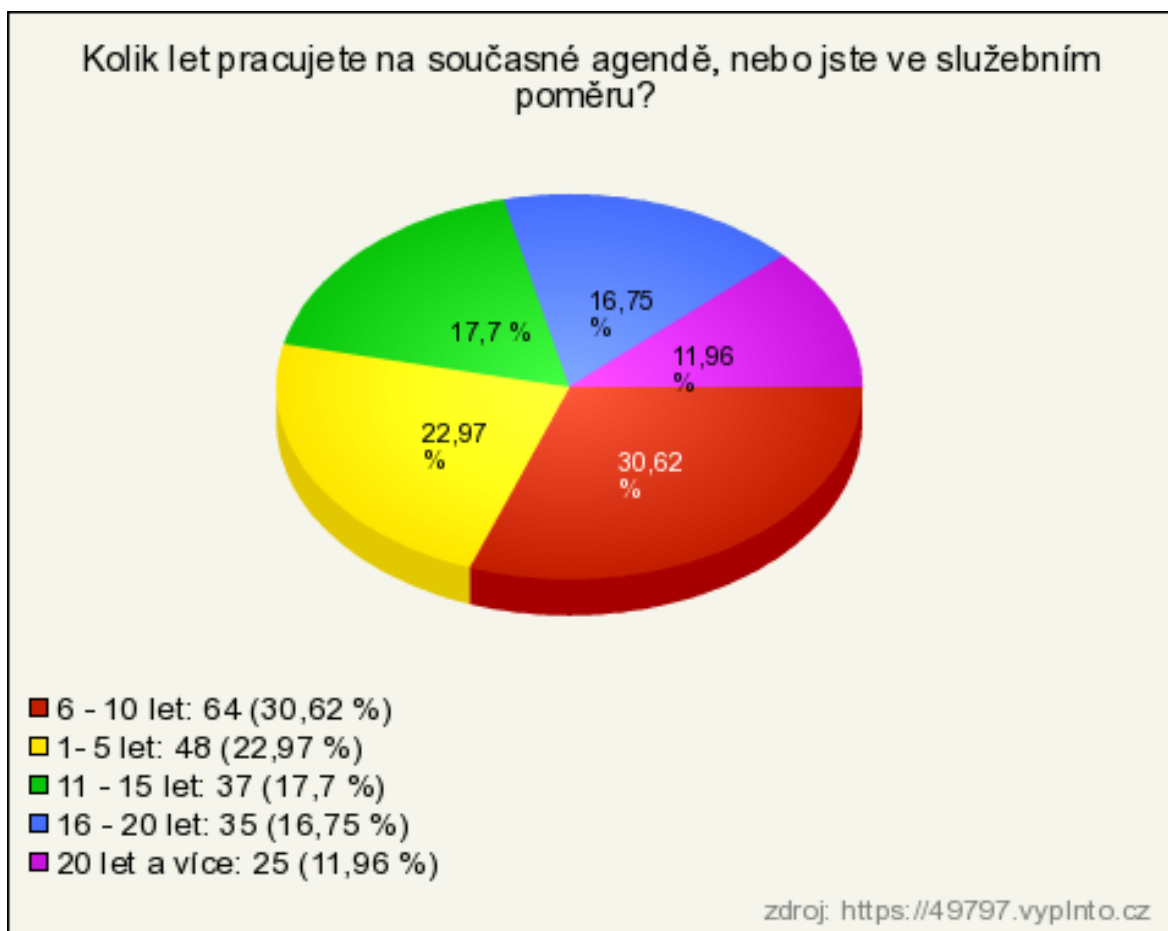
Grafické znázornění k otázce č. 9

Grafické znázornění k otázce č. 10

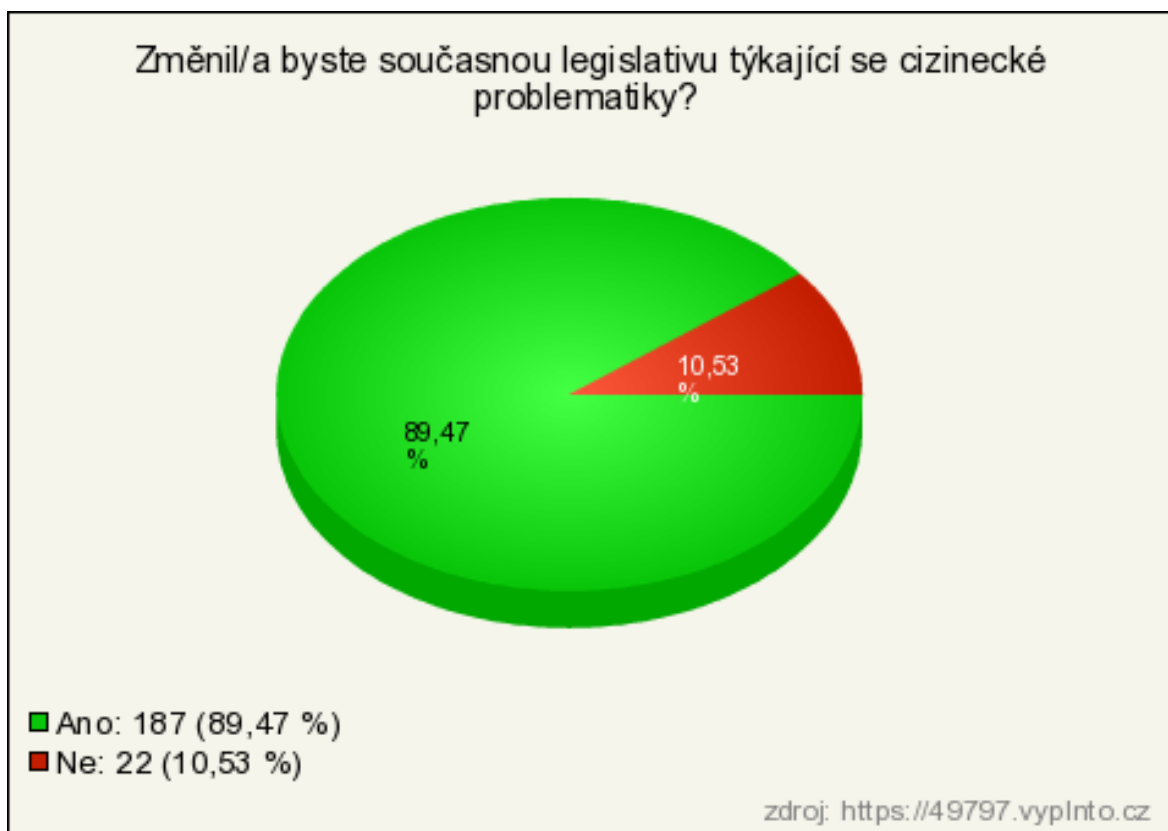
Grafické znázornění k otázce č. 11

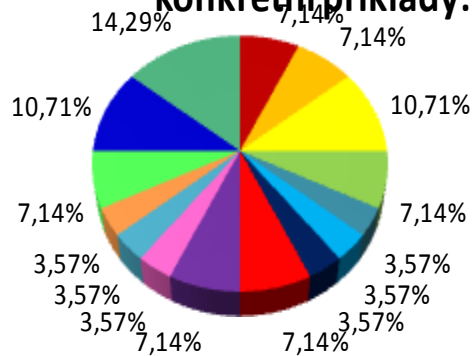
Grafické znázornění k otázce č. 12

Grafické znázornění k otázce č. 13

Pokud jste v předešlé otázce odpověděli „ANO“, uveďte konkrétní příklady:

- zpřísnění podmínek pobytu cizinců 3. zemí a sankce za pouštění readmisních dohod se sousními státy
- Zákon o pobytu cizinců je svým mnoha změnám značně složitý a velmi nepřehledný
- pokud prokazatelně nepracuje a neodvádí daně, vyhostit
- zrychlit řízení o pobytu cizince, v případě zamítnutí pobytu na území ČR, už by cizinc neměl opravné prostředky, během řízení o povolování pobytu by neměl být cizinci umožněn satek
- nejednotná praxe soudů v posouzení nelegálního pobytu- od nic- přes přestupek - až po trestný čin: justice značně pokulhává za aktuálním děním
- zjednodušení postupu správního orgánu(policisté odboru cizinecké policie) při vedení správního řízení ve věci správního vyhoštění z území členských států EU, dále v případě zajištění cizince podle zák. o pobytu cizinců, zrušení nutnosti vyžádání závazného
- vyjmout řízení o vyhoštění cizince ze správního řádu
- zpřehlednit zákon o pobytu, s přibývajícimi novelami se změnil v chaos
- cizinecká policie by dále měla být útvar s celorepublikovou působností
- je toho opravdu spousta a mnohdy by to mělo souvislost i s jinými zákony a právními normami, což je běh na dlouhou třet. Např. současná migrační vlna je způsobena zrušením kontrol na hr. Přechodech a to od účinnosti tzv. schengenu k 1.1.2008 a nyní sklízí
- zpřísnit podmínky k pobytu, zavést povinné lékařské vyšetření k žádostem o pobytu, za rodinné vazby považovat jen v pokolení přímém, zákaz podání žádosti o pobyt na území ČR..... bybo by toho mnoho
- zpřísnil bych podmínky vstupu a pobytu cizinců na území, podnikání + studium, zrušil bych štědré sociální dávky pro cizince
- zpřísnění pobytového režimu pro cizince

Příloha č. 5 : Anketa- Aktuální problem související s pobytem cizinců v ČR

Anketa je určena pro získání podkladů ke zpracování diplomové práce řešící aktuální problémy související s pobytem cizinců v České republice. Diplomová práce je vypsána katedrou práva Provozně ekonomické fakulty České zemědělské univerzity v Praze.

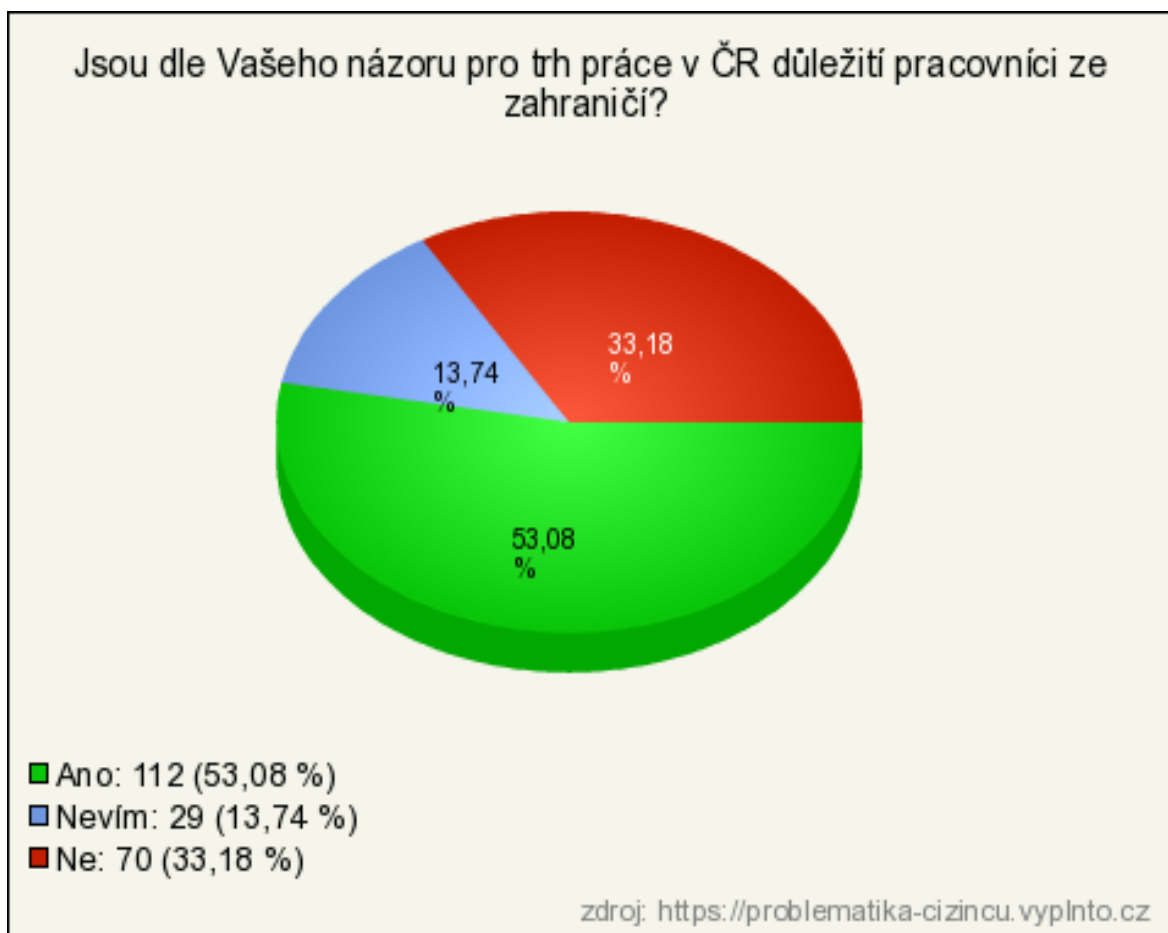
1. Jsou dle Vašeho názoru pro trh práce v České republice důležití pracovníci ze zahraničí?
 - ano
 - nevím
 - ne
2. Pokud si myslíte, že cizinci jsou důležití pro trh práce v ČR, tak do jakých odvětví nejvíce?
 - Průmysl
 - Obchod
 - Zemědělství a lesnictví
 - Zdravotnictví
 - Stavebnictví
 - Doprava
 - Jiné (vypište).....
3. Kdy podle Vašeho názoru bylo/je nejvíce nelegálně zaměstnávaných cizinců?
 - v dnešní době
 - před 5 lety
 - před 10 lety
 - nevím
4. Jsou dle Vašeho názoru cizinci ochotnější vykonávat méně kvalifikovanou práci než občané ČR?
 - ano
 - ne

5. Páchají dle Vašeho názoru cizinci v ČR trestnou činnost?
- ano
 - ne
6. Jestliže zastáváte názor, že cizinci na území ČR páchají trestnou činnost, tak podle Vás kterou nejčastěji?
- Maření výkonu úředního rozhodnutí
 - Napomáhání k neoprávněnému pobytu
 - Distribuce a výroba drog
 - Padělání zboží
 - krádež
 - ublížení na zdraví
 - jiné (vypište).....
7. Jste si vědom(a), zda se v místě Vašeho bydliště provádí kontroly zaměstnavatelů za účelem nelegálního zaměstnávání cizinců?
- ano
 - ne
8. Setkáváte se ve svém okolí s nelegálně zaměstnanými cizinci?
- Ano
 - Ne
9. Kde se setkáváte s informacemi o cizinecké problematice?
- V médiích
 - V zaměstnání
 - Mezi přáteli
 - S informacemi o cizinecké problematice se nesetkávám
10. V jakém kraji žijete?
- Ústecký

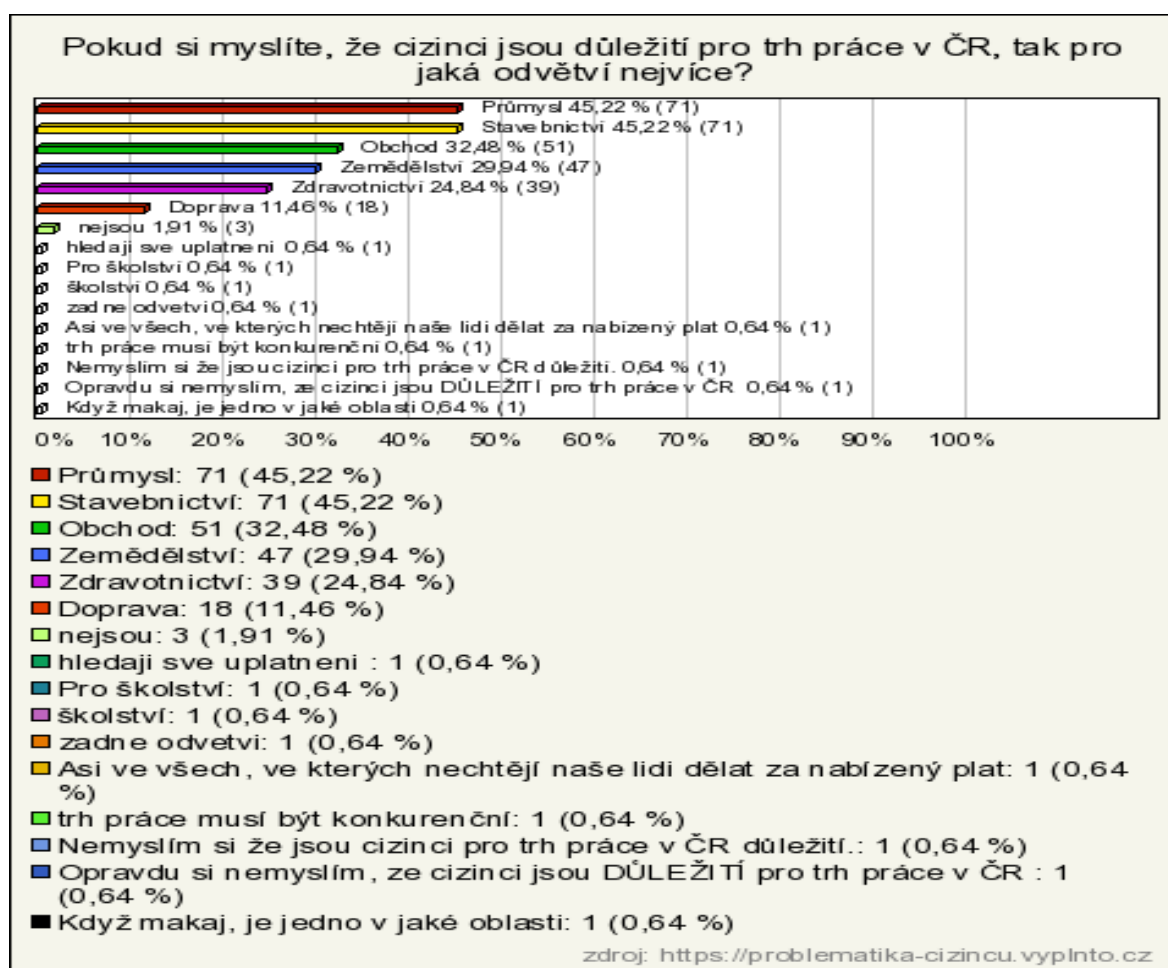
- Středočeský
- Zlínský
- Praha
- Liberecký
- Moravskoslezský
- Vysočina
- Královéhradecký
- Plzeňský
- Olomoucký
- Jihomoravský
- Pardubický
- Jihočeský
- Karlovarský

Příloha č. 6 : Grafy odpovědí na anketu – celkem

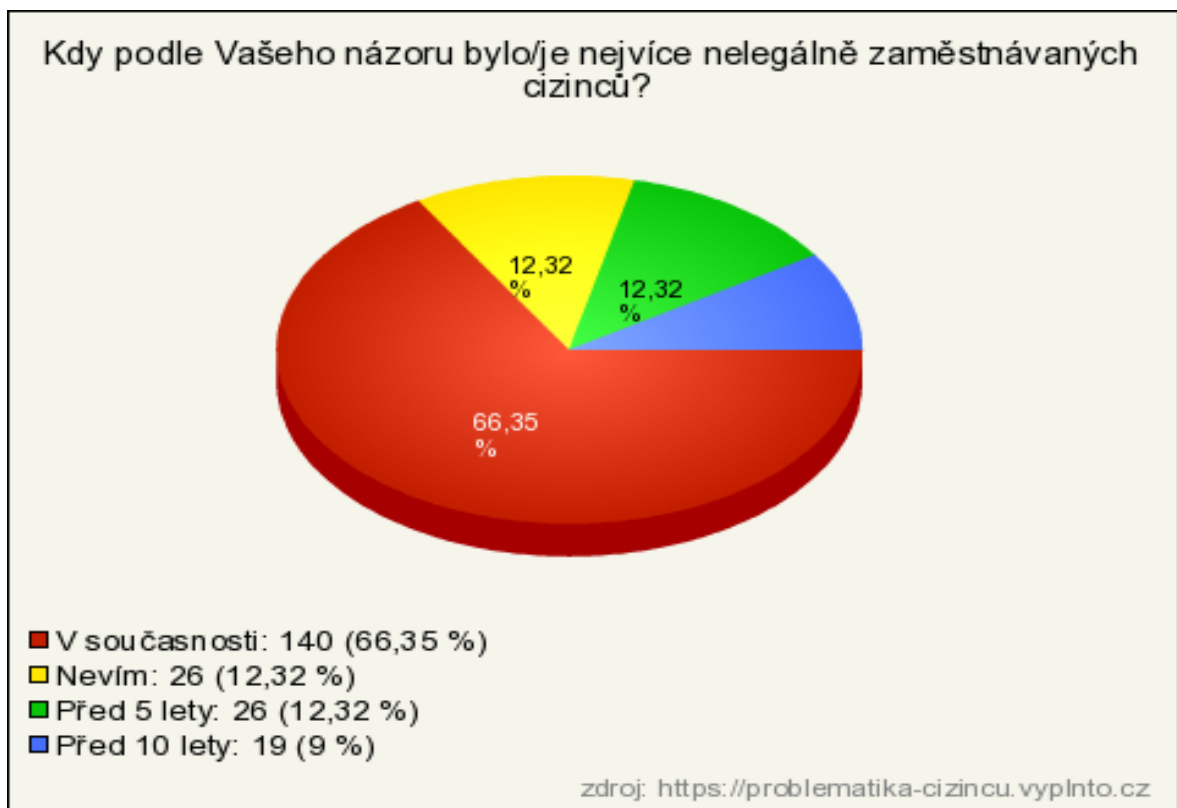
Grafické znázornění k otázce č. 1

Grafické znázornění k otázce č. 2

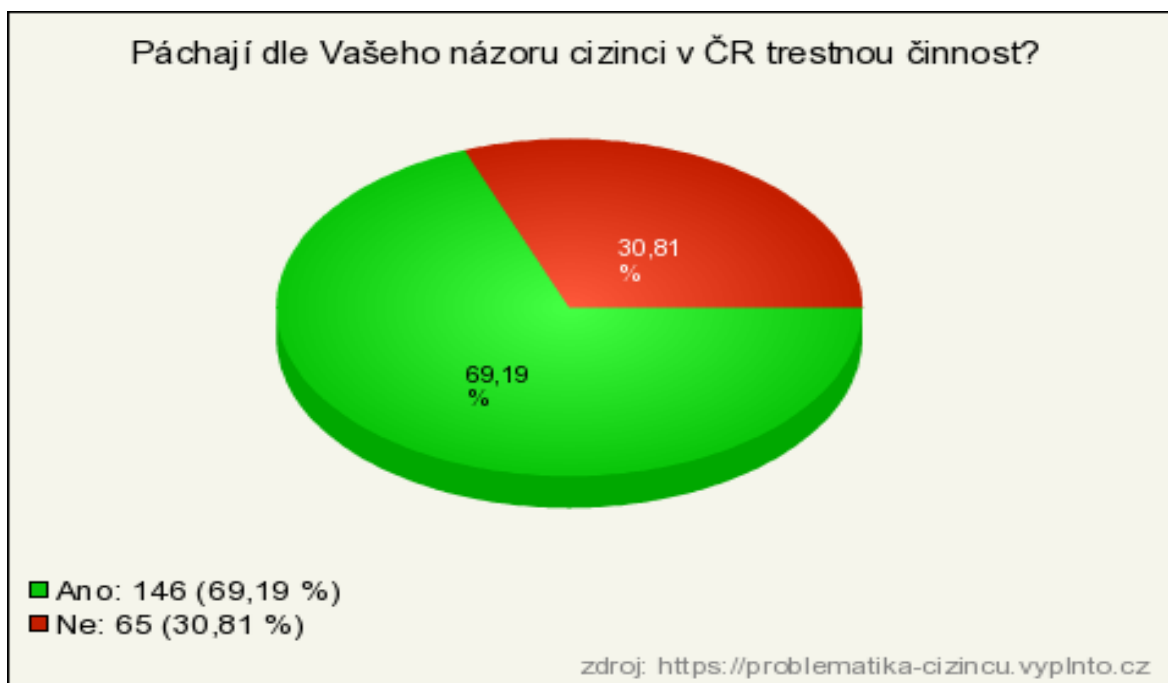
Grafické znázornění k otázce č. 3

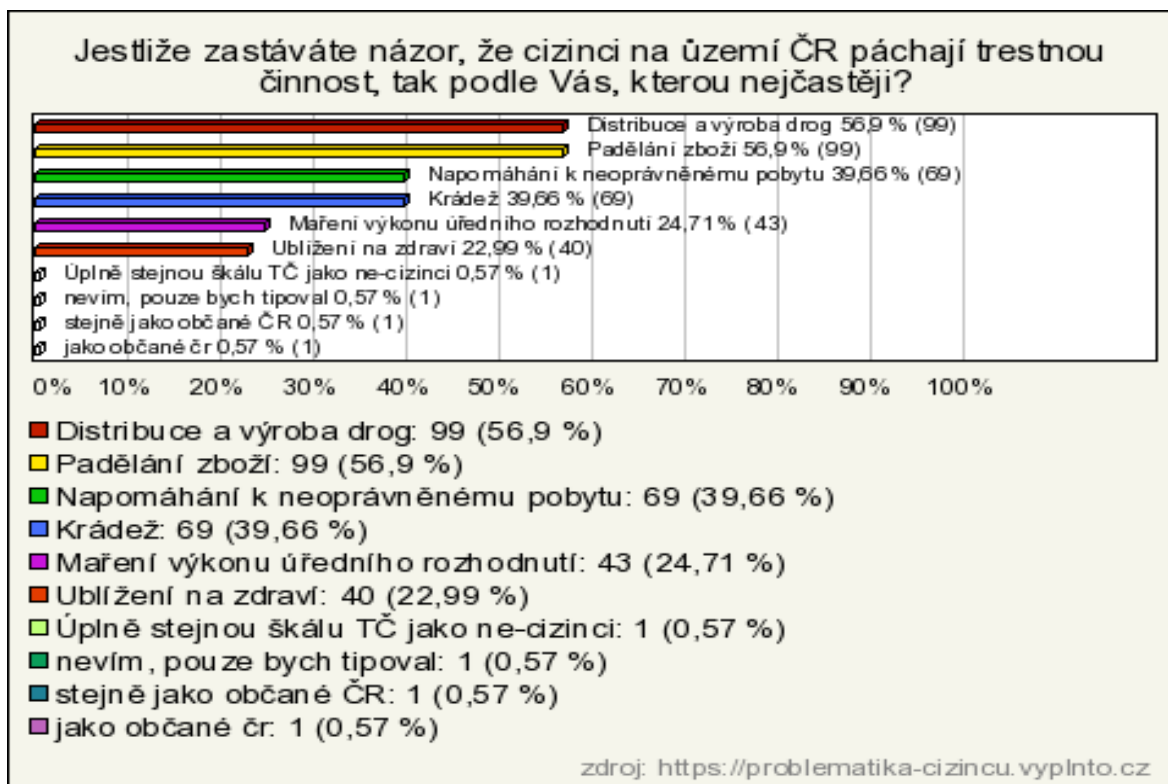
Grafické znázornění k otázce č. 4

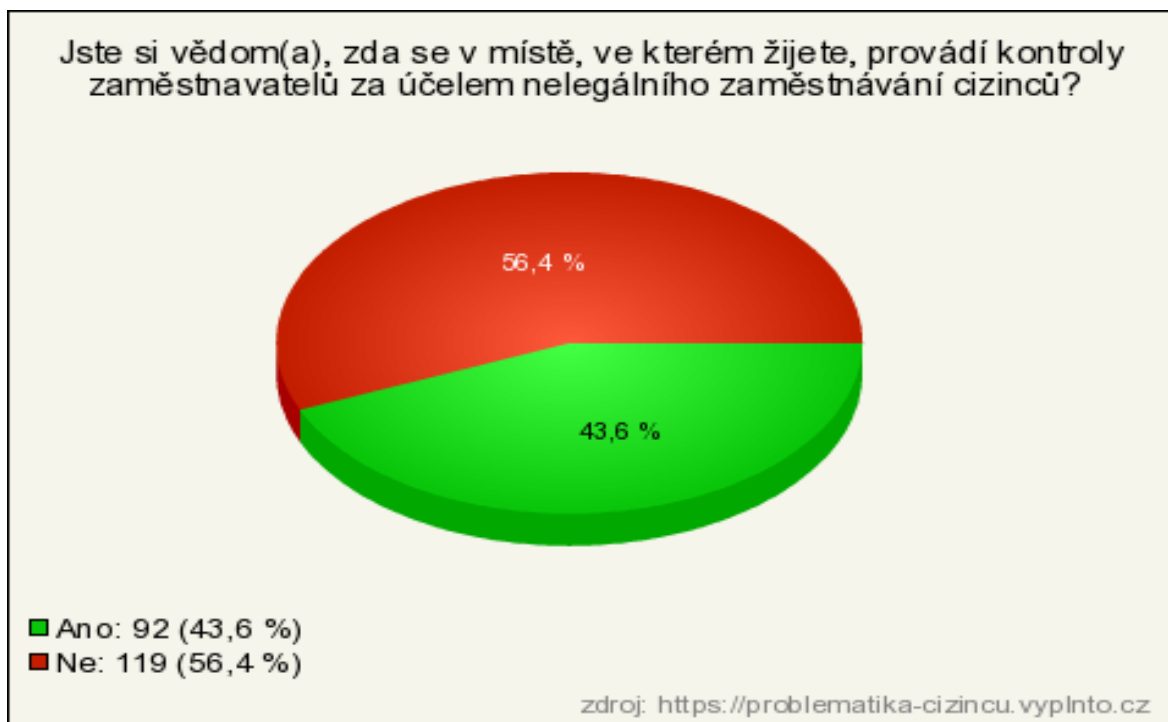
Grafické znázornění k otázce č. 5

Grafické znázornění k otázce č. 6

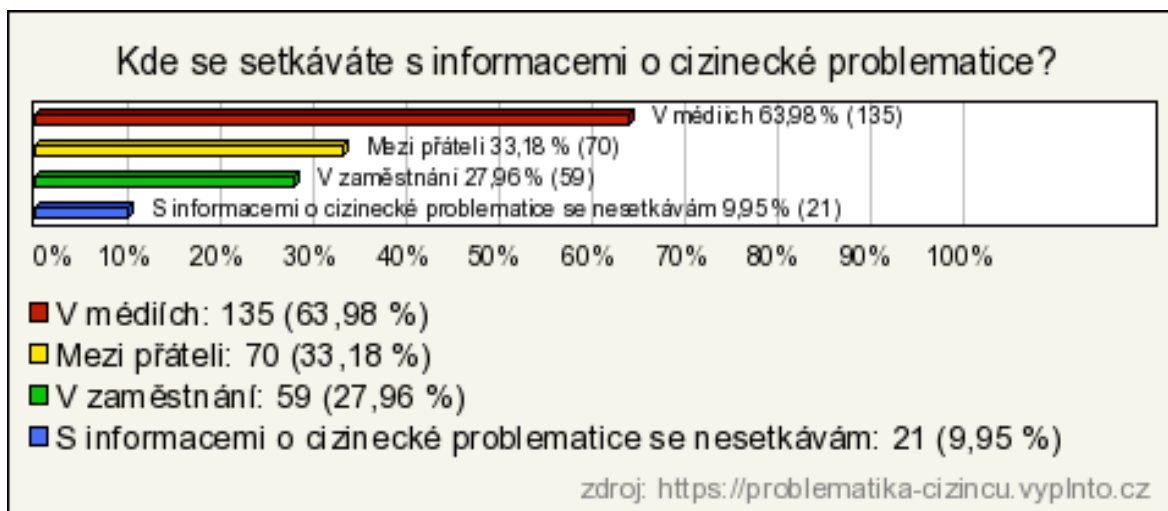
Grafické znázornění k otázce č. 7

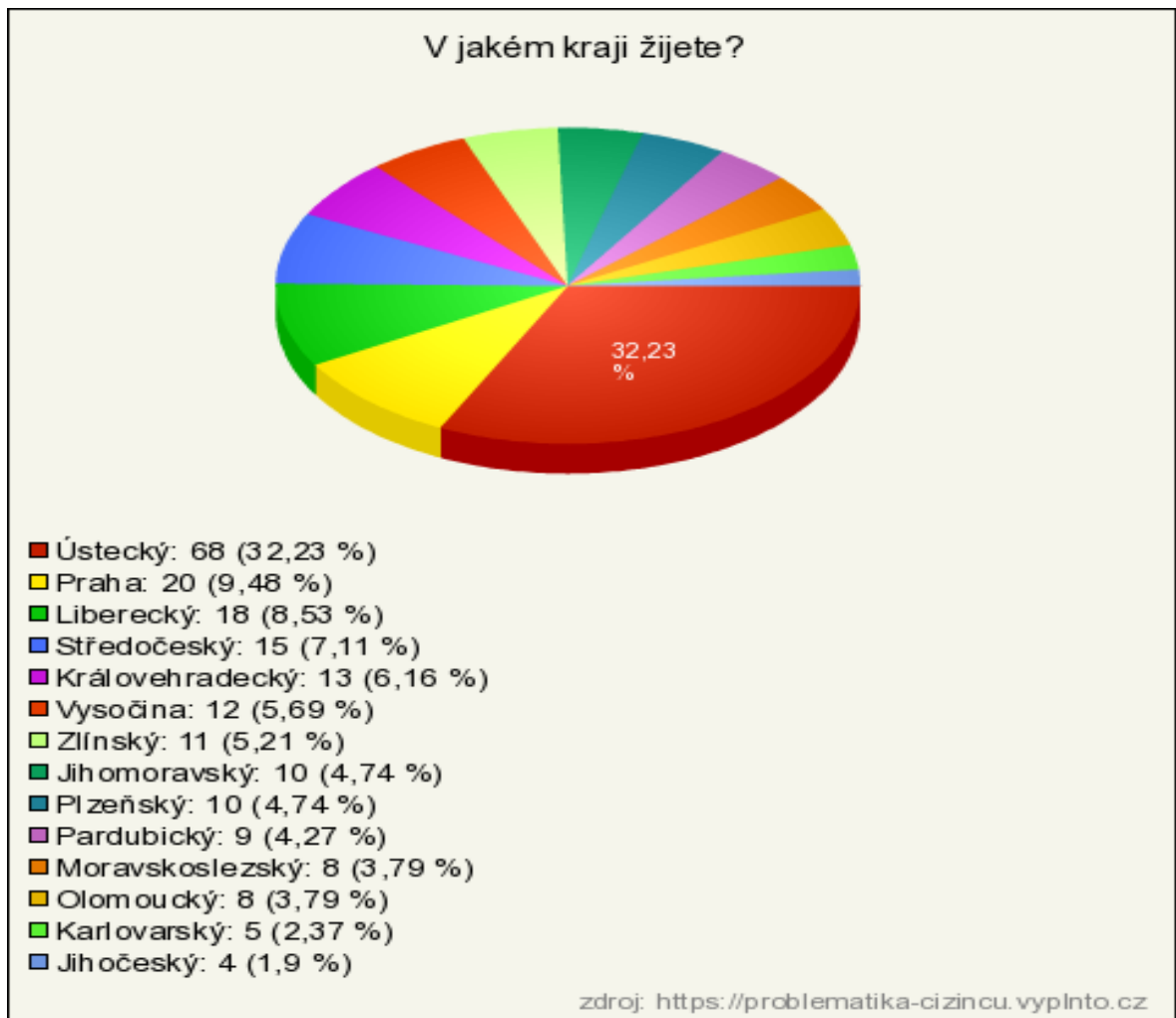
Grafické znázornění k otázce č. 8

Grafické znázornění k otázce č. 9

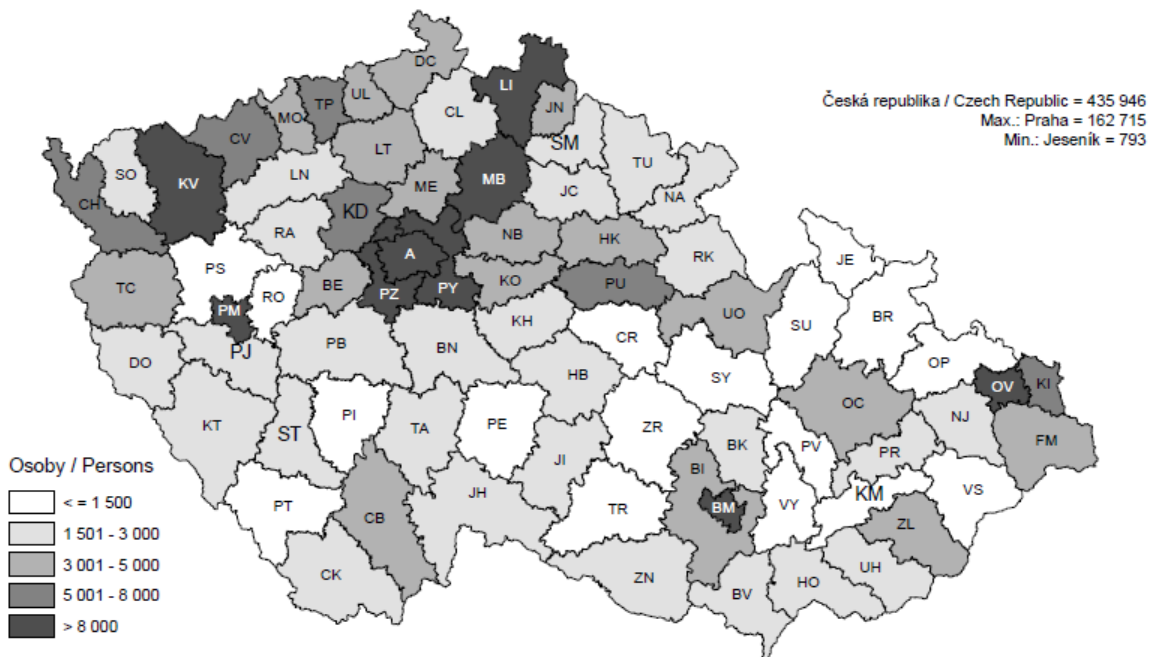

Grafické znázornění k otázce č. 10

Příloha č. 7 : Rozmístění cizinců na území ČR k 31.12.2012

ROZMÍSTĚNÍ CIZINCŮ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY K 31. 12. 2012
DISTRIBUTION OF FOREIGNERS IN THE CZECH REPUBLIC; 31 DECEMBER 2012

Zdroj: Český statistický úřad

Příloha č. 8 : Vybrané státní příslušnosti a jejich účely pobytu za rok 2003

účel pobytu	Ukrajina	Slovensko	Vietnam	Polsko	Rusko	Německo	Bulharsko	Srbsko a Černá Hora (buválá)	Spojené státy	Čína
celkem	56 390	33 148	25 617	16 056	12 496	4 908	3 904	3 124	3 043	2 923
Studium	264	1 564	83	22	218	46	42	57	28	44
Podnikání	10 994	2 498	8 458	113	634	191	290	221	79	82
Jednatel	18 178	352	311	113	4 309	994	157	479	162	1 740
Zaměstnání	12 435	16 590	58	4 367	474	671	969	181	645	88
Sloučení s rodinou	9 885	9 024	6 224	9 547	4 324	2 319	1 538	1 253	1 434	637
azyl	14	-	46	-	47	-	14	28	-	-
Jiné	61	11	19	10	30	39	5	4	108	15
	z toho ženy									
celkem	21 435	11 912	10 402	8 968	6 648	1 505	1 374	985	1 113	1 243
Studium	132	955	21	12	135	19	28	28	10	22
Podnikání	3 226	153	2 683	28	294	23	76	48	22	34
Jednatel	4 611	46	89	15	1 958	105	47	136	37	692
Zaměstnání	4 099	4 571	22	593	226	143	301	59	211	21
Sloučení s rodinou	6 987	4 763	2 744	7 406	2 729	907	481	303	562	341
azyl	5	-	9	-	22	-	9	12	-	-
Jiné	24	4	4	2	12	18	1	-	27	7
	z toho muži									
celkem	34 955	21 236	15 215	7 088	5 848	3 403	2 530	2 139	1 930	1 680
Studium	132	609	62	10	83	27	14	29	18	22
Podnikání	7 768	2 345	5 775	85	340	168	214	173	57	48
Jednatel	13 567	306	222	98	2 351	889	110	343	125	1 048
Zaměstnání	8 336	12 019	36	3 774	248	528	668	122	434	67
Sloučení s rodinou	2 898	4 261	3 480	2 141	1 595	1 412	1 057	950	872	296
azyl	9	0	37	0	25	0	5	16	0	0
Jiné	37	7	15	8	18	21	4	4	81	8

Zdroj : Český statistický úřad, vlastní zpracování

Příloha č. 9 : Vybrané státní příslušnosti a jejich účely pobytu za rok 2006

účel pobytu	Ukrajina	Slovensko	Vietnam	Polsko	Rusko	Německo	Bulharsko		čína
celkem	102 657	58 384	40 835	18 894	18 954	10 109	4 660		4 212
Studium	577	1 032	453	21	941	425	53		383
Podnikání	13 251	2 172	7 369	138	321	497	264		94
Jednatel	-	2	1	-	-	-	-		-
Zaměstnání	57 808	30 841	165	7 320	6 198	2 709	1 363		990
Sloučení s rodinou	18 351	16 780	18 271	9 361	7 106	3 146	2 062		2 088
azyl	71	-	58	-	398	-	25		-
Jiné	75	346	7	48	43	1 931	1		11
z toho ženy									
celkem	40 223	23 494	17 478	8 883	10 032	2 368	1 681		1 618
Studium	325	679	182	7	562	42	31		213
Podnikání	4 035	184	2 706	37	158	55	74		30
Jednatel	-	1	-	-	-	-	-		-
Zaměstnání	18 051	10 098	62	817	2 849	345	431		354
Sloučení s rodinou	12 414	9 302	8 818	6 688	4 241	1 193	751		782
azyl	30	-	13	-	193	-	12		-
Jiné	36	168	2	28	20	263	1		6
z toho muži									
celkem	62 434	34 890	23 357	10 011	8 922	7 741	2 979	0	2 594
Studium	252	353	271	14	379	383	22	0	170
Podnikání	9 216	1 988	4 663	101	163	442	190	0	64
Jednatel	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Zaměstnání	57 792	30 825	149	7 304	6 182	2 693	1 347	0	974
Sloučení s rodinou	5 937	7 478	9 453	2 673	2 865	1 953	1 311	0	1 306
azyl	41	0	45	0	205	0	13	0	0
Jiné	39	178	5	20	23	1 668	0	0	5

Zdroj : Český statistický úřad, vlastní zpracování

Příloha č. 10 : Legislativa

- Zákon 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení
- Zákon číslo 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech

- Zákon číslo 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů
(zákon o vysokých školách)
- Zákon číslo 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů
- Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích
- Zákon číslo 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace)
- Zákon číslo 191/2004 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek
- Zákon číslo 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích
- Zákon číslo 251/2005 Sb., o inspekci práce
- Zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnicích
- Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů
- NAŘÍZENÍ RADY (EHS) č. 311/76 ze dne 9. února 1976, o sestavování statistik o zahraničních pracovnících
- Nařízení evropského parlamentu a rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení,
- NAŘÍZENÍ RADY (EHS) č. 1408/71 ze dne 14. června 1971 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby a jejich rodiny pohybující se v rámci Společenství
- Nařízení evropského parlamentu a rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení
- NAŘÍZENÍ VLÁDY ze dne 5. března 2009 o stanovení druhu prací, které agentura práce nemůže formou dočasného přidělení k výkonu práce u uživatele zprostředkovávat
- SMĚRNICE RADY 2004/114/ES ze dne 13. prosince 2004 o podmínkách přijímání státních příslušníků třetích zemí za účelem studia, výměnných pobytů žáků, neplacené odborné přípravy nebo dobrovolné služby

- SMĚRNICE RADY 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty
- SMĚRNICE RADY 2009/50/ES ze dne 25. května 2009 o podmínkách pro vstup a pobyt státních příslušníků třetích zemí za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci

Příloha č. 11 : Seznam zkratk

Např. – na příklad

Apod. – a podobně

Č. – číslo

MVČR – Ministerstvo vnitra České republiky

MPSV ČR – Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky

MS ČR – Ministerstvo spravedlnosti České republiky

ÚZIS – Ústav zdravotnických informací a statistik

ÚP – Úřad práce

ŘSCP – Ředitelství služby cizinecké policie

OAMP – Odbor azylové a migrační politiky

MFČR – Ministerství financí České republiky

PČR – Policie České republiky

ČSÚ ČR – Český statistický úřad České republiky

CS ČR – Celní správa České republiky